

**Извештај о ревизији правилности пословања
Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд (Звездара) за
2022. годину која се односи на мере исправљања по
Извештају о ревизији финансијских извештаја и
правилности пословања за 2015. годину**

**Број 400-48/2023-06/15
Београд, 29. август 2023. године**

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Насловна слика преузета са странице <https://lasta.rs/>

Листа скраћеница:

ДРИ – Државна ревизорска институција

Закон о ДРИ – Закон о Државној ревизорској институцији

Зашто смо спровели ову ревизију?

Према Закону о ДРИ у послеревизионом поступку се оцењује да ли су мере исправљања задовољавајуће. Послеревициони поступак се завршава издавањем послеревизионог извештаја по истеку одређеног временског периода од издавања извештаја о ревизији. Након издавања послеревизионог извештаја, препоруке са дужим роком отклањања се прате, а ДРИ нема механизам да реагује у случају да се не спроводе осим спровођења нове ревизије. У поступку процене ризика утврђено је да постоји ризик да Саобраћајно предузеће Ласта а.д. Београд није отклонило утврђене неправилности на задовољавајући начин због чега је донета одлука о спровођењу ревизије.

Шта смо препоручили?

За уређење области које су биле предмет ревизије дали смо 23 препоруке усмерене на: рачуноводствени информациони систем, ФУК, интерну ревизију, попис, земљиште, процену века употребе средстава и надокнадивог износа НПО у припреми, дате авансе, измирење обавеза према Фонду за солидарну стамбену изградњу, набавку, пријем и издавање горива, процену наплативости потраживања од купца у иностранству, усаглашавање потраживања са РФЗО, готовину, евидентирање послова огранка, девизно пословање, обавезе, трошкове зарада и накнада зарада, уговоре о делу, запошљавање нових лица, решавање вишка запослених, отпремнине, јубиларне награде.

Резиме

Саобраћајног предузеће Ласта а.д. Београд (Звездара) (у даљем тексту: Друштво) је:

23 неправилности отклонило у целости

Извршена је рекласификација права коришћења на грађевинским парцелама;

- Успостављена је аналитичка евиденција земљишта;
- Евидентирана је вредност парцела грађевинског земљишта на одговарајући рачун, доспеле обавезе за камате на рачун обавезе по основу камата и трошкова финансирања;
- Искњижена су потраживања од купца у иностранству, извршен је отпис чекова и рекласификација дугорочних на краткорочне обавезе;
- Извршено је резервисање за отпремнине и јубиларне награде;
- ПДВ пријаве су формиране на основу обједињених евиденција;
- Исплаћивана основна зарада виша од минималне, минули рад је обрачунаван на основну зараду.

14 неправилности је делимично отклоњено

- Води аналитичку евиденцију залиха горива, резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара али нема усвојен Правилником о пријему течних горива на интерним бензинским станицама и Правилник о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива;
- Приликом пописа није поступљено по свим одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа;
- У девизној благајни - службена путовања није задржаван ефективни страни новац, а у девизној благајни за пријем ефективног страног новца из земље и иностранства задржаван је већи износ од прописаног;
- Извршен је отпис потраживања уз сагласност надлежног органа али није коришћен критеријум процене наплативости.

девет неправилности није отклоњено

- Није извршена процена вредности постројења и опреме, као и процена надокнадивог износа постројења и опреме у припреми, ни процена корисног века употребе средстава која немају садашњу вредност;
- Није устројена аналитичка евиденција потраживања за зараде које се рефундирају према седишту филијале РФЗО;
- Нису усвојене политике и процедуре, не поседује Стратегију за управљање ризицима, није донет Регистар ризика, није организована интерна ревизија;
- Заснован је радни однос са 308 лица без сагласности надлежног Министарства.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	7
1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд за 2015. годину у делу који се односи на финансијске извештаје.....	7
1.1 Друштво је у целости отклонило 12 неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје.....	7
1.2 Друштво је делимично отклонило четири неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје.....	12
2. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд за 2015. годину у делу који се односи на правилност пословања	21
2.1 Друштво је у целости отклонило 11 неправилност која се односи на правилност пословања.	21
2.2 Друштво је делимично отклонило 10 неправилност у делу који се односи на правилност пословања.	26
2.3 Друштво није отклонило шест неправилност у делу која се односи на правилност пословања.....	32
2.4 За пет неправилности које се односе на правилност пословања мере исправљања су непримењиве због измене прописа и чињеничног стања	36
Скретање пажње.....	39
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	40
1. Резиме откривених неправилности	40
2. Резиме препорука.....	43
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	45
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	47
1. Предмет ревизије	47
2. Ревидирани период пословања	47
3. Информације о субјекту ревизије.....	47
1. Обим ревизије, ограничења у погледу обима	48
2. Критеријуми	48
3. Методологија рада	49
4. Стандарди ревизије примењени у ревизији.....	49
IV Прилози.....	50
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија.....	51
1. Финансијско управљање и контрола.....	51
1.1. Контролно окружење.....	52
1.2 Интерна ревизија.....	52
Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије	52
Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд, за 2015. годину, у делу који се односи на финансијске извештаје.....	53
3.1.1 Неправилност везана за функционисање рачуноводственог информационог система	53
3.1.2 Неправилност везана за попис	54
3.1.3 Неправилности везане за некретнине, постројења и опрему.....	58
3.1.4 Неправилност везана за одложена пореска средства.....	61
3.1.5 Неправилности везане за залихе.....	62

3.1.6 Неправилности везане за потраживања по основу продаје	64
3.1.7 Неправилност везана за друга потраживања.....	65
3.1.8 Неправилности везане за готовинске еквиваленте и готовину.....	66
3.1.9 Неправилност везана за дугорочне обавезе.....	66
3.1.10 Неправилност везана за краткорочне финансијске обавезе.....	67
3.1.11 Неправилности везане за обавезе из пословања	67
3.1.12 Неправилности везане за приходе од продаје производа и услуга	68
3.1.13 Неправилности везане за трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе.....	72
Прилог 4 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд, за 2015. годину, у делу који се односи на правилност пословања	74
4.1.1 Недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле	74
4.1.2 Иинтерна ревизија.....	75
4.1.3 Дугорочни финансијски пласмани	75
4.1.4 Потраживања по основу продаје	77
4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти.....	78
4.1.6 Обавезе из пословања	84
4.1.7 Остале краткорочне обавезе.....	85
4.1.8 Обавезе по основу пореза на додату вредност	85
4.1.9 Приходи од продаје производа и услуга.....	86
4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	88
4.1.11 Трошкови производних услуга.....	98
4.1.12 Нематеријални трошкови	100
4.1.13 Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	101
4.1.14 Јавне набавке	102

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд за 2015. годину у делу који се односи на финансијске извештаје

1.1 Друштво је у целости отклонило 12 неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје

1.1.1. Постојећи информациони систем пружа поуздану основу за обезбеђивање тачних и потпуних књиговодствених евиденција.

У претходној ревизији увидом у базу података главне књиге, утврђено је да иста није поуздана основа за обезбеђивање тачних и потпуних књиговодствених евиденција, јер не обезбеђује евидентирање пословних промена хронолошки, уредно и ажурно, као ни очување података о свим пословним променама, што није у складу са одредбама члана 7 и 10 Закона о рачуноводству.

У ревизији која је спроведена за 2022. године утврђено је да је у току имплементација новог ERP софтвера и опреме, а и постојећи информациони систем – пословни модули пружају поуздану основу за обезбеђивање тачних и потпуних књиговодствених евиденција.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.1 *Неправилност везана за функционисање рачуноводственог информационог система.*

1.1.2. Друштво је извршило рекласификацију права коришћења на грађевинским парцелама са рачуна грађевинско земљиште на рачун остала нематеријална имовина.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво у оквиру рачуна грађевинског земљишта исказало вредност парцела на којима има право коришћења.

Друштво је на дан 31. децембар 2022. године извршило рекласификацију права коришћења на грађевинским парцелама са рачуна Грађевинско земљиште на рачун Остала нематеријална имовина у вредности од 252.759 хиљада динара.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.3 *Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему.*

1.1.3. Друштво је у својим пословним књигама успоставило аналитичку евиденцију земљишта која је усаглашена са синтетичком евиденцијом истог. Аналитичка евиденција земљишта садржи податке о називу, локацији и површини.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво у аналитичкој евиденцији нема евидентиране све парцеле грађевинског земљишта, а за оне које су евидентиране, нема податке о површинама свих парцела.

Друштво је доставило аналитичку евиденцију земљишта исказану на рачуну Грађевинско земљиште у износу од 6.020 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године, као и субаналитику грађевинског земљишта у истом износу. За евидентирано земљиште на рачуну Грађевинско земљиште Друштво је унело податке назив и локација на којој се земљиште налази, као и површину земљишта.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.3 *Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему.*

1.1.4. Друштво је евидентирало вредност парцела грађевинског земљишта на које има право коришћења одвојено од вредности грађевинских објеката.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у својим пословним књигама на рачуну Грађевински објекти исказало и вредност грађевинског земљишта на коме има право коришћења што није у складу са чланом 5 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Друштво је у 2022. години евидентирало вредност парцела грађевинског земљишта на које има право коришћења на рачуну Остала нематеријална имовина, одвојено од вредности грађевинских објеката.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.3 *Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему.*

1.1.5. Друштво је извршило обрачун резервисања за јубиларне награде и по том основу исказало одложене пореске обавезе и одложени порески расход периода у складу са МРС 12 Порез на добит.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво извршило резервисање за јубиларне награде и по том основу признало одложена пореска средства у износу од 26.992 хиљада динара, а да није извршило пребијање одложених пореских средстава и одложених пореских обавеза у складу са МРС 12.

Друштво је 2022. године извршило резервисања за јубиларне награде запосленима и по том основу исказало одложене пореске обавезе у износу од 325.290 хиљада динара као и одложени порески расход

периода у износу од 3.957 хиљада динара у складу са МРС 12 Порез на добит.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.4 *Неправилност везана за одложена пореска средства.*

1.1.6. Друштво је евидентирало дате авансе за набавку некретнина, постројења и опреме, материјала, резервних делова и инвентара у складу са наменом набављених добара.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво исказало потраживање за авансе за некретнине, постројења и опрему у земљи. На основу испостављене фактуре добављача коме је плаћен аванс Друштво је евидентирало трошкове услуга одржавања што није у складу са чланом 15 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Увидом у фактуре добављача о набавци некретнина, постројења и опреме, материјала, резервних делова и инвентара за које су вршена авансна плаћања у 2022. години утврђено је да су плаћени аванси евидентирани у складу са наменом набављених добара.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.3 *Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему.*

1.1.7. Друштво је искњижило потраживања од купца у иностранству Отисак путовања за трговину и услуге д.о.о. по основу окончања стечајног поступка.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво није вршило процену вероватноће наплативости потраживања од купца у иностранству „Отисак путовање“ д.о.о, Сплит, Хрватска, која до дана ревизије нису наплаћена што није у складу са параграфима од 58 до 62 МРС 39 Финансијски инструменти признавање и одмеравање

Друштво у 2022. години у својим пословним књигама нема исказана потраживања од купца у иностранству Отисак путовања за трговину и услуге д.о.о, јер су иста искњижена у 2018. години окончањем стечајног поступак над наведеним привредним друштвом.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.6 *Неправилност везана за потраживања по основу продаје.*

1.1.8. Друштво је извршило исправку вредности потраживања по основу чекова Универзал банке.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво пописало чекове који нису пријављени у стечајну масу Универзал банке и да за ова потраживања по основу издатих чекова није вршена исправка вредности.

Сходно одредбама Закона о чеку утврђено је да је протекло више од шест месеци од протеча рока од дана за подношење чекова на наплату, тако да је наступила застарелост за регресни захтев против издаваоца због неисплате.

Друштво у 2022. години у пословним књигама нема исказана потраживања по основу издатих чекова Универзал банке, јер су иста отписана 2016. године.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.8 *Неправилност везана за готовинске еквиваленте и готовину.*

1.1.9. Друштво је вршило рекласификацију обавеза са дугорочних на краткорочне у складу са закљученим уговорима.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво није у складу са параграфом 74 МРС 1 све дугорочне обавезе које су регулисане уговорима о дужничко поверилачким односима закљученим 2015. године са 19 повериоца, као и за оне обавезе за које поверилац може да прогласи доспеће уколико се погорша финансијски положај Друштва, класификовало на крају извештајног периода, као краткорочне. У складу са наведеним стандардом Друштво нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање дванаест месеци после датума.

Друштво је у 2022. години вршило рекласификацију обавеза у складу са закљученим уговорима, за које нема безусловно право да одложи њихово измирење за најмање дванаест месеци после датума, са дугорочних обавеза на краткорочне обавезе.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.9 *Неправилност везана за дугорочне обавезе.*

1.1.10. Друштво је евидентирало доспеле обавезе за камате по основу дугорочних кредита које се односе на текућу годину на рачун Обавезе по основу камата и трошкова финансирања.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у оквиру дела осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године исказало и доспеле камате од финансијских институција што није у складу са чланом 35 Правилника о контном оквиру и садржини

рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Друштво у 2022. години евидентира обавезе за доспеле камате по основу дугорочних кредита од финансијских институција, које се односе на текућу годину на рачун Обавезе по основу камата и трошкова финансирања.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.10 *Неправилност везана за краткорочне финансијске пласмане.*

1.1.11. Друштво је евидентирало на рачун Обавезе из пословања – трговина, туризам и угоститељство уплате физичких лица на начин да је могуће повезати продате аранжмане и извршене уплате.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у оквиру обавеза из пословања-туристички аранжмани, исказало кумулиране уплате које потичу из ранијих година, а за које није могло да идентификује аранжмане на које се уплата односи, као ни кориснике аранжмана. Због неустављања адекватаног система праћења реализације уговора за туристичке аранжмане, по појединим уговорима, Друштво није могло идентификовати уплате физичких лица на које се туристичке аранжмане односе.

Друштво у 2022. години на рачун Обавезе из пословања – трговина, туризам и угоститељство евиденцију врши на начин да је могуће повезати продате аранжмане на које се уплата односи, јер се уплате по основу туристичких аранжмана врше директно на рачун Друштва од стране корисника аранжмана - школе, те не постоји потреба за појединачним инструкцијама за плаћање физичких лица.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.11 *Неправилност везана за обавезе из пословања.*

1.1.12. Друштво је извршило резервисања за отпремнине и јубиларне награде за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године. Обрачун и исплату отпремнина запосленима, Друштво је извршило у складу са Колективним уговором који је важио у моменту стицања права на отпремнину.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво 2015. године извршило исплату отпремнина запосленима по основу одласка у пензију за које је право стечено у 2014. години, а да је резервисање за отпремнине за 2013, 2014. и 2015. годину радило на крају 2015. године. Такође, исплата отпремнине није била у

складу са чланом 70 Колективног уговора број 14835 од 13. новембра 2013. године који је важио у моменту стицања права на отпремнину и у складу са донетим решењима о отказу уговора о раду. Исплаћени износи ових отпремнина не одговарају ни једном од утврђених критеријума наведеног Колективног уговора.

Друштво је у 2022. години извршило резервисања за отпремнине и јубиларне награде за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године. Обрачун и исплату отпремнина запосленима, Друштво је извршило у складу са чланом 70 Колективног уговора који је важио у моменту стицања права на отпремнину и у складу са донетим решењем о отказу уговора о раду.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.13 *Неправилност везана за трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе.*

1.2 Друштво је делимично отклонило четири неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје

1.2.1. Друштво приликом пописа имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2022. године није поступило по свим одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа.

Попис имовине и обавеза, са стањем на дан 31. децембар 2015. године, није вршен у складу са одредбама члана 16 став 5 Закона о рачуноводству и одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Чланови комисије за континуирани попис су, без решења генералног директора о именовану, вршили попис имовине у току године што није у складу са чланом 4 Правилника о попису.

По завршеном попису у току године није вршено вредносно обрачунавање пописане имовине што није у складу са чланом 9 став 1 тачка 6 Правилника о попису.

Нису сачињене пописне листе са стањем на дан 31. децембар 2015. године, за имовину за коју је вршен попис у току године што није у складу са чланом 9 став 2 Правилника о попису.

Комисија за попис горива, који је вршен на дан 31. јануар 2015. године, је утврдила вишак, а да у Извештају о извршеном попису није констатовала узроке неслагања између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања што није у складу са чланом 13 Правилника о попису.

Генерални директор, као овлашћено лице у складу са чланом 61 став 1 тачка 10 Статута и чланом 22 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, није донео решења о формирању комисија за попис у организационим деловима у којима је вршен попис новчаних средстава благајни, текућих рачуна и примљених, а нереализованих чекова грађана са стањем на дан 31. децембра 2015. године, у профитним/пословним организацијама, као и трговачке робе у продајним објектима и магацинима трговине и угоститељства, те залиха хране и пића у ПО Трговина, туризам и угоститељства, него су те комисије формирали руководиоци профитних, односно пословних организација који за то нису овлашћени како је дефинисано чланом 4 Правилника о попису.

Приликом физичког пописа опреме у просторијама ПО Стручне службе, утврђено је стварно стање од шест уметничких слика, док је у обрађеном документу о попису слика, који се доставља рачуноводству, наведена само једна уметничка слика. Извештајем о извршеном попису није констатована разлика између стварног стања утврђеног пописом и књиговодственог стања што није у складу са чланом 9 и 13 Правилника о попису.

Комисија за попис потраживања није сачинила пописне листе са подацима о стварном и књиговодственом стању. Не постоје докази да је извршено усаглашавање потраживања са дужницима.

У појединим Пословним организацијама није извршен попис чекова по износу, серијским бројевима, датуму издавања и банкама, а није извршен ни попис готовине по апоенској структури. Није извршен попис ефективног страног новаца у девизној благајни у две мењачнице.

Надзорни одбор, као надлежни орган, није донео одлуке о усвајању извештаја о извршеном попису имовине у току године, него је исте донео Извршни одбор директора Друштва, што није у складу са чланом 56 Статута, чланом 22 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и чланом 13 Правилника о попису.

Друштво није у 2015. години вршило попис и усклађивање стања приликом примопредаје дужности рачунополагача у магацинима, што није у складу са чланом 17 Закона о рачуноводству.

Друштво је приликом вршења пописа на дан 31. децембар 2022. године:

- исказало мањкове и вишкове по вредности које је утврдила пописна комисија са образложењем утврђеног чињеничног стања;
 - Директор Друштва је дао Овлашћење руководиоцима пословних организација да могу формирати комисије које ће да изврше попис имовине и обавеза;
 - Извршило попис чекова по износу, серијским бројевима, банкама, као и попис готовине у динарским благајнама по апоенској структури;
 - Извршено је усаглашавање потраживања са дужницима;
 - Није сачинило пописне листе за потраживања и обавезе у 2022. години;
 - Друштво није документовало начин на који је утврдило вишак горива у износу од 74.929 литара у вредности од 11.470 хиљада динара већ је дало образложење да је утврђени вишак горива настао као последица промене густине горива услед промене спољашње температуре;
 - Пописало само једну уметничку слику која није евидентирана у пословним књигама Друштва, од шест уметничких слика пописаних 2015. године, а није достављена ни документација о искњижењу пописаних слика 2015. године;
 - Попис ефективног страног новца у девизној благајни није извршило по апоенској структури.
- Извештаје о попису Друштва у 2022. години није усвојио Надзорни одбор друштва као надлежни орган за усвајање извештаја већ Извршни одбор друштва.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 1).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.2 Неправилност везана за попис.

1.2.2. Друштво води аналитичку евиденцију залиха горива у оквиру Службе рачуноводства али нема усвојен Правилник о пријему течних горива на интерним бензинским станицама, као и Правилник о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво нема Правилник о пријему течних горива на интерним бензинским станицама, као ни Правилник о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива, а да је у поступку ревизије доставило процедуре за набавку, пријем, издавање и праћење (Набавка и пријем горива PR 01 NG 01; Издавање горива и праћење залиха PR 01 NG 02) у којима се позивају на наведене правилнике. Такође је утврђено да се аналитичке евиденције залиха горива не воде у

Служби рачуноводства, већ у Служби техничког одржавања, која се налази у оквиру Техничког сектора што није у складу са одредбама члана 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво у 2022. години води аналитичку евиденцију залиха горива у оквиру Службе рачуноводства али да није донело Правилник о пријему течних горива на интерним бензинским станицама, као ни Правилник о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 4).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.5 *Неправилност везана за залихе.*

1.2.3. Друштво води аналитичку евиденцију залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара у оквиру Службе рачуноводства али није саставило табелу за праћење поручивања и испоруке робе која је саставни део Процедуре–Набавка ПР 00 НА 01.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво не примењује одредбе члана 6 Процедуре – Набавка PR 00 NA 01, а нису презентоване ни табеле за праћење поручивања и испоруку робе. Такође, је утврђено да се у оквиру Службе рачуноводства не воде аналитичке евиденције залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара, већ у Служби техничког одржавања, која се налази у оквиру Техничког сектора.

Друштво у 2022. години води аналитичку евиденцију, евидентира залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара у оквиру Службе рачуноводства али и даље не примењује Процедуре– Набавка ПР 00 НА 01 и није предочило табелу за праћење поручивања и испоруке робе, која је саставни део наведене процедуре.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 5).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.5 *Неправилност везана за залихе.*

1.2.4. Друштво у 2022. години нема закључене уговоре као организатор туристичких путовања у иностранству. Друштво као Приходе од продаје туристичких путовања евидентира продате аранжмане физичким лицима, у моменту наплате

истих, а не у тренутку продаје, а провизију од продатих туристичких аранжмана не евидентира на основу обрачуна.

У претходној ревизији утврђено је да је:

- Друштво је у пословним књигама по основу пружених услуга организовања туристичких путовања у иностранство по закљученим уговорима исказало приходе у пребијеним износима, односно није исказало засебно своје приходе и расходе настале пружањем наведених услуга, што није у складу са параграфом 32 МРС 1;

- У више путних листова, који су оверени на граници, а односе се на три туристичка путовања, ручно су додавана имена (по једно име), а за два туристичка путовања нису презентовани путни листови који су оверени на граници, што није у складу са чланом 6 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају;

- Да за услуге хотелског смештаја, које су фактурисане од стране хотела INZ Italia by Tourplan s.r.l. Rim и Hotel Colorado, Lido di Jesolo, Италија не постоје закључени уговори о пружању тих услуга, што није у складу са чланом 886 Закона о облигационим односима;

- Друштво је у обрачун за четири туристичка путовања укључило рачуне за услуге хотелског смештаја, које је издала „Агенција Sapienza“, Нови Сад, са којом је Друштво закључило Уговор о техничкој сарадњи. Предмет уговора о техничкој сарадњи је посредовање у проналажењу хотелског смештаја, а наведени предузетник није регистрован као посредник у Регистру туризма, како је прописано чланом 58 став 4 Закона о туризму, што је утврђено увидом у јавно доступне податке Агенције за привредне регистре;

- Да је Друштво по основу испостављене фактуре признало трошак услуге консултовања при изради програма путовања по основу закљученог уговора са Explorer travel services д.о.о, Нови Сад, иако те услуге нису садржане у програму путовања, због чега издати рачун не представља веродостојну рачуноводствену исправу за обрачун туристичког путовања у смислу члана 8 Закона о рачуноводству;

- Да су услуге локалних туристичких водича, као и улазнице у манастире, галерије, дискотеке, за музичке вечери и сличне садржаје, плаћене готовински, ефективним страним новцем, који запослени у Друштву-туристички пратиоци подижу на девизној благајни по налогу за службено путовање. Према пословној документацији, неки туристички пратиоци

су сопственим девизним средствима плаћали значајан део наведених услуга у иностранству, а та средства су им рефундирана по повратку, односно по обрачуна службеног путовања у иностранство. Као документ о исплати локалног туристичког водича приложене су ручно исписане признанице или „фактуре“. Због непостојања уговора са пружаоцима услуга и рачуна о пруженим услугама који садрже све елементе неопходне за књижење, нисмо се уверили да ли су, од кога и у ком обиму пружене наведене услуге;

- Приликом коначног обрачуна службеног путовања исплата запосленима-туристичким пратиоцима је вршена у ефективном страном новцу, што није у складу са чланом 34 став 9 Закона о девизном пословању, тачком 15 Одлуке о обављању платног промета са иностранством и тачком 35 став 5 Упутства о спровођењу Одлуке о обављању платног промета са иностранством.

Друштво у 2022. години нема закључене уговоре као организатор туристичких путовања у иностранству, те самим тим нема обавезу попуњавања и овере путних листова. Друштво није ангажовало туристичке водиче и туристичке пратиоце у иностранству, те није било потребе за исплатом ефективног страног новца из девизне благајне туристичким пратиоцима по основу туристичких путовања у иностранству.

Друштво евидентира на рачуну Приходи од продаје туристичких путовања продате аранжмане физичким лицима, у моменту наплате истих, а не у тренутку продаје туристичких аранжмана који се најчешће не подударaju што није у складу са Одељком 5 Признавање прихода МСФИ 15 Приходи по основу уговора са купцима.

На рачуну Приходи од провизије туристичких агенција Друштво евидентира разлику између Прихода од продаје туристичких путовања и Трошкова уговорених аранжмана, што није у складу са одредбама Уговора којима је дефинисано да се провизија одређује у одређеном проценту у зависности од програма путовања. Друштво провизију од продатих туристичких аранжмана треба да евидентира на основу обрачуна о продатим туристичким путовањима коју испоставља организатор путовања.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 7).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.12 Неправилност везана за приходе од продаје услуга.

1.3 Друштво није отклонило три неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје

1.3.1. Друштво није за 2022. годину и ранијих година вршило процену вредности постројења и опреме, као ни процену корисног века употребе за средства која немају садашњу вредност, а и даље су у употреби.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво према подацима из аналитичке евиденције постројења и опреме, поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Друштво у 2015. години није вршило преиспитивање корисног века употребе постројења и опреме, те самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво ни у 2022. години није вршило процену вредности постројења и опреме, као ни процену корисног века употребе, тако да и даље поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а налазе се у употреби.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 2).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.3 Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему.

1.3.2. Друштво није за 2022. годину и ранијих година вршило процену вредности надокнадивог износа постројења и опреме у припреми.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво није вршило процену надокнадивог износа постројења и опреме у припреми приликом израде финансијских извештаја за 2015. годину.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво ни у 2022. години није извршило процену надокнадивог износа некретнина, постројења и опреме у припреми, као и да Друштво у својим пословним књигама и даље има евидентирана постројења и опрему у припреми у вредности која је исказана по завршном рачуну за 2015. годину.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.3 Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему.

1.3.3. Друштво није устројило аналитичку евиденцију потраживања за зараде које се рефундирају према седишту филијале РФЗО у којој запослени остварује право на социјалну и здравствену заштиту која омогућава усаглашавање потраживања са филијалама РФЗО.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво са надлежним матичним филијалама РФЗО није извршило усаглашавање по питању права на рефундацију средстава и по питању висине очекиваних прилива те се не може потврдити да ће и у ком износу ова потраживања бити реализована.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво ни у 2022. години није устројило аналитичку евиденцију потраживања за зараде које се рефундирају према седишту филијале РФЗО у којој запослени остварује право на социјалну и здравствену заштиту већ према седиштима пословних организација Друштва. Вођењем овакве евиденције, Друштво није у могућности да изврши усаглашавање са филијалама РФЗО по питању права на рефундацију средстава и по питању висине очекиваних прилива којом се не може потврдити да ће и у ком износу ова потраживања бити реализована.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 6).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.7 Неправилност везана за друга потраживања.

1.4 Једна препорука за отклањање неправилности у делу који се односи на финансијске извештаје је непримењива.

1.4.1. Друштво у пословним књигама за 2022. годину нема исказано стање робе јер је у 2018. години донело Одлуку о гашењу Сектора трговине и угоститељства, као и Одлуку о укидању стања залиха робе на одговарајуће рачуне трошка.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво у оквиру Службе рачуноводства не води аналитичку евиденцију залиха робе и није могућ увид у промет и стање на рачунима помоћних књига за залихе робе. Ове аналитичке евиденције се воде у ПО Трговина, туризам и угоститељство.

Друштво у пословним књигама за 2022. годину нема исказано стање робе јер је донело Одлука број 11217 од 20. септембра 2018. године о измени Правилника о организацији и систематизацији послова С.П „Ласта“ а.д. Београд, о брисању свих пословно-радних места који се односе на Сектор трговине и угоститељства. У поступку ревизије Друштво је доставило и Одлуку број 14407/1-1 од 4. децембра 2018. године којом је

утврђено да се део робе пребацује из шанка РДИ у кабинет Генералног директора и књижи као трошак репрезентације, да се мањак робе књижи на терет трошкова пословања, да се неупотребљива роба расходује, као и да се роба из Централног магацина расходује из разлога немогућности даље продаје.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1.5 *Неправилност везана за залихе.*

2. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд за 2015. годину у делу који се односи на правилност пословања

2.1 Друштво је у целисти отклонило 11 неправилност која се односи на правилност пословања.

2.1.1. Физичко лице – закуподавац је извршило повраћај депозита, који је био исказан на рачуну Остали дугорочни финансијски пласмани – депозит, уплатом на текући рачун Друштва.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у оквиру осталих дугорочних финансијских пласмана исказало депозит по основу уговора о закупу закљученог са физичким лицем закуподавцем. Друштво није извршило повраћај уплаћеног депозита одмах након истека уговора о закупу.

У поступку ревизије утврђено је да је Друштво извршило повраћај депозита од физичког лица закуподавца у 2017. години, који је био исказан на рачуну Остали дугорочни финансијски пласмани – депозит.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.3 Дугорочни финансијски пласмани

2.1.2. Друштво ПДВ пријаве формира на основу обједињених евиденција о улазним и излазним фактурама и извештајима фискалних каса.

У претходној ревизији утврђено је да се у Друштву ПДВ пријаве формирају на основу обједињавања евиденција о улазним и излазним фактурама и извештаја фискалних каса, формираних у свакој од пословних организација, без могућности да Пореско одељење изврши детаљнију контролу евиденција и извештаја пословних организација. Због програмске неповезаности стручних служби Друштва и пословних организација, Пореско одељење нема могућност увида у оригиналну-изворну документацију те су, због немогућности контроле, често вршене накнадне измене.

Утврђено је да Друштво у 2022. години ПДВ пријаве формира на основу обједињених евиденција о улазним и излазним фактурама и извештаја фискалних каса, формираних у свакој од пословних организација, а Служби пореза и камата је омогућена контрола евиденција и извештаја пословних организација, услед програмске повезаности стручних служби Друштва и пословних организација.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.8 Обавезе по основу пореза на додату вредност

2.1.3. Друштво испоставља фактуре корисницима услуга на основу уговора којима је одређено да се цена утврђује по ауто дану.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво спецификације броја запослених по релацијама на којима се превозе и по корисницима услуга из члана 13 уговора, које доставља ПД РБ

Колубара д.о.о, Лазаревац, нису заведене, потписане ни оверене од стране корисника услуге, а по пријему нису заведене ни у Друштву, због чега издати рачуни корисницима услуга не представљају веродостојне рачуноводствене исправе у смислу члана 8 Закона о рачуноводству.

Друштво уз издате фактуре прилаже спецификације (уговорене чланом 18 став 3 Уговора) које не садрже број запослених по релацијама, а у исказаним ценама садржан је ПДВ, што није у складу са одредбама закљученог уговора.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да Друштво испоставља фактуре кориснику услуга на основу уговора којима је одређено да се цена утврђује по ауто-дану. Спецификације услуга превоза, које су подлога за месечне рачуне превоза, су потписане од стране Корисника услуга, заведене су од стране Друштва, што је у складу са чланом 9 став 1 Закона о рачуноводству. Друштво у издатим фактурама исказује цене које су увећане за ПДВ, у складу са одредбама закључених уговора.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.9 Приходи од продаје производа и услуга

2.1.4. Типски уговори на основу којих се обавља ванлинијски превоз садрже све елементе за одређивање цене услуге из ценовника Друштва.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво закључивало уговоре о пружању услуге превоза за ванлинијски превоз путника, а да у уговорима нису наведени тип аутобуса, број седишта, који су важни елементи за одређивање цене услуге, односно од којих зависи примена Ценовника што није у складу са чланом 31 став 4 и 6 Закона о превозу у друмском саобраћају. Типски уговор садржи алтернативне одредбе о битним условима уговора (условима и року плаћања) као и уговорне одредбе које нису применљиве на неке кориснике услуга-физичка лица (средства обезбеђења, фактурисање/обрачун), због чега није могуће утврдити стварни садржај сагласности воља уговорних страна.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да Друштво уговоре на основу којих се обавља ванлинијски превоз попуњава читко и тачно са свим елементима који омогућавају примену цена из ценовника Друштва, плаћање се врши у складу са одредбама уговора авансном уплатом пре пружања услуге, а након извршене услуге се испоставља и наплаћује коначна фактура.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.9 Приходи од продаје производа и услуга

2.1.5. Друштво је у 2022. години исплаћивало основну зараду која је виша у односу на износ минималне зараде.

У претходној ревизији утврђено је да је код 2.661 запосленог основна зарада мања од минималне зараде утврђене за месец за

који се врши обрачун, што није у складу са чланом 111 Закона о раду и чланом 60 Колективног уговора. У 2015. години мања основна зарада од минималне зараде је исказана у 19.136 обрачуна.

Друштво је у 2022. години исплаћивало основну зараду која је виша у односу на износ минималне зараде.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

2.1.6. Друштво минули рад обрачунава на основну зараду у складу са Законом о раду и Колективним уговором.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво на основну зараду увећану за „разлику бода“ извршило обрачун минулог рада, односно није поступило у складу са одредбама члана 108 став 5 Закона о раду и члана 59 Колективног уговора којима је дефинисано да је основица за обрачун увећане зараде основна зарада.

У 2022. години Друштво је минули рад обрачунавало на основну зараду у складу са Законом о раду и Колективним уговором.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

2.1.7. Друштво закључује уговоре о делу за обављање послова који су по свом предмету ван делатности Друштва, а накнаде физичким лицима по основу уговора о делу исплаћује по обављеном послу.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво закључивало уговоре о делу са физичким лицима за послове: изнајмљивања аутобуса трећим лицима, продаје авио карата, пратиоца екскурзија, водича, посредника, одржавање сајта, израде пројекта и др. Велики број уговорених послова није ван делатности Друштва, што није у складу са чланом 199 Закона о раду којим се дефинише да се уговори о делу могу закључивати ради обављања послова који су ван делатности послодавца. Уговори су углавном типског карактера са бројним недостацима у погледу садржине и неопходних елемената за утврђивање обавеза које из њих произилазе. Друштво је накнаду по одређеном броју уговора о делу исплатило пре извршења посла.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је Друштво закључивало уговоре о делу за обављање послова који су по свом предмету ван делатности Друштва. Друштво исплате накнада по уговорима о делу врши по обављеном послу.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

2.1.8. Друштво врши обрачун зарада председнику, члановима Надзорног одбора, као и члановима комисија у складу са донетом Одлуком о висини накнаде.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво примања чланова Надзорног одбора Друштва није исплаћивало у складу са Одлуком Скупштине акционара Друштва, односно нису исплаћена у износу од 30% од основне зараде генералног директора. Иста су исплаћена у већем износу јер су обрачуната на већу основицу, а садржала су и увећање обрачунато по налогу генералног директора исказано у фиксно утврђеном износу за месец за који се врши исплата.

У јануару и фебруару 2015. године исплаћена су и примања члановима комисија у износима који такође нису у складу са одлукама Надзорног одбора јер нису обрачуната на основицу коју чини основна зарада генералног директора.

У поступку ревизије за 2022. године утврђено је да је Друштво вршило обрачун зарада председнику и члановима Надзорног одбора у складу са утврђеном накнадом за рад чланова Надзорног одбора, у висини једне просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, како је то прописано Одлуком број 13970/1.3 од 27. новембра 2018. године о накнадама за рад председника и чланова Надзорног одбора и висини која је утврђена Одлукама о образовању комисија у којима су чланови Надзорног одбора такође именовани.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*

2.1.9. Друштво обрачунава и исказује накнаде запосленима за долазак и одлазак са рада, за све запослене, у складу са Законом о раду и Колективним уговором.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво није обрачунало и исказало трошкове накнада запослених за долазак и одлазак са рада за све запослене за 12 месеци, што није у складу са чланом 118 Закона о раду, чланом 66 Колективног уговора који дефинишу право запослених на ову врсту накнаде и чланом 19 став 1 тачка 4 Закона о рачуноводству којим се дефинише вредновање у складу са основним рачуноводственим начелом да се у обзир узимају сви приходи и расходи који се односе на пословну годину без обзира на датум њихове наплате, односно исплате.

У 2022. години Друштво обрачунава и исказује трошкове накнада запослених за долазак и одлазак са рада за запослене који остварују право на исплату накнаде уплатом на текући рачун, један број запослених ово право остварује коришћењем превоз до и од посла који организује Друштво, део запослених

користи градски, приградски и локални превоз путника који обавља Друштво, запосленима који су задужили службена возила се не уплаћује накнада за превоз, у складу са Законом о раду и Колективним уговором број 5601 од 23. јуна 2021. године.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*

2.1.10. Друштво је донело интерни документ којим су дефинисана права и обавезе запослених упућених на службено путовање.

У претходној ревизији утврђено је да поједини рачуни за ноћење на службеном путу, које возно особље и запослени Друштва прилажу по повратку са службеног путовања, не садрже елемент број особа које су преноћиле сходно Упутству-наредби број 8484 од 21. јануара 2015. године. Друштво не поседује интерни документ којим дефинише врсте и висину трошкова насталих на службеном путу који се могу признати запосленом (нпр. износ максималне цене за преноћиште по особи, односно категорији смештајног објекта и др.).

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је Друштво донело интерни документ којим су дефинисана права и обавезе запослених упућених на службено путовање, уз прецизно прописане услове признавања и начина правдања трошкова начињених на службеном путу чиме је успостављен обрачун и контрола трошкова насталих на службеним путовањима.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*

2.1.11. Друштво је осигурало запослене за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

У претходној ревизији утврђено је да Директори Пословних организација нису имали овлашћења за потписивање и нису имали одлуку надлежног органа, да поред уговорених основних премија осигурања запослених од последица несрећног случаја (незгоде), уговарају додатне премије осигурања запослених од последица несрећног случаја (незгоде) са „Uniqа osiguranje“.

У 2022. години Друштво је осигурало запослене за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године у складу са чланом 53 Закона о безбедности и здрављу на раду којим је прописано да је послодавац дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*

2.2 Друштво је делимично отклонило 10 неправилност у делу који се односи на правилност пословања.

2.2.1. Друштво није у потпуности измирило обавезе према Фонду за солидарну стамбену изградњу за станове за које је закључило уговоре о откупу са запосленима.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво 2006. године закључило уговоре о откупу станова са запосленима, иако није откупило станове, јер има исказане обавезе према Продавцу. Наведено није у складу са чланом 9 Уговора о купопродаји станова изграђених средствима солидарности број 378/2004 закљученог дана 31. децембра 2004. године између СП Ласта, Смедерево-Купца и Фонда за солидарну стамбену изградњу Смедерево-Продавца, којим је уговорено да Купац може дати станове у откуп тек након измиренних свих обавеза према Продавцу.

Друштво је у периоду од 2016. до 2022. године вршило уплате Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево на име откупа станова али дуг није измирен у целости. Закључно са 31. децембром 2022. године остатак дуга Друштва према Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево износи 237 хиљада динара.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 10).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.3 Дугорочни финансијски пласмани

2.2.2. Друштво пословне промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству евидентира на посебним субаналитичким рачунима али их не евидентира у роковима који су прописани Законом о рачуноводству.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво:

- није евидентирало пословне промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству, односно промене у „ручној каси“ - благајни и на девизном рачуну у иностранству у роковима прописаним чланом 10 Закона о рачуноводству, односно чланом 19 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама који је Друштво усвојило,
- евидентирање трошкова књиговодствених услуга није вршило на основу веродостојне документације у смислу члана 8 Закона о рачуноводству,
- није у пословним књигама промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству евидентирало на посебним субаналитичким рачунима у оквиру одређеног рачуна.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво у 2022. години пословне промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству евидентира на посебним субаналитичким рачунима у оквиру одређеног рачуна, док пословне промене које настају у обављању послова огранка, односно промене у „ручној каси“ – благајни и на девизном рачуну у иностранству и даље не евидентира у роковима који су прописани чланом 10 Закона о рачуноводству, односно чланом

19 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва. Такође евидентирање трошкова књиговодствених услуга није вршено на основу веродостојне документације у смислу члана 9 Закона о рачуноводству.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 12).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.5 *Готовина и готовински еквиваленти*.

2.2.3. Друштво у девизној благајни - службена путовања не задржава ефективни страни новац, а у девизној благајни за пријем ефективног страног новца из земље и иностранства Друштво задржава већи износ од износа који је прописан Одлуком о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у децембру 2015. године просечно држало у девизној благајни ефективни страни новац у износу који је већи од дозвољеног, што није у складу са одредбама тачке 5а Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је на снази до 30. јуна 2015. године и тачке 6 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је на снази од 1. јула 2015. године.

У поступку ревизије утврђено је да је Друштво у 2022. години устројило две девизне благајне.

У девизној благајни – службена путовања, Друштво не задржава ефективни страни новац више од износа који је прописан тачком 6 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу.

У девизној благајни за пријем ефективног страног новца из земље и иностранства Друштво задржава већи износ од износа који је прописан тачком 5 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 14).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.5 *Готовина и готовински еквиваленти*.

2.2.4. Друштво уз слипове и фискалне исечке који се односе на коришћење платних картица делом прилаже готовинске рачуне.

У претходној ревизији утврђено је да према књиговодственој документацији приложеној уз ревидиране налоге за књижење, уз слипове и фискалне исечке у највећем броју случајева нису приложени рачуни, тако да платне картице нису коришћене на начин који је прописан Правилима, односно спроведена

књижења нису вршена на основу веродостојне исправе у смислу члана 8 Закона о рачуноводству.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да су у делу узорковане документације уз слипове и фискалне исечке који се односе на коришћење платних картица приложени и готовински рачуни насловљени на Друштво у складу са Правилником о коришћењу платних картица број 206 од 12. јануара 2021. године, док у делу узорковане документације уз слипове и фискалне исечке нису приложени готовински рачуни.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 15).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.6 *Обавезе из пословања*.

2.2.5. Друштво је донело Правилник о организацији и систематизацији послова који није у потпуности усклађен са Законом о раду јер постоје радна места за која су предвиђена два узастопна степена стручне спреме односно образовања.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво Правилником о организацији и систематизацији послова за 169 описа послова (од укупно 252), односно за 67% описа послова одредило два степена стручне спреме, односно образовања у погледу услова за радно ангажовање на тим пословима, што није у складу са чланом 24 Закона о раду.

Сходно члану 110 Закона о изменама и допунама Закона о раду Друштво није усагласило Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији са одредбама закона у року од 60 дана од дана ступања на снагу тог закона.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је Друштво донело Правилник о организацији и систематизацији послова од 21. децембра 2021. године којим је смањен број послова који предвиђа два узастопна степена стручне спреме односно образовања али постоји још увек значајан број радних места који би требало да буде обухваћен новим Правилником о организацији и систематизацији послова који је у изради.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 17).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*.

2.2.6. Друштво је од укупно 215 систематизованих радних места за које се примењују исти коефицијенти, за пет радних места која имају исти опис послова, предвидело различите коефицијенте.

У претходној ревизији утврђено је различито вредновање рада запослених, утврђивањем различитих коефицијената за исти

опис посла у оквиру исте или различите организационе јединице чиме су запослени стављени у неједнак положај. Укупан број описа послова за које је утврђено више различитих коефицијената је 97. Наведено није у складу са чланом 104 Закона о раду и чланом 48 Колективног уговора.

Укупан број описа послова за које је утврђено више различитих коефицијената је 97.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је Друштво Колективним уговором смањило број систематизованих радних места за која су предвиђени различити коефицијенти са истим описом послова. Од укупно 215 систематизованих радних места за које се примењују исти коефицијенти, за пет радних места који имају исти опис послова предвиђени су различити коефицијенти.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 18).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи.*

2.2.7. За обављање послова који се односе на продају међународних аутобуских карата Друштво је закључило уговоре са правним лицима нерезидентима, али су још увек на снази два уговора за обављање истих послова са физичким лицима нерезидентима.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво за обављање послова из делатности туристичких агенција закључивало уговоре са физичким лицима, нерезидентима, што није у складу члану 42 Закона о туризму.

Као превозник у линијском саобраћају Друштво је издавање возних карата и других возних исправа поверило физичким лицима што није у складу са чланом 28 став 1 и чланом 30 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају.

Већину послова у 2022. години који се односе на продају међународних аутобуских карата обављају правна лица нерезиденти, али су још увек на снази два закључена уговора о продаји међународних аутобуских карата са нерезидентима физичким лицима.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 19).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи.*

2.2.8. Продају карата у иностранству на међународним линијама, Друштво углавном обавља преко правних лица нерезидената, као и са два физичка лица нерезидента по основу уговора који су и даље на снази. За предату ефективу у

девизну благајну су сачињаване признанице потписане од стране возног особља и агента. Друштво није исказало у пословним књигама трошкове превоза, рекламирања и остале трошкове јер исти нису били ни уговорени.

У претходној ревизији утврђено је:

- да је Друштво са 14 физичких лица у иностранству и три физичка лица у земљи (агенти) у 2015. години закључило уговоре, да у име и за рачун Друштва врше продају карата за једну или више међународних линија. Друштво није имало основа да са физичким лицима закључи уговоре о продаји карата на међународним линијама, што није у складу са чланом 28 став 1 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају, наведено није у складу ни са чланом 7 став 4 Општих услова пословања аутобуских станица;

- да у случајевима предаје ефикативне од стране возног особља није сачињавана обострано потписана признаница између агента и возача, што није у складу са закљученим уговором;

- да је руководилац туризма, продајних места, букинга и угоститељства потписао Протокол о признавању трошкова физичком лицу „на име трошкова превоза, рекламирања и осталог по уговору“, иако накнада трошкова превоза, рекламирања није уговорена. Због наведеног, није било основа за одобравање накнада трошкова превоза, рекламирања које нису уговорене.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да су и даље на снази, уговори о продаји карата у иностранству на међународним линијама, закључени са два физичка лица нерезидента.

Приликом предаје ефикативне од стране возног особља у девизну благајну, је сачињавана обострано потписана признаница између агента и возача.

Увидом у аналитичку картицу Трошкови услуга у промету карта насталих по основу закључених уговора о продаји карата у иностранству на међународним линијама са физичким лицима нерезидентима, утврђено је да није било трошкова превоза, рекламирања и осталих трошкова који нису били ни уговорени.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 21).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.11 Трошкови производних услуга.

2.2.9. Друштво је донело Одлуку којом се брише сектор угоститељства и сви послови у оквиру сектора, те самим тим не постоји предаја дневног пазара по основу услуга пружаних у ресторану. Друштво је донело Правилник о репрезентацији којим је дефинисан максимални годишњи износ намењен трошковима репрезентације али не и списак запослених који имају право на трошкове репрезентације као

и висину исте. На рачунима којима се правдају трошкови репрезентације није наведен основ настанка трошка.

У претходној ревизији утврђено је на основу благајничких дневника и увидом у појединачне фискалне исечке које предаје рачунополагач у ресторану, да се део дневног пазара који се не плаћа у готовини односи на утрошке по основу репрезентације за кабинет директора Друштва, руководиоце сектора и руководиоце два синдиката. На фискалном исечку касе који се односи на потрошњу од стране тих руководилаца, у рубрику плаћања, само се уноси „чек“, иако та лица исте не предају. Уз те фискалне исечке приложене су спецификације утрошене хране и/или пића, а парафирају их наведена лица приликом доставе.

Друштво нема усвојен правилник о репрезентацији којим су утврђени услови под којима одређени запослени могу, до одређених износа и за одређене пословне сврхе користити средстава за репрезентацију, а на спецификацији или другом документу нису наведени корисници - пословни партнери, предмет састанка или друге околности из којих је евидентно да су услуге и добра утрошени у пословне сврхе.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је Друштво донело Одлуку број 11217 од 20. септембра 2018. године којом се брише сектор угоститељства и сви послови у оквиру сектора, те самим тим не постоји предаја дневног пазара по основу услуга пружаних у ресторану.

Друштво је дана 21. децембра 2021. године донело Правилник о репрезентацији број 11676/1-1 којим је дефинисан максимални годишњи износ намењен трошковима репрезентације али не и списак запослених који имају право на трошкове репрезентације као и висину исте.

Такође, на приложеним рачунима (готовински и фискални) којима се правдају трошкови репрезентације нису наведени корисници – пословни партнери, предмет састанка или друге околности.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 22).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.12 Нематеријални трошкови.

2.2.10. Друштво је извршило индиректни отпис потраживања на основу предлога руководиоца пословних организација уз сагласност надлежног органа – Извршног одбора али није коришћен критеријум процене наплативости потраживања већ само број дана од њихове доспелости. Друштво није дефинисало јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише исправку вредности потраживања.

У претходној ревизији утврђено је да је индиректни отпис краткорочних потраживања старијих од 270 дана од дана доспелости за потраживања у земљи и старијих од 365 дана од дана доспелости за инострана потраживања у 2015. години, односно исправка вредности потраживања на дан 31. децембра 2015. године, извршен без сагласности руководиоца сектора на који се услуга односи и без одлуке Извршног одбора чије надлежности су дефинисане Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, што није у складу са чланом 34 став 4 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 1823/1-4 од 18. фебруара 2005. године са изменама и допунама.

За процену ненаплативости потраживања није коришћен критеријум процене директног и индиректног отписа као једног од метода предвиђених Правилником о рачуноводству, него је коришћен само критеријум броја дана од њихове доспелости.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је Друштво индиректни отпис краткорочних потраживања извршило на предлог руководиоца пословних организација уз сагласност надлежног органа – Извршног одбора али није коришћен критеријум процене наплативости потраживања, већ само број дана од њихове доспелости. Друштво није дефинисало јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише исправку вредности потраживања.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 23).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 4.1.13 *Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха.*

2.3 Друштво није отклонило шест неправилност у делу која се односи на правилност пословања.

2.3.1. Друштво нема усвојене политике и процедуре, не поседује Стратегију за управљање ризицима и није донело Регистар ризика.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво није успоставило адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Руководство Друштва није усвојило писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком.

Друштво није прецизно утврдило функције и надлежности, као и делегирање овлашћења и одговорности, што је претпоставка одговарајуће контроле и њене адекватности и ефективности. Процедуре у оквиру система квалитета ISO 9000 нису усклађене са прописима, нису прецизне и потпуне, упућују на поједине правилнике који нису презентовани ревизорима, пословне

активности се не спроводе у складу са процедурама које их уређују.

Утврђено је да руководство Друштва није усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6 став 2 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да Друштво није донело писане политике и процедуре, није усвојило Стратегију за управљање ризицима и није донело Регистар ризика.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 8).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.1 Недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле.

2.3.2. Друштво није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава, што није у складу са одредбама члана 3 став 1 тачка 1 и члана 4 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Друштво није сачинило Повељу интерне ревизије, Оперативни годишњи план рада интерне ревизије за 2015. годину, Процедuru интерне ревизије, стратешки план за три године, годишњи план и план појединачне ревизије за 2015. годину, чиме је поступило супротно члану 23 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У 2015. години Друштво нема интерног ревизора и нема у систематизацији предвиђено радно место интерног ревизора.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да Друштво није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, није донело Повељу интерне ревизије, Етички кодекс, Стратешки план интерне ревизије и Годишњи план интерне ревизије за 2022. годину, Извештај интерне ревизије из 2022. године, као и Методологију рада интерне ревизије.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 9).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.2 Интерна ревизија.

2.3.3. Друштво није донело Правилник о организацији и систематизацији послова који предвиђа постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела, није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво:

-Правилником о организацији и систематизацији послова није предвидело огранак (филијалу) у иностранству као посебни организациони део,

- Није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, као лица које је овлашћено да води послове, односно има статус лица са посебним овлашћењима у Филијали у Гетеборгу, која је организациони, саставни део Друштва и обавља делатност, па представља огранак у смислу Закона о привредним друштвима, а такође је и по упису код регистрационог органа у Шведској саставни део Друштва као правног лица,

- Није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу за 2015. годину, него је накнаду у висини уговорене провизије од продатих и наплаћених карата евидентирало на рачуну Обавезе према добављачима из иностранства, чиме је извршном директору Филијале признало статус трећег лица, што је неспојиво са његовим статусом лица са посебним овлашћењима у Филијали.

У поступку ревизије су достављени докази да је у пословним књигама Филијале у Гетеборгу, које се воде по прописима Шведске, исказана зарада извршног директора Филијале и да је порез на зараду извршног директора плаћан са рачуна Филијале.

Није презентован акт о оснивању представништва или филијале у Гетеборгу, као ни Статут који је важио у време оснивања тог организационог дела Друштва у иностранству.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да:

- Друштво закључно са 31. децембром 2022. године није донело Правилник о организацији и систематизацији послова који предвиђа постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела;

- Друштво закључно са 31. децембром 2022. године није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, као лица које је овлашћено да води послове, односно има статус лица са посебним овлашћењима у Филијали у Гетеборгу, која је организациони, саставни део Друштва и обавља делатност, па представља огранак у смислу Закона о привредним друштвима,

а такође је и по упису код регистрационог органа у Шведској саставни део Друштва као правног лица;

- Друштво није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу за 2022. годину. Накнаду у висини уговорене провизије од продатих и наплаћених карата Друштво је евидентирало на рачуну Обавезе према добављачима из иностранства, чиме је извршном директору Филијале признало статус трећег лица, што је неспојиво са његовим статусом лица са посебним овлашћењима у Филијали;

- Друштво поседује документацију о оснивању представништва (филијале) у Гетеборгу.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 11).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 4.1.5 *Готовина и готовински еквиваленти*.

2.3.4. Ефективни страни новац остварен продајом карата у иностранству, Друштву се предаје у девизну благајну путем возног особља уместо уплатом на девизни рачун, што није у складу са Закона о девизном пословању.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво са агентима - физичким лицима уговарало предају девизних средстава остварених од продаје карата, преко возног особља што није у складу са чланом 34 став 9 Закона о девизном пословању, као и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је важила до 30. јуна 2015. године и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је на снази од 1. јула 2015. године, јер наведеним одлукама није прописан тај основ за наплату у ефективном страном новцу.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да Партнери (агенти) ефективни страни новац остварен продајом карата у иностранству предају у девизну благајну путем возног особља, што није у складу са чланом 32 став 1 и чланом 34 став 9 Закона о девизном пословању, као и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 13).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.5 *Готовина и готовински еквиваленти*.

2.3.5. Друштво није измиривало обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања у складу са законским роковима.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво у току 2015. године обавезе по основу пореза и доприноса на зараде није

измиривало у законским роковима сходно члану 101 Закона о порезу на доходак грађана и члану 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

У 2022. години Друштво није измиривало обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања у складу са законским роковима.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 16).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.7 *Остале краткорочне обавезе*.

2.3.6. Друштво је засновало радни однос са 308 лица без сагласности надлежног Министарства.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у 2015. години засновало радни однос са 310 лица, без сагласност Владе, односно надлежног министарства или другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства, чиме је поступило супротно члану 27е Закона о буџетском систему.

У 2022. години Друштво је засновало радни однос са 308 лица без сагласности надлежног Министарства.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 20).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*.

2.4 За пет неправилности које се односе на правилност пословања мере исправљања су непримењиве због измене прописа и чињеничног стања

2.4.1. Мера исправљања која се односи на примену Закона о платном промету је непримењива због измене законских прописа, јер важећи Закон о платном промету не предвиђа могућност измиривања међусобних новчаних обавеза путем цесије.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво у 2014. години закључило уговоре о цесији са ЈУБМЕС банком ад, Београд којима је уговорено уступање потраживања Друштва од Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен Колубара д.о.о, Лазаревац ради измирења обавезе по основу краткорочног кредита.

Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен Колубара д.о.о, Лазаревац је у 2015. години извршило уплату на жиро рачун ЈУМБЕС банке а.д. Београд. Друштво је у 2015. години налогом за књижење затворило обавезе према ЈУМБЕС банци а.д. Београд и потраживања према Привредном друштву за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен Колубара д.о.о, Лазаревац. Наведене промене нису евидентирани преко рачуна код банке, што није у складу са одредбама члана 46 став 4 Закона о платном промету, односно

одредбама члана 5 став 4 Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је мера исправљања по неправилности откривеној у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2015. годину непримењива зато што важећи Закон о платном промету не предвиђа могућност измиривања међусобних новчаних обавеза путем цесије.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.4 *Потраживања по основу продаје*.

2.4.2. Мера исправљања која се односи на Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава је неприменљива због измене законских прописа.

На дан доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, 27. октобра 2014. године, за обрачун и исплату зарада била је у примени бруто основица коју Друштво није умањило за 10% и као такву применило за обрачуне и исплате зараде почев од обрачуна за новембар 2014. године па до дана вршења ревизије што није у складу са одредбама члана 5 наведеног закона.

У 2015. години, на рачун јавних прихода Републике Србије Друштво није уплатило разлику укупног износа зарада обрачунатих применом основице која није умањена са урачунатим доприносима који се исплаћују на терет послодавца и укупног износа зарада обрачунатих применом умањене основице са урачунатим доприносима који се исплаћују на терет послодавца, што није у складу са одредбама члана 7 става 1 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је мера исправљања по неправилности откривеној у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2015. годину непримењива зато што је престао да важи Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ступањем на снагу Закону о престанку важења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 *Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи*.

2.4.3. Мера исправљања која се односи на уговоре о делу са туристичким водичима у иностранству је непримењива јер Друштво у 2022. години није имало закључене уговоре о делу са туристичким водичима у иностранству.

У претходној ревизији утврђено је да је у 2015. години исплаћена накнада локалним туристичким водичима у иностранству, а да Друштво са овим лицима није имало закључене уговоре што није у складу са чланом 45 Закона о туризму.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је мера исправљања по неправилности откривеној у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2015. годину непримењива зато што Друштво у 2022. години није закључивало уговоре о делу са туристичким водичима у иностранству.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи.

2.4.4. Мера исправљања која се односи на Програм решавања вишка запослених је непримењива јер Друштво у 2022. години није спроводило Програм решавања вишка запослених.

У претходној ревизији утврђено је да је Друштво спроводило програм решавања вишка запослених, а критеријум за утврђивање вишка запослених био је принцип добровољности. Друштво није извршило прецизну анализу постојећих и потребних кадрова у смислу одређивања послова и броја извршилаца на тим пословима који представљају вишак, односно посебни Програми нису донети у складу са одредбама Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у процесу рационализације и реструктуирања и припреме за приватизацију, Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину, као ни у складу са чланом 155 Закона о раду који дефинише садржину програма за решавање вишка запослених.

Друштво је, након спроведених активности по Програмима за решавање вишка запослених, због потреба процеса рада вршило ново запошљавање кадрова на пословима које су обављала лица проглашена технолошким вишком што није у складу са чланом 182 Закона о раду.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је мера исправљања по неправилности откривеној у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2015. годину непримењива зато што Друштво није спроводило Програм решавања вишка запослених у 2022. години.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи.

2.4.5. Мера исправљања која се односи на примену Закона о јавним набавкама је непримењива јер Друштво нема својство јавног наручиоца у смислу Закона о јавним набавкама, те није дужно да примењује одредбе овог закона, у складу са прибављеним Мишљењем Канцеларије за јавне набавке.

У претходној ревизији утврђено је да Друштво је у 2015. години, без примене Закона о јавним набавкама, вршило набавке добара и услуга за обављање делатности од општег интереса - градског и приградског превоза, које су му поверене уговорима закљученим са јединицама локалних самоуправа, иако је до 11. августа 2015. године био наручилац из члана 117. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама, а од 12. августа 2015. године је наручилац из члана 117. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама.

У поступку ревизије за 2022. годину утврђено је да је мера исправљања по неправилности откривеној у ревизији за 2015. годину непримењива зато што Друштво нема својство јавног наручиоца у смислу члана 3 Закона о јавним набавкама, те није дужно да примењује одредбе овог закона, у складу са прибављеним Мишљењем Канцеларије за јавне набавке бр. 011-00-29/2023 од 2. марта 2023. године.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 4 – поднаслов 4.1.14 Јавне набавке.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на Напомене број 4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи, Препорука број 20, у којима је наведено образложење Друштва, као корисника јавних средстава у смислу члана 2 Закона о буџетском систему, да примена одредби члана 27к овог закона може да произведе негативан утицај на пословање оних правних лица у јавном сектору, који као учесници на тржишту имају конкуренцију.

Друштво је навело да процедура која се спроводи приликом тражења сагласности за ново запошљавање преко надлежног министарства и надлежне комисије траје преко 30 дана. Оваквом процедуром у великој мери би се угрозио сам процес рада у Друштву јер не би било у могућности да прими у радни однос или да радно ангажује запослене пре свега возаче аутобуса који су неопходни за несметано вршење делатности Друштва – превоз путника.

Доследна примена члана 27к Закона о буџетском систему у поступцима прикупљања понуда који се спровode од стране правних лица који нису наручиоци у смислу закона о јавним набавкама, рокови за подношење понуда и закључење уговора о превозу су увек знатно краћи од рока за добијање сагласности за ново запошљавање, па би примена члана 27к Закона о буџетском систему онемогућила С.П.“Ласта“а.д. Београд да уопште учествује у поменутиим поступцима које спровode правна лица која нису наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1¹

1. Партнери (агенти) ефективни страни новац остварен продајом карата у иностранству предају у девизну благајну путем возног особља, што није у складу са чланом 32 став 1 Закона о девизном пословању којим је дефинисано да се платни промет са иностранством обавља у девизама и у динарима преко банке, као и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – налаз број 13)
2. Друштво у девизној благајни за пријем ефективног страног новца из земље и иностранства задржава већи износ од износа који је прописан тачком 5 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, којом је прописано да резидент, при уплати ефективног страног новца код банке у својој девизној благајни, може задржати највише 5% износа последњег дневног промета оствареног у ефективном страном новцу. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Откривена неправилност број 14)
3. Друштво у делу узорковане документације уз слипове и фисклане исечке није приложило и готовинске рачуне насловљене на Друштво што није у складу са Правилником о коришћењу платних картица број 206 од 12. јануара 2021. године. (4.1.6 Обавезе из пословања – Откривена неправилност број 15)
4. Друштво је усвојило Правилник о репрезентацији број 11676/1-1 којим је дефинисан максимални годишњи износ намењен трошковима репрезентације али не и списак запослених који имају право на трошкове репрезентације као и висину исте. На приложеним рачунима (готовински и фискални) којима се правдају трошкови репрезентације нису наведени корисници – пословни партнери, предмет састанка или друге околности. (4.1.12 Нематеријални трошкове – Откривена неправилност број 22)

ПРИОРИТЕТ 2²

5. Друштво не врши континуирани попис имовине; утврђени мањкови и вишкови по попису у 2022. години исказани су по вредности које је утврдила пописна комисија или посебна комисија која је формирана да врши процену вредности основних средстава и ситног инвентара; образложен је утврђен вишак горива; Директор Друштва је дао Овлашћење руководиоцима пословних организација да могу формирати комисије које могу да изврше попис имовине и обавеза; Друштво је извршило попис чекова по износу, серијским бројевима, банкама; попис готовине у динарским благајнама је извршен по апоенској структури; Друштво је извршило усаглашавање потраживања са дужницима. Друштво није ускладило Процедуру Рад пописне комисије са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем; Комисија за попис потраживања и обавеза није сачинила пописне листе за потраживања и обавезе у 2022. години; од шест уметничких слика пописаних 2015. године Друштво је приликом пописа за 2022. годину пописало само једну која није евидентирана у пословним књигама Друштва, а није достављена ни документација о искњижењу пописаних слика 2015. године; попис ефективног страног новца у девизној благајни није извршен по апоенској структури; Извештаје о попису Друштва у 2022. години није усвојио Надзорни одбор друштва као надлежни орган за усвајање извештаја већ Извршни одбор друштва. (3.1.2 Неправилност везана за попис – Откривена неправилност број 1)

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана

² ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

6. Друштво није извршило процену вредности постројења и опреме, као ни процену корисног века употребе, тако да Друштво поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. (3.1.3 Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему – Откривена неправилност број 2)
7. Друштво није вршило процену надокнадивог износа постројења и опреме у припреми у складу са МРС 36 Умањење вредности имовине. (3.1.3 Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему – Откривена неправилност број 3)
8. Друштво закључно са 2022. годином није донело Правилник о пријему течних горива на интерним бензинским станицама, као ни Правилник о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива. (3.1.5 Неправилност везана за залихе – Откривена неправилност број 4)
9. Друштво није примењивало Процедуре– Набавка ПР 00 НА 01 и није предочило табеле за праћење поручивања и испоруке робе. (3.1.5 Неправилност везана за залихе – Откривена неправилност број 5)
10. Друштво није устројило аналитичку евиденцију потраживања за зараде које се рефундирају према седишту филијале РФЗО у којој запослени остварује право на социјалну и здравствену заштиту већ према седиштима пословних организација Друштва. Вођењем овакве евиденције Друштво није у могућности да изврши усаглашавање са филијалама РФЗО по питању права на рефундацију средстава и по питању висине очекиваних прилива те се не може потврдити да ће и у ком износу ова потраживања бити реализована. (3.1.7 Неправилност везана за друга потраживања – Откривена неправилност број 6)
11. Друштво није донело Правилник о организацији и систематизацији послова који превиђа постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела, није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, као лица које је овлашћено да води послове, односно има статус лица са посебним овлашћењима у Филијали у Гетеборгу, није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Откривена неправилност број 11)
12. Друштво не евидентира пословне промене које настају у обављању послова огранка (Филијала у Гетеборгу), односно промене у „ручној каси“ – благајни и на девизном рачуну у иностранству у роковима који су прописани чланом 10 Закона о рачуноводству, односно чланом 19 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва. Такође евидентирање трошкова књиговодствених услуга није вршено на основу веродостојне документације у смислу члана 9 Закона о рачуноводству. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Откривена неправилност број 12)
13. Друштво није измиривало обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања у складу са законским роковима, односно у складу са чланом 101 Закона о порезу на доходак грађана, као и члану 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. (4.1.7 Краткорочне обавезе – Откривена неправилност број 16)
14. Друштво у 2022. години нема закључене уговоре као организатор туристичких путовања у иностранству већ као субагент (посредник) те самим тим нема обавезу попуњавања и овере путних листова. Нема закључене уговоре: са хотелима у иностранству IHZ Italia by Tourplan s.r.l. Rim и Hotel Colorado, Lido di Jesolo, Италија, са „Агенцијом Sapienza“ Нови Сад; као ни са Explorer travel services д.о.о, Нови Сад. Друштво није ангажовало туристичке водиче и туристичке пратиоце у иностранству, те није било потребе за исплатом ефективног страног новца из девизне благајне туристичким пратиоцима по основу туристичких путовања у иностранству.

На рачуну Приходи од провизије туристичких агенција Друштво евидентира разлику између Приходи од продаје туристичких путовања и Трошкова уговорених аранжмана, што није у складу са одредбама Уговора којима је дефинисано да се провизија одређује у одређеном проценту у зависности од програма путовања. Друштво провизију од продатих туристичких аранжмана треба да евидентира на основу обрачуна о продатим туристичким путовањима коју испоставља организатор путовања. (3.1.12 Неправилност везана за приходе од продаје производа и услуга – Откривена неправилност број 7)

15. Друштво је донело Правилник о организацији и систематизацији послова од 21. децембра 2021. године којим је смањен број послова који предвиђа два узастопна степена стручне спреме односно образовања али постоји још увек значајан број радних места који би требало да буде обухваћен новим Правилником о организацији и систематизацији послова који је у изради. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Откривена неправилност број 17)
16. Друштво је Колективним уговором смањило број систематизованих радних места за чије описе послова су предвиђени различити коефицијенти. Од укупно 215 систематизованих радних места за које се примњују исти коефицијенти за пет радних места који имају исти опис послова предвиђени су различити коефицијенти. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Откривена неправилност број 18)
17. Друштво послује на основу закључених уговори о продаји међународних аутобуских карата са нерезидентима физичким лицима што није у складу са чланом 42 Закона о туризму, као и чланом 28 став 1 и чланом 30 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Откривена неправилност број 19)
18. Друштво је у 2022. години радни однос засновало са 308 лица без сагласности надлежног Министарства што није у складу са чланом 27к Закона о буџетском систему којим је прописано да је корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Откривена неправилност број 20)
19. У 2022. години и даље су на снази, уговори о продаји карата у иностранству на међународним линијама, закључени са физичким лицима нерезидентима што није у складу са чланом 28 став 1 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају којима је прописано да је домаћи, односно страни превозник дужан да возне карте продаје на аутобуској станици и на другим посебно организованим продајним местима (туристичке агенције, туристички бирои, пословнице и сл.). Наведено је супротно и члану 7 став 4 Општих услова пословања аутобуских станица, којим је прописано да се возне карте и друге превозне исправе могу продавати и преко привредних друштава која су регистрована за пружање услуга у друмском саобраћају и туристичких услуга, са којима привредно друштво које управља аутобуском станицом или превозник закључи уговор. (4.1.11 Трошкови производних услуга – Откривена неправилност број 21)
20. Друштво је у 2022. години вршило индиректни отпис краткорочних потраживања на предлог руководиоца пословних организација уз сагласност надлежног органа – Извршног одбора али није коришћен критеријум процене наплативости потраживања већ само број дана од њихове доспелости и Друштво није дефинисало јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише исправку вредности потраживања. (4.1.13 Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха – Откривена неправилност број 23)

ПРИОРИТЕТ 3³

21. Друштво није донело писане политике и процедуре, није усвојило Стратегију за управљање ризицима и није донело Регистар ризика. (4.1.1 Недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле – Откривена неправилност број 8)
22. Друштво није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, није донело Повељу интерне ревизије, Етички кодекс, Стратешки план интерне ревизије и Годишњи план интерне ревизије за 2022. годину, Извештај интерне ревизије из 2022. године, као и Методологију рада интерне ревизије. (4.1.2 Интерна ревизија – Откривена неправилност број 9)

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1. Препоручујемо Друштву да начин наплате потраживања из иностранства усклади са одредбама Закона о девизном пословању. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Препорука број 13)
2. Препоручујемо Друштву да девизно благајничко пословање усклади са Одлуком о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, тако што ће у својој девизној благајни држати ефективни страни новац највише 5% износа последњег дневног промета оствареног у ефективном страном новцу. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Препорука број 14)
3. Препоручујемо Друштву да приликом коришћења платних картица прибави рачун који гласи на Друштво, односно да евидентирање пословних промена врши у складу са чланом 3 Правилника о коришћењу платних картица донетим од стране Друштва. (4.1.6 Обавезе из пословања – Препорука број 15)
4. Препоручујемо Друштву да Правилником о репрезентацији дефинише услове под којима одређени запослени могу, до одређених износа, и за одређене пословне сврхе, користити средстава за репрезентацију. (4.1.12 Нематеријални трошкови – Препорука број 22)

ПРИОРИТЕТ 2

5. Препоручујемо Друштву да усклади одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише попис, као и процедуру Рад пописне комисије 00ФН 02, са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и да у складу са истим убудуће врши попис. (3.1.2 Неправилност везана за попис – Препорука број 1)
6. Препоручујемо Друштву да врши преиспитивање корисног века употребе средстава у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, за средства која су и даље у употреби, такође да изврши процену корисног века и спроведе корективна књижења у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. (3.1.3 Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему – Препорука број 2)
7. Препоручујемо Друштву да на дан финансијских извештаја изврши процену надокнадивог износа некретнина, постројења и опреме у припреми у складу са МРС 36 – Умањење вредности имовине. (3.1.3 Неправилност везана за некретнине, постројења и опрему – Препорука број 3)

³ ПРИОРИТЕТ 3 – Неправилности које је могуће отклонити у року до три године

8. Препоручујемо Друштву да донесе и примењује опште акте и допуни постојеће процедуре са прецизним регулисањем поступка набавке горива, пријема, издавања и праћења издавања горива. (3.1.5 Неправилност везана за залихе – Препорука број 4)
9. Препоручујемо Друштву да примењује одредбе члана 6 Процедуре – Набавка PR 00 NA 01 којим је дефинисан процес рада набавне службе. (3.1.5 Неправилност везана за залихе – Препорука број 5)
10. Препоручујемо Друштву да аналитичку евиденцију потраживања за накнаде зарада које се рефундирају устроји у складу чланом 43 став 1 тачка 2 Закон о здравственом осигурању којим је прописано да у случају када постоји разлика у месту пребивалишта осигураника у односу на седиште обвезника уплате доприноса се врше према седишту осигураника. Такође се препоручује Друштву да по устројеној аналитици изврши усаглашавање потраживања са матичним филијалама РФЗО. (3.1.7 Неправилност везана за друга потраживања – Препорука број 6)
11. Препоручујемо Друштву да Правилником о организацији и систематизацији послова уреди постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела, да са извршним директором Филијале у Гетеборгу уреди радноправни статус, као и да у својим пословним књигама исказе трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Препорука број 11)
12. Препоручујемо Друштву да пословне промене које су настале у пословању огранка у иностранству евидентира у прописаним роковима и на основу веродостојне документације. (4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти – Препорука број 12)
13. Препоручујемо Друштву да обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања измирује у складу са законским роковима. (4.1.7 Остале краткорочне обавезе – Препорука број 16)
14. Препоручујемо Друштву да приходе евидентира у складу са Одељком 5 Признавање прихода МСФИ 15 Приходи по основу уговора са купцима, а приходе од продатих туристичких аранжмана на основу обрачуна о продатим туристичким путовањима коју испоставља организатор путовања. (3.1.12 Неправилност везана за приходе од продаје производа и услуга – Откривена неправилност број 7)
15. Препоручујемо Друштву да Правилник о организацији и систематизацији послова усклади са чланом 24 Закона о раду, на начин, да одреди послове за које ће изузетно предвидети два узастопна степена захтеване стручне спреме, односно образовања. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Препорука број 17)
16. Препоручујемо Друштву да у Табели послова, која је саставни део Колективног уговора, за исти опис посла утврди један коефицијент посла чиме ће запосленима гарантовати једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности у складу са одредбама члана 104 став 2 Закона о раду и члана 48 Колективног уговора. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Препорука број 18)
17. Препоручујемо Друштву да продају возних карата на међународним линијама врши у складу са одредбама Закона о туризму, Закона о међународном превозу путника у друмском саобраћају и Општих услова пословања аутобуских станица који не предвиђају закључивање уговора са физичким лицима. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Препорука број 19)
18. Препоручујемо Друштву да за случај новог запошљавања прибави сагласност надлежног Министарства, односно другог надлежног органа у складу са Законом о буџетском систему. (4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – Препорука број 20)

19. Препоручујемо Друштву да продају и наплату путничких карата на међународним релацијама усклади са важећим прописима: Законом о међународном превозу путника, Одлуком о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу и Општим условима пословања аутобуских станица. (4.1.11 Трошкови производних услуга – Препорука број 21)
20. Препоручујемо Друштву да приликом индиректног отписа потраживања као критеријум користи и процену наплативости потраживања и да дефинише јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у вези са исправком вредности потраживања. (4.1.13 Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха – Откривена неправилност број 23)

ПРИОРИТЕТ 3

21. Препоручујемо Друштву да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који подразумева и усвајање стратегије управљања ризицима, с акцентом на следећим мерама:
- Усвајање стратегије управљања ризиком (у циљу идентификовања, процене и контроле над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати супротан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава и са задатком да пружи разумно уверавање да ће циљеви бити остварени),
 - Усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво, а нарочито да усвоји:
(1) процедуре за ауторизацију и одобравање; (2) поделу дужности како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролу; (3) правила за приступ средствима и информацијама; (4) извештавање и преглед активности - процену ефективности и ефикасности трансакција; (5) надгледање процедура. (4.1.1 Недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле – Препорука број 8)
22. Препоручујемо Друштву да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору. (4.1.2 Интерна ревизија – Препорука број 9)

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Субјект ревизије Саобраћајно предузеће Ласта а.д. Београд (Звездара) је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Саобраћајно предузеће Ласта а.д. Београд (Звездара) је у обавези да у одазивном

извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужно да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За налазе, односно неправилности за које су дате препоруке првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Саобраћајно предузеће Ласта а.д. Београд (Звездара) у обавези је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;

2. За налазе, односно неправилности за које су дате препоруке другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана Саобраћајно предузеће Ласта а.д. Београд (Звездара) у обавези је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице;

3. За налазе, односно неправилности за које су дате препоруке трећег приоритета, односно које је могуће отклонити и за чије је отклањање потребно време дуже од годину дана Саобраћајно предузеће Ласта а.д. Београд (Звездара) у обавези је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева број 41
11000 Београд, Србија
29. август 2023. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9 Закона о Државној ревизорској институцији⁴, Програма ревизије Државне ревизорске институције за 2022. годину⁵ и Закључка о спровођењу ревизије Саобраћајног предузећа Ласта а.д., Београд⁶.

1. Предмет ревизије

Спроводи се ревизија правилности пословања Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д., Београд која се односи на предузимања мера за отклањање утврђених неправилности по датим препорукама у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д., Београд за 2015. годину.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2022. године.

3. Информације о субјекту ревизије

Акционарско друштво Саобраћајно предузеће „Ласта“ а.д. Београд (у даљем тексту: Друштво), основано је одлуком Владе Републике Србије Решењем број 89, 8. фебруара 1947. године, а са радом је започела 1. априла исте године. Друштво је Одлуком о организовању број 15410/1-9 9. новембра 2006. године, уписано у регистар привредних друштава Агенције за привредне регистре, под бројем БД 63468/2005, 14. јуна 2005. године као отворено акционарско друштво. Одлуком о усклађивању са Законом о привредним друштвима⁷ од 16. маја 2012. године усаглашава се Одлука о организовању број 15410/1-9 од 9. новембра 2006. године са Законом о привредним друштвима и Друштво наставља са радом на неодређено време, као јавно акционарско друштво.

Скраћени назив: СП „Ласта“ а.д. Београд

Седиште и адреса: Београд, Аутопут Београд-Ниш бр.4

Матични број: 07019734

ПИБ: 100002006

Шифра делатности: 4939 Остали превоз путника у копненом саобраћају

Основна делатност Друштва је превоз путника у градско-приградском, међуградском и међународном саобраћају. Поред наведених делатности Друштво је регистровано и за низ пратећих делатности: пројектирање гума за сопствене потребе и за трећа лица, каросерирање аутобуса, сервисне услуге возила, као и пружање трговинских, угоститељских и туристичких услуга.

Вредност основног капитала Друштва је утврђена и подељена на акције. Власници акција Друштва су акционари – физичка лица и правна лица према подацима из јединствене евиденције акционара коју води Централни регистар депо и клиринг хартија од вредности.

На дан 31. децембар 2022. године, Друштво има 2.018 запослених и 896 аутобуса којима обавља услуге превоза.

На основу члана 6 Закона о рачуноводству⁸, Друштво је разврстано у велико правно лице.

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон.

⁵ Број: 06-1950/2021-02/1 од 24. децембра 2021. године.

⁶ Број: 400-807/2022-06/1 од 1. априла 2022. године.

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 73/2019 и 44/2021 - др. закон

1. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима са применљивим критеријумима.

Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Ради израде плана ревизије спровели смо процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима по мерама исправљања за које су дате препоруке у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања акционарског друштва, Саобраћајно предузеће „Ласта“ а.д. Београд за 2015. годину.

На основу процене ризика:

- (1) утврђено је постојање ризика у предузимању мера исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д., Београд (Звездара) за 2015. годину.

Ради остваривања циљева ревизије, а на основу процене ризика, спровели смо адекватне ревизорске поступке да би у разумној мери добили уверавање да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са предузимањем мера исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања акционарског друштва, Саобраћајно предузеће „Ласта“ а.д. Београд за 2015. годину, исправљене на задовољавајући начин.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима, посматране су све препоруке које су дате у претходно спроведеној ревизији и које су описане у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања акционарског друштва, Саобраћајно предузеће „Ласта“ а.д. Београд за 2015. годину.

Друштво није по спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2015. годину доставило Одазивни извештај.

2. Критеријуми

У ревизији правилности пословања Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд, извршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима који су идентификовани као извор критеријума:

- 1) Закон о Државној ревизорској институцији⁹ (члан 10),
- 2) Закон о привредним друштвима,
- 3) Закон о буџетском систему¹⁰,
- 4) Закон о рачуноводству,
- 5) Закон о девизном пословању¹¹,
- 6) Закон о платном промету¹²,
- 7) Закона о здравственом осигурању¹³,
- 8) Закон о јавним набавкама¹⁴,

⁹ „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/2007, 36/2010 и 44/2018 - др. закон

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022 и 118/2021 - др. закон

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018

¹² „Службени лист СРЈ“, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Службени гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006, 111/2009 - др. закон, 31/2011 и 139/2014 - др. закон

¹³ „Службени гласник РС“, бр. 25/2019

¹⁴ „Службени гласник РС“, бр. 91/2019

- 9) Закон о раду¹⁵,
- 10) Закона о порезу на доходак грађана¹⁶,
- 11) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање¹⁷,
- 12) Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹⁸,
- 13) Правилник о садржини и форми образаца финансијског извештаја и садржини и форми образаца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике¹⁹,
- 14) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем²⁰,
- 15) Међународни рачуноводствени стандарди,
- 16) Међународни стандарди финансијског извештавања,
- 17) Интерна акта субјекта ревизије.

3. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа, општих и интерних аката који уређују области у којима су утврђене неправилности у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд, за 2015. годину,
- испитивање активности, одлука Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд, у вези са предузимањем мера за отклањање утврђених неправилности у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2015. годину,
- интервјуисање одговорних особа Саобраћајног предузећа „Ласта“ а.д. Београд.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Друштва како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

4. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора“, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања“ и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања“.

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење)

¹⁶ „Службени гласник РС“, бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - испр., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - одлука УС, 7/2012 - усклађени дин. изн., 93/2012, 114/2012 - одлука УС, 8/2013 - усклађени дин. изн., 47/2013, 48/2013 - испр., 108/2013, 6/2014 - усклађени дин. изн., 57/2014, 68/2014 - др. закон, 5/2015 - усклађени дин. изн., 112/2015, 5/2016 - усклађени дин. изн., 7/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 7/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018, 4/2019 - усклађени дин. изн., 86/2019, 5/2020 - усклађени дин. изн., 153/2020, 156/2020 - усклађени дин. изн., 6/2021 - усклађени дин. изн., 44/2021, 118/2021, 132/2021 - усклађени дин. изн., 10/2022 - усклађени дин. изн., 138/2022, 144/2022 - усклађени дин. изн. и 6/2023 - усклађени дин. изн.

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012 - усклађени дин. изн., 8/2013 - усклађени дин. изн., 47/2013, 108/2013, 6/2014 - усклађени дин. изн., 57/2014, 68/2014 - др. закон, 5/2015 - усклађени дин. изн., 112/2015, 5/2016 - усклађени дин. изн., 7/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 7/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018, 4/2019 - усклађени дин. изн., 86/2019, 5/2020 - усклађени дин. изн., 153/2020, 6/2021 - усклађени дин. изн., 44/2021, 118/2021, 10/2022 - усклађени дин. изн., 138/2022 и 6/2023 - усклађени дин. изн.)

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 89/2019

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 89/2020

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 89/2020

IV Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Интерна финансијска контрола представља скуп политика и процедура које руководство успоставља у циљу економичног, ефикасног и ефективног испуњавања циљева субјекта ревизије, поштовања спољашњих правила и политика управљања, заштите имовине и података, спречавања и препознавања превара и грешака, очувања квалитета рачуноводствених евиденција и правовременог пружања поузданих финансијских и управљачких информација. Интерна контрола у јавном сектору код корисника јавних средстава обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу;
- 2) интерну ревизију;
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1. Финансијско управљање и контрола

Сагласно Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководилац корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола обухвата пет међусобно повезаних елемената: 1) контролно окружење; 2) управљање ризицима; 3) контролне активности; 4) информисање и комуникација; 5) праћење и процена система.

Годишњим извештајем о пословању за 2022. годину број 3695 од 27.04.2023. године представљен је приказ пословања у 2022. години и очекивани резултати у 2023. години. мисија Друштва је да одговорно и у потпуности извршава обавезе дефинисане актима које су донеле Скупштина Републике Србије, Влада Републике Србије, надлежна министарства и остале институције, а које се односе на делатност којом се Друштво бави а то је превоз путника у међународном, међуградском, приградском, градском, уговорном и ванлинијском саобраћају, а пратећа делатност се обавља кроз пружање услуга у туризму, угоститељству, трговини, протектирању гума, ремонту аутобуса, сервисним и услугама техничког прегледа.

План Друштва за 2023. годину је да закључи уговор за поверавање обављања приградског и локалног превоза путника на територији Београда. Када је у питању градски и приградски саобраћај са општинама Аранђеловац и Инђија, очекује се поверавање превоза код обе локалне самоуправе кроз поступак јавно-приватног партнерства.

Унутрашња организација Друштва уређена је Правилником о организацији и систематизацији послова број 795/21 од 28. септембра 2018. године. Друштво је организовано као јединствена економска и пословна целина са следећим основним организационим целинама: стручна служба, профитне организације, пословне организације и огранци.

У циљу организације и реализације послова из своје делатности Друштво је донело: Колективни уговор, Правилник о трошковима репрезентације, Правилник о коришћењу платне картице, Одлука којом се утврђује поступак који се односи на упућивање на службено путовање и Одлука којом се утврђује процес рада девизне благајне. Неправилност и препорука су дати у Прилогу број 3, поднаслов 3.1.2 Неправилност везана за праћење и процену система финансијског управљања и контроле.

1.1. Контролно окружење

У циљу успостављања квалитетног контролног окружења које подразумева лични и професионални интегритет и етичке вредности руководства и запослених, начин управљања, организациону структуру, успостављање поделе одговорности и овлашћења, политике и праксу у људским ресурсима као и компетентност запослених, Друштво је донело следеће акте:

- 1) Одлука о усклађивању са Законом о привредним друштвима (која представља оснивачки акт друштва) број 49601/1-3 од 16. маја 2012. године,
- 2) Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 1823/1-4 од 18. фебруара 2005. године.

Управљање Друштвом је дводомно, органи друштва су Надзорни одбор и Директор.

1.2 Интерна ревизија

Корисници јавних средстава, у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему, успостављају интерну ревизију која на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације. Поред тога, интерна ревизија пружа саветодавне услуге у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле.

Успостављање и функционисање интерне ревизије ближе је уређено Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава, што није у складу са одредбама члана 3. став 1. тачка 1. и члана 4. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору²¹.

Друштво нема запосленог интерног ревизора у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Неправилност и препорука су дати у Прилогу број 3, поднаслов 3.1.3 Неправилност везана за интерну ревизију.

Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије

У поступку ревизије Друштво није предузимало мере исправљања откривених неправилности.

²¹ “Службени гласник РС”, бр. 99 од 27. децембар 2011, 106 од 5. децембра 2013.

Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд, за 2015. годину, у делу који се односи на финансијске извештаје

3.1.1 Неправилност везана за функционисање рачуноводственог информационог система

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Увидом у базу података главне књиге, може се сматрати, да иста није поуздана основа за обезбеђивање тачних и потпуних књиговодствених евиденција, јер не обезбеђује евидентирање пословних промена хронолошки, уредно и ажурно, као ни очување података о свим пословним променама, што није у складу са одредбама члана 7 и 10 Закона о рачуноводству²².

У бази података не постоји траг контроле која указује да корисник апликације може оствари увид и извршити контролу података које је унео и да ли их је неко евентуално мењао. На основу увида у хронологију унетих пословних промена као и због недостатка механизма очувања података, утврђено је да рачуноводствена апликација омогућава променљивост записа о насталој пословној промени.

Друштво нема могућности увида у податке о појединим основним средствима набављеним у претходним периодима, што није у складу са одредбама члана 24 Закона о рачуноводству.

На основу напред наведеног, није било могуће потврдити потпуност, реалност и интегритет података/информација, њихову тачност, аутентичност, целовитост, конзистентност и валидност рачуноводствене евиденције.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво у 2022. години користи преко 20 модула од једног добављача, у Hubie платформи, који исте и одржава, а поред тога још користи софтверска решења од других добављача.

Финансијско пословање је подсистем Hubie ерп софтверског решења који по свим законским стандардима, омогућава вођење комплетног финансијског књиговодства фирме. Подсистеми Hubie-а су повезани са финансијама у које могу по аутоматизму да пребацују настале финансијске промене. Свака унета ставка налога се истог тренутка распоређује на сва стања, што овој апликацији даје особину правог интерактивног софтвера. Омогућава добијање свих законских извештаја.

Фактурисање услуга је форма истоименог подсистема у којој се уносе и обрађују сви подаци везани за формирање фактура пословним партнерима. Фактурисање услуга уско је повезано са осталим подсистемима Hubie ерп софтверског решења. Из модула за Финансије се могу видети књиге улазних и излазних фактура, а такође се аутоматски подаци преносе и у књигу ПДВ-а по пословним организацијама (ПО ПДВ).

Обрачун зарада, као и пореза и доприноса на зараде врши се у програмском решењу Pantheon ерп. Налози за пренос се извозе након завршеног и закључаног обрачуна из Pantheona и увозе у програм банке. Програм за обрачун зарада је повезан са програмом за кадровску евиденцију.

Основна средства и ситан инвентар су подсистем Hubie ерп софтверског решења који по свим законским стандардима, омогућава вођење комплетне евиденције основних

²² „Службени гласник РС“ број 62/2013

средстава фирме и ситног инвентара. Омогућава добијање извештаја као што су: картица артикала, аналитичка картица, предпописна листа, листа задужења основних средстава и статистика основних средстава. Повезан је са финансијским модулом.

Контрола прихода Међуграда је подсистем Hubie ер софтверског решења који омогућава вођење пословања фирме односно саобраћајне службе, где су обухваћене операције од дефинисања линија, реда возње до раздужења карата. Подсистем кол центар Hubie апликације је уско повезан са контролом прихода односно из исте црпи податке везане за информације о поласцима и ценама карата. Контрола прихода омогућава добијање извештаја као што су: преглед или листање станица, преглед или листање линија, преглед или листање реда возње, преглед или листање врсте карата и преглед или листање ценовника.

Робно пословање је подсистем Hubie софтверског решења за робно материјално књиговодство. У подсистему се између осталог чувају: подаци о артиклима, подаци о пословним партнерима, подаци о залихама артикала, подаци о складишним операцијама, пријему и издавању робе, подаци о валутама плаћања, књиге улазних и излазних фактура и робно-материјална документа.

Програм Cyclone је специјализовани софтверски подсистем за прецизно праћење реализације набавке, од евиденције потребе (требовање) кроз процес поручивања до реализације. Као резултат добија се документован и уређен процес. Подела процеса на једноставније фазе у којима сваки учесник види и ради свој део. Корисник добија захтеве у виду ставки са одређеним количинама артикала које треба да обради у складу са својим задужењем. Зависно од фазе, то може бити одобравање набавке, одлука да ли се роба издаје са стања или поручује, избор добављача и слично. Систем повезује учеснике и даје свеобухватан преглед тренутног стања обраде сваког од захтева. Прати до које фазе процеса су које ставке стигле (шта је поручено и када стиже, шта се поручује, шта је стигло) и колико је преостало да би се реализовале. Програм Cyclone је повезан са Hubie ер на нивоу матичних шифарника за артикле. Друштво је 26. новембра 2020. године закључило, са Asseco SEE doo, Beograd, Уговор број 12074 о унапређењу пословног софтвера који подразумева имплементацију Ер софтвера и опреме.

Налаз: Предузеће је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је у току имплементација новог ERP софтвера и опреме, а и постојећи информациони систем – пословни модули пружају поуздану основу за обезбеђивање тачних и потпуних књиговодствених евиденција.

3.1.2 Неправилност везана за попис

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво није вршило попис нематеријалне имовине и грађевинског земљишта за 2015. годину.

Попис имовине и обавеза, са стањем на дан 31. децембра 2015. године, није вршен у складу са одредбама члана 16 став 5 Закона о рачуноводству и одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем (у даљем тексту: Правилник о попису) и то:

- Чланови комисије за континуирани попис су, без решења генералног директора о именовану, вршили попис имовине у току године (члан 4 Правилника о попису).

- По завршеном попису у току године није вршено вредносно обрачунавање пописане имовине, јер су количински утврђени вишкови и мањкови исказани по вредностима добијеним од Службе рачуноводства (члан 9 став 1 тачка 6 Правилника о попису).
- Нису сачињене пописне листе (са подацима о врсти, количини и вредности) са стањем на дан 31. децембар 2015. године, за имовину за коју је вршен попис у току године, јер је Комисија за попис потраживања, обавеза и инвестиција ту имовину пописала по књиговодственом стању на синтетичким контима (члан 9 став 2 Правилника о попису).
- Комисија за попис горива, који је вршен на дан 31. јануар 2015. године, је утврдила вишак од 38.010,48 литара у вредности 3.889 хиљада динара, а да у Извештају о извршеном попису није констатовала узроке неслагања између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања образложене разлоге одступања, (члан 13 Правилника о попису).
- Генерални директор, као овлашћено лице у складу са чланом 61 став 1 тачка 10) Статута и чланом 22 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, није донео решења о формирању комисија за попис у организационим деловима у којима је вршен попис новчаних средстава благајни, текућих рачуна и примљених а нереализованих чекова грађана са стањем на дан 31. децембра 2015. године у профитним/пословним организацијама, као и трговачке робе у продајним објектима и магацинима трговине и угоститељства, те залиха хране и пића у ПО Трговина, туризам и угоститељства, него су те комисије формирали руководиоци профитних, односно пословних организација који за то нису овлашћени (члан 4 Правилника о попису).
- Приликом физичког пописа опреме у просторијама ПО Стручне службе, а која се налази у канцеларији генералног директора, канцеларији шефа кабинета директора и канцеларији асистента директора саобраћаја и асистента техничког директора утврђено је стварно стање од шест уметничких слика, док је у обрађеном документу о попису слика, који се доставља рачуноводству, наведена само једна уметничка слика. Извештајем о извршеном попису није констатована разлика између стварног стања утврђеног пописом и књиговодственог стања (члан 9 и 13 Правилника о попису).
- Комисија за попис потраживања није сачинила пописне листе са подацима о стварном и књиговодственом стању, него је сачинила одлуке који садржи сумарне податке по синтетичким контима, преузете из књиговодствених евиденција. Осим тога не постоје докази-веродостојне исправе да је извршено усаглашавање потраживања са дужницима.
- Није извршен попис чекова по износу, серијским бројевима, датуму издавања и банкама, код пословних организација које су их имале на стању, осим код Пословне организације Ласта – Срем, Стара Пазова, Радна јединица Инђија, јер је извршен попис у укупној вредности свих чекова на местима пописа; није извршен попис готовине по апоенској структури у Пословној организацији Младеновац, Пословној организацији Обреновац, делимично је извршен попис благајне Пословне организације Трговина, туризам и угоститељство; није извршен попис готовине по апоенској структури динара у благајни Мењачнице Авала и Мењачнице Савски трг, јер Комисија за попис унела збирне податке о стању динара у благајнама мењачнице и није извршен попис ефективниог страног новаца у девизној благајни Мењачнице Савски трг и Мењачнице Авала по валутама и апоенској структури, него само збирно по валутама (члан 11 став 1 Правилника о попису)
- Надзорни одбор, као надлежни орган, није донео одлуке о усвајању извештаја о извршеном попису имовине у току године, као и по попису са стањем на дан 31. децембра 2015. године, него је исте донео Извршни одбор директора СП „Ласта” ад, Београд, што није у складу са чланом 56 Статута, чланом 22 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и чланом 13 Правилника о попису.

- Друштво није у 2015. години вршило попис и усклађивање стања приликом примопредаје дужности рачунополагача у магацинима, што није у складу са чланом 17 Закона о рачуноводству.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, у делу који регулише попис, наведено је да се исти врши најмање једном годишње или на крају године са стањем на дан 31. децембра, што није у складу са чланом 2 став 2 Правилника о попису, којим је прописано да правно лице, односно предузетник врши годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембра године за коју се врши попис.

Процедура Рад пописне комисије ПР 00ФН 02 није усклађена са Правилником о роковима и начину вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, јер наводи метод континуираног пописа, који није предвиђен у законским и подзаконским прописима. Процедура не упућује на Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, као подзаконски акт којим је регулисано обављање пописа од стране правних лица.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у поступку ревизије доставило Изјаву број 2388 од 21. марта 2023. године, у којој је наведено да Друштво није ускладило одредбе Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише попис. Процедура Рад пописне комисије није усклађена са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и да у складу са истим убудуће врши попис.

Друштво није вршило континуирани попис имовине у 2022. години у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, којим није предвиђен овакав начин вршења пописа.

По завршеном попису Друштво је извршило вредносно обрачунавање утврђених вишкова и мањкова од стране пописне комисије у складу са чланом 9 став 1 тачка б Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, којим је предвиђено да пописна комисија врши и вредносно обрачунавање пописане имовине.

Друштво није извршило попис потраживања у складу са Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, којим јер је Друштво приликом пописа потраживања требало да сачини пописне листе које садрже краткорочна потраживања која су усаглашена са дужницима и за која постоје документа да је извршено усаглашавање, а да за потраживања која нису усаглашена са дужницима сачини посебне пописне листе. Такође, Друштво је доставило по пословним организацијама пописне листе потраживања од купаца у којима је исказан назив купца, као и износ потраживања који се предлаже за отпис. Комисија за попис није навела разлоге отписа потраживања од купаца у складу са критеријумима из општег акта.

У извештају о извршеном попису горива, мазива и адитива број 826 од 30. јануара 2023. године Друштво није документовало начин на који је утврдило вишак горива у износу од 74.929 литара у вредности од 11.470 хиљада динара већ је дало образложење да је утврђени вишак горива настао као последица промене густине горива услед промене спољашње температуре.

Директор Друштва је дао Овлашћење број 11450 од 15. децембра 2021. године руководиоцима пословних организација да могу формирати комисије које могу да изврше попис имовине и обавеза у оквиру пословних организација којима руководе.

У поступку ревизије утврђено је пописна комисија извршила попис опреме у просторијама ПО Стручне служба у којој је констатовано постојање једне слике у канцеларији извршног директора на првом спрату.

Пописна комисија формирана за попис некретнине, постројења и опреме у 2022. години констатовала је постојање једне слике у канцеларији извршног директора на првом спрату у Управној згради која није евидентирана у пословним књигама Друштва, а пописом 2015. године констатовано је постојање шест уметничких слика. У поступку ревизије Друштво није доставило документацију у којој је констатовано искњижење истих из пословних књига.

Друштво је извршило усаглашавање потраживања са дужницима, као доказ достављени су Изводи отворених ставки.

Друштво је извршило попис чекова по износу, серијским бројевима, банкама али без датума издавања чека код пословних организација које су их имале. Попис готовине у динарским благајнама је извршен по апоенској структури. Попис ефективног страног новца у девизној благајни МиММС није извршен по апоенској структури.

Извештаје о попису Друштва у 2022. години није усвојио надлежни орган Надзорни одбор Друштва већ Извршни одбор Друштва.

У току 2022. године није било примопредаје дужности између рачунополагача у магацину, те није било потребе да се врши попис ради усклађивања стања приликом примопредаје дужности рачунополагача у магацинима.

Откривена неправилност број 1: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер више не врши континуирани попис имовине; утврђени мањкови и вишкови по попису у 2022. години исказани су по вредности које је утврдила пописна комисија или посебна комисија која је формирана да врши процену вредности основних средстава и ситног инвентара; образложен је утврђен вишак горива; Директор Друштва је дао Овлашћење руководиоцима пословних организација да могу формирати комисије које могу да изврше попис имовине и обавеза; Друштво је извршило попис чекова по износу, серијским бројевима, банкама; попис готовине у динарским благајнама је извршен по апоенској структури; Друштво је извршило усаглашавање потраживања са дужницима. Друштво није ускладило Процедуру Рад пописне комисије са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем; Комисија за попис потраживања и обавеза није сачинила пописне листе за потраживања и обавезе у 2022. години; од шест уметничких слика пописаних 2015. године Друштво је приликом пописа за 2022. годину пописало само једну која није евидентирана у пословним књигама Друштва, а није достављена ни документација о искњижењу пописаних слика 2015. године; попис ефективног страног новца у девизној благајни није извршен по апоенској структури; Извештаје о попису Друштва у 2022. години није усвојио Надзорни одбор друштва као надлежни орган за усвајање извештаја већ Извршни одбор друштва.

Препорука број 1: Препоручујемо Друштву да усклади одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише попис, као и процедуру Рад пописне комисије 00ФН 02, са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и да у складу са истим убудуће врши попис.

3.1.3 Неправилности везане за некретнине, постројења и опрему

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је на дан 31. децембра 2015. године исказало у оквиру рачуна грађевинског земљишта износ од 256.549 хиљада динара који се односи на право коришћења на грађевинским парцелама што није у складу са чланом 5 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике²³.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило аналитичку евиденцију исказану на рачуну остала нематеријална имовина – право коришћења у износу од 71.780 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године, као и субаналитику (Кумулативни промет аналитике) остала нематеријална имовина – право коришћења у истом износу од 71.780 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године.

Друштво је у поступку ревизије доставило Налог за књижење 502/933 од 1. јула 2022. године, којим је извршена рекласификација права коришћења на грађевинским парцелама, са рачуна земљиште на рачун остала нематеријална имовина, у износу од 69.551 хиљада динара и налогом за књижење 502/990 од 2. јула 2022. године у износу од 2.229 хиљада динара.

Вредност земљишта Аутобуиска станица Мионица која је у пословним књигама Друштва исказана у вредности од 707 хиљада динара је искњижено 2018. године по пресуди број 3-П бр.189/17 од 5. јула 2017. године, Основног суда у Мионици којом је утврђено да је Општина Мионица искључиви корисник земљишта.

Плац у Смедереву – Папазовац исказан у пословним књигама Друштва у вредности од 180.271 хиљада динара продат је по Уговору о купопродаји непокретности закљученог дана 22. јуна 2022. године.

Вредност земљишта у Љубовији исказана је у пословним књигама у вредности од 3.790 хиљада динара у власништву је Друштва број листа непокретности 756.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је извршило рекласификацију права коришћења на грађевинским парцелама са рачуна грађевинско земљиште на рачун остала нематеријална имовина у вредности од 252.759 хиљада динара, а земљиште у Љубовији у вредности од 3.790 хиљада динара је у власништву Друштва.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије, поређењем аналитичке евиденције Друштва грађевинских парцела и увидом у листове непокретности, утврђено је да Друштво у аналитичкој евиденцији нема евидентиране све парцеле грађевинског земљишта, а за оне које су евидентиране, нема податке о површинама свих парцела, што је супротно члану 11 Закона о рачуноводству.

Обзиром да Друштво нема потпуну аналитичку евиденцију парцела грађевинског земљишта, да је неправилно извршило класификацију истих, те није пописало наведене парцеле грађевинског земљишта, у поступку ревизије није било могуће уверити се у основаност исказане позиције.

²³ „Службени гласник РС“, број 95/2014

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило аналитичку евиденцију земљишта исказану на рачуну грађевинско земљиште у износу од 6.020 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године, као и субаналитику (Кумулативни промет аналитике) грађевинског земљишта у истом износу од 6.020 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године. За евидентирано земљиште на рачуну грађевинско земљиште Друштво је унело податке назив и локација на којој се земљиште налази, као и површину земљишта.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је успоставило аналитичку евиденцију земљишта која је усаглашена са синтетичком евиденцијом истог, на дан 31. децембар 2022. године. Аналитичка евиденција земљишта садржи податке о називу, локацији и површини.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво у оквиру рачуна грађевинских објеката у својим пословним књигама исказује и вредност грађевинског земљишта на коме има право коришћења, што није у складу са параграфом 58 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, којим је регулисано да су земљиште и објекти засебна средства која се обрачунавају засебно, чак и када су заједно прибављени.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у 2022. години вредност грађевинског земљишта на коме је имало право коришћења и које је евидентирано у оквиру рачуна грађевински објекти, извршило рекласификацију на рачун остала нематеријална имовина у вредности од 64.750 хиљада динара. На овај начин Друштво је извршило раздвајање земљишта на коме има право коришћења од вредности грађевинских објеката у складу са параграфом 56 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема којим је регулисано да су земљиште и објекти засебна средства која се обрачунавају засебно чак и када су заједно прибављени.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је евидентирало вредност парцела грађевинског земљишта на које има право коришћења на рачуну Остала нематеријална имовина, одвојено од вредности грађевинских објеката.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије, према подацима из аналитичке евиденције постројења и опреме, утврђено је да Друштво поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Потпуно амортизованих, појединачних ставки постројења и опреме у аналитичкој евиденцији има 4.018, укупне набавне вредности 1.959.611 хиљада динара што чини 16,38% набавне вредности свих постројења и опреме који укупно износе 11.962.161 хиљаду динара.

Друштво у 2015. години није вршило преиспитивање корисног века употребе постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима, што је супротно члану 20 а у вези члана 2 став 1 тачка 4) Закона о рачуноводству. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији значајног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода

коришћења. Укупна набавна вредност описаних средстава на дан биланса стања износи 1.959.611 хиљаду динара док је укупна набавна вредност свих ставки постројења и опреме исказаних у пословним књигама 11.962.161 хиљаду динара. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Друштва за 2015. годину.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије, према подацима из аналитичке евиденције постројења и опреме, утврђено је да Друштво, на дан 31. децембар 2022 године, поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Потпуно амортизованих, појединачних ставки постројења и опреме у аналитичкој евиденцији има 2.096, укупне набавне вредности 2.096.416 хиљада динара што чини 31,52% набавне вредности свих постројења и опреме који укупно износе 6.651.836 хиљада динара.

У поступку ревизије утврђено је да Друштво у 2022. години није вршило преиспитивање корисног века постројења и опреме у складу са параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема.

Откривена неправилност број 2: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер није извршило процену вредности постројења и опреме, као ни процену корисног века употребе, тако да Друштво поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби.

Препорука број 2: Препоручујемо Друштву да врши преиспитивање корисног века употребе средстава у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, за средства која су и даље у употреби, такође да изврши процену корисног века и спроведе корективна књижења у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је у оквиру некретнина, постројења и опреме у припреми исказало износ од 21.559 хиљада динара по почетном стању из ранијих година. На дан финансијских извештаја за 2015. годину, Друштво за иста средства није извршило процену надокнадивог износа у складу са МРС 36 Умањење вредности имовине. Применом додатних ревизорских процедура нисмо били у могућности да утврдимо да ли вредност некретнина, постројења и опреме у припреми у финансијским извештајима за 2015. годину премашује надокнадив износ и да ли је по том основу требало признати расходе по основу умањења вредности.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво није извршило процену надокнадивог износа постројења и опреме у припреми исказану на дан 31. децембар 2015. године у износу од 21.559 хиљада динара. Увидом у аналитичку евиденцију рачуна некретнине, постројења и опрема у припреми на дан 31. децембар 2022. године утврђено је да Друштво у својим пословним књигама и даље има евидентирана постројења и опрему у припреми у вредности која је исказана по завршном рачуну за 2015. годину.

Откривена неправилност број 3: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер није вршило процену надокнадивог износа постројења и опреме у припреми у складу са МРС 36 Умањење вредности имовине.

Препорука број 3: Препоручујемо Друштву да на дан финансијских извештаја изврши процену надокнадивог износа некретнина, постројења и опреме у припреми у складу са МРС 36 – Умањење вредности имовине.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је, у оквиру аванса за некретнине, постројења и опрему у земљи на дан 31. децембар 2015. године, исказало потраживање за аванс дат комитенту Махи сервис д.о.о, Сопот у износу од 3.250 хиљада динара без ПДВ-а који је уплаћен по основу Уговора о ремонту аутобуса број 8537 од 10. јула 2015. године. Истим је у члану 1 дефинисан предмет уговора-ремонт хаварисане каросерије аутобуса Berkhof Axial 70, гаражни број 9051.

У 2016. години комитент Махи сервис д.о.о, Сопот је испоставио Друштву рачун број 25/16 од 26. јула 2016. године, а по основу наведеног уговора. Исти је Друштво евидентирало у оквиру трошкова услуга одржавања. Обзиром на наведено, Друштво на дан 31. децембар 2015. године није у складу са чланом 15 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике исказало износ од 3.250 хиљада динара у оквиру рачуна Плаћени аванси за залихе и услуге.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило: аналитичку евиденцију плаћених аванса за некретнине, постројења и опрему у вредности од 9.345 хиљада динара и исправку вредности у износу од 4.461 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године, аналитичку евиденцију плаћених аванса за материјал, резервне делове и инвентар у земљи у износу од 2.834 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године, аналитичку евиденцију датих аванса у иностранству у износу од 1.347 хиљада динара, аналитичку евиденцију исправке вредности плаћених аванса за материјал, резервне делове и инвентар у земљи у износу од 1.919 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године. Увидом у фактуре добављача о набавци некретнине, постројења и опреме, материјала, резервних делова и инвентара за које су вршена авансна плаћања утврђено је да су плаћени аванси евидентирани у складу са наменом набављених добара.

Друштво је плаћени аванс комитенту Махи сервис д.о.о, Сопот у износу од 2.720 хиљада динара исправило у целости у ранијим годинама.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је евидентирало дате авансе за набавку некретнина, постројења и опреме, материјала, резервних делова и инвентара евидентирало у складу са наменом набављених добара.

3.1.4 Неправилност везана за одложена пореска средства

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је приликом обрачуна привремених пореских разлика узело у обзир разлике које се односе на резервисања за јубиларне награде и по основу истих признало одложена пореска средства у износу од 26.992 хиљаде динара. Обзиром да резервисања за јубиларне награде представљају сталну пореску разлику, наведено није у складу са члановима 9а и 22б Закона о порезу на добит²⁴, као ни са захтевима МРС 12 Порез на добит. У финансијским извештајима за 2015. годину исказана су прецењена одложена пореска средства у износу од 26.992 хиљаде динара, као и одложени порески приходи у износу од

²⁴ „Службени гласник РС“ број 25/2001, 80/2002, 80/2002-други закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014-други закон и 142/2014

746 хиљада динара, док су губици ранијих година потцењени у износу од 26.246 хиљада динара као последица наведене неправилности.

Такође, Друштво није извршило пребијање одложених пореских средстава и одложених пореских обавеза у складу са захтевима параграфа од 71 до 76 МРС 12 Порези на добитак. У финансијским извештајима за 2015. годину исказана су одложена пореска средства у износу од 36.460 хиљада динара и одложене пореске обавезе у износу од 320.869 хиљада динара.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је 2022. године извршило резервисања за јубиларне награде запосленима у складу са МРС 19 – Накнаде запосленима и по том основу исказало одложене пореске обавезе у износу од 325.290 хиљада динара као и одложени порески расход периода у износу од 3.957 хиљада динара.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је исказало одложена пореске обавезе као и одложени порески расход периода у складу са захтевима МРС 12 – Порез на добит.

3.1.5 Неправилности везане за залихе

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У процедурама за набавку, пријем, издавање и праћење (Набавка и пријем горива PR 01 NG 01; Издавање горива и праћење залиха PR 01 NG 02) се наводи да се поједини поступци спроводе у складу са Правилником о пријему течних горива на интерним бензинским станицама, као и са Правилником о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива. Иако наведене процедуре упућују на поступање у складу са тим правилницима, до дана ревизије нисмо добили на увид поменуте оригиналне правилнике, такође ни информацију под којим су деловодним бројем исте заведене, као ни ког датума.

У оквиру Службе рачуноводства не воде се аналитичке евиденције залиха горива, већ у Служби техничког одржавања, која се налази у оквиру Техничког сектора, што није у складу са одредбама члана 3. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Такође, у Служби рачуноводства није могућ увид у промет и стање на рачунима помоћних књига за залихе горива, што није у складу са одредбама члана 12. Закона о рачуноводству.

Због напред наведеног, у поступку ревизије није било могуће уверити се да исказано стање залиха горива представља стварно стање, а самим тим и у вредност евидентираних трошкова горива.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило процедуру Набавка и пријем горива PR01 NG 01 од 1. септембра 2018. године. Процедуром је дефинисано да се пријем горива врши према поступку дефинисаним Правилником о пријему течних горива на интерним бензинским станицама. Процедуром Издавање горива и праћење залиха PR01 NG02 од 1. септембра 2018. године је дефинисано да се примопредаја смене врши сваког дана на начин дефинисан Правилником о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива. Друштво није доставило наведене правилнике.

За евиденцију залиха Друштво користи софтверски програм Hubier који има 21 пословну апликацију (модул), а једна од њих је и робно-материјално пословање. У одељењу робно материјалног књиговодства које се води у магацинима по пословним организацијама евидентира се набавка сировина, материјала и резервних делова по количини и вредности.

У оквиру службе рачуноводства води се аналитичка евиденција залиха горива у складу са чланом 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Откривена неправилност број 4: Друштво је делимично отклонило неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину. Друштво закључно са 2022. годином није донело Правилник о пријему течних горива на интерним бензинским станицама, као ни Правилник о поступку и начину пријема, складиштења и издавања течних горива.

Друштво води аналитичку евиденцију залиха горива у оквиру Службе рачуноводства што је у складу са чланом 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Препорука број 4: Препоручујемо Друштву да донесе и примењује опште акте и допуни постојеће процедуре са прецизним регулисањем поступка набавке горива, пријема, издавања и праћења издавања горива.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије Друштво није презентовало доказе да примењује одредбе члана 6 Процедуре – Набавка PR 00 NA 01, а такође Служба набавке није презентовала ревизорима табеле за праћење поручивања и испоруку робе за 2014. и 2015. годину.

Поред наведеног, у оквиру Службе рачуноводства не воде се аналитичке евиденције залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара, већ у Служби техничког одржавања, која се налази у оквиру Техничког сектора, што није у складу са одредбама члана 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Такође, у Служби рачуноводства није могућ увид у промет и стање на рачунима помоћних књига за резервне делове, потрошни материјал, канцеларијски материјал, алат и ситан инвентар, што није у складу са одредбама члана 12 Закона о рачуноводству.

С обзиром на напред наведено, није било могуће уверити се у исказану вредност залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара, као ни у вредност евидентираних трошкова материјала у 2015. години.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије утврђено је да Друштво није примењивало Процедuru – Набавка PR 00 NA 01 чији је саставни део Табела за праћење поручивања и испоруке робе - ZA00NA 01/01. Друштво у 2022. години у оквиру Службе рачуноводства води аналитичку евиденцију залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара што је у складу са одредбама члана 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Откривена неправилност број 5: Друштво је у 2022. години делимично отклонило неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер није примењивало Процедуре– Набавка PR 00 NA 01 и није предочило табеле за праћење поручивања и испоруке робе. Друштво води аналитичку евиденцију залиха резервних делова, потрошног материјала, канцеларијског материјала, алата и ситног инвентара у оквиру Службе рачуноводства у складу са одредбама члана 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Препорука број 5: Препоручујемо Друштву да примењује одредбе члана 6 Процедуре – Набавка PR 00 NA 01 којим је дефинисан процес рада набавне службе.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У оквиру Службе рачуноводства не воде се аналитичке евиденције залиха робе што није у складу са чланом 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и није могућ увид у промет и стање на рачунима помоћних књига за залихе робе, што није у складу са одредбама члана 12 Закона о рачуноводству. Ове аналитичке евиденције се воде у ПО Трговина, туризам и угоститељство комбинацијом ручног вођења и вођења на рачунару, уз коришћење више различитих софтвера.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило изјаву број 2298 од 17. марта 2023. године у којој је наведено да је дана 28. септембра 2018. године ступила на снагу Одлука број 11217 од 20. септембра 2018. године о измени Правилника о организацији и систематизацији послова С.П „Ласта“ а.д. Београд о брисању свих пословно-радних места који се односе на Сектор трговине и угоститељства. На дан 31. децембар 2022. године Друштво у својим пословним књигама нема исказано стање робе.

У поступку ревизије Друштво је доставило и Одлуку број 14407/1-1 од 4. децембра 2018. године којом је утврђено да се роба у вредности од 140 хиљада динара из шанка РДИ пребацује у кабинет Генералног директора и књижи као трошак репрезентације, да се мањак робе у РДИ Центру шанк у вредности од 158 хиљада динара књижи на терет трошкова пословања, да се неупотребљива роба у вредности од 132 хиљада динара расходује, као и да се роба (цигаре) из Централног магацина у износу од 176 хиљада динара расходује из разлога немогућности даље продаје.

Налаз: Неправилност утврђена у ревизији која је спроведена за 2015. годину је **непримењива**, јер је дана 28. септембра 2018. године ступила на снагу Одлука о измени Правилника о организацији и систематизацији послова С.П „Ласта“ а.д. Београд о брисању свих пословно-радних места који се односе на Сектор трговине и угоститељства. Друштво у пословним књигама за 2022. годину нема исказано стање робе.

3.1.6 Неправилности везане за потраживања по основу продаје

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије утврђено је да Друштво није вршило процену вероватноће наплативости потраживања од купца у иностранству „Отисак путовање“ д.о.о, Сплит, Хрватска, у укупном износу од 3.700 хиљада динара, а до дана ревизије нису наплаћена. Наведено није у складу са параграфима од 58 до 62 МРС 39 Финансијски инструменти признавање и одмеравање.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Изјаву број 241 од 16. марта 2023. године, у којој се наводи да је то учешће у капиталу Привредног друштва Отисак путовања д.о.о Сплит искњижено из пословних књига због закључења скраћеног стечајног поступка над истим. Друштво је доставило: емаил са обавештењем о објави Решења Регистра Трговачког суда у Сплиту о дефинитивном брисању Привредног друштва Отисак путовања д.о.о Сплит са даном 2. јануар 2018. године; Решење број: 14 Ст 889/2017 Трговачког суда у Сплиту број: 14 Ст 889/2017 од 6. новембра 2017. године о отварању и истовременом закључивању стечајног поступка над стечајним дужником Отисак путовања за трговину и услуге друштво са ограниченом одговорношћу у стечају, Сплит; Доказ о брисању из Судског регистра Отисак путовања за трговину и услуге друштво са ограниченом одговорношћу у стечају, Сплит дана 2. јануара 2018. године; Одлуку председника Надзорног одбора Друштва број 14943 од 28 децембра 2017. године о искњижавању из пословних књига

Друштва потраживања од Привредног друштва Отисак путовања д.о.о, Сплит; као и Налог за књижење број 502/255 од 28. децембра 2017. године којим су искњижена потраживања од купца у иностранству Отисак путовања за трговину и услуге друштво са ограниченом одговорношћу у износу од 11.605 хиљада динара.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је дана 28. децембра 2018. године искњижило потраживања од купца у иностранству Отисак путовања за трговину и услуге друштво са ограниченом одговорношћу у износу од 11.605 хиљада динара по основу окончаног стечајног поступка над наведеним привредним друштвом.

3.1.7 Неправилност везана за друга потраживања

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Укупан износ потраживања од матичних филијала РФЗО за накнаде зараде за време привремене спречености за рад (боловање преко 30 дана), које се исплаћује из средстава обавезног социјалног осигурања је 58.917 хиљада динара од чега се износ од 32.750 хиљада динара од 1. јануара 2010. године налази на рачуну исправке вредности, по препоруци екстерног ревизора. Ове накнаде у дужем временском периоду нису накнађиване, од стране надлежних матичних филијала РФЗО, због непостојања законског услова да је доспели допринос за здравствено осигурање плаћен. Друштво са надлежним матичним филијалама РФЗО није извршило усаглашавање по питању права на рефундацију средстава и по питању висине очекиваних прилива те се не може потврдити да ће и у ком износу ова потраживања бити реализована.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у 2022. години исказало стање на рачуну Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају (боловања, инвалиди и породиље) у износу од 2.651 хиљада динара. Друштво у својим пословним књигама аналитичку евиденцију на рачуну потраживања за наканде зарада које се рефундирају води по својим пословним организацијама - местима у којима запослени обављају посао, а не по филијалама РФЗО у којима запослени остварују право на здравствену и социјалну заштиту што није у складу са чланом 43 став 1 тачка 2 Закона о здравственом осигурању.

Имајући у виду да Друштво евиденцију на рачуну потраживања за накнаде зарада које се рефундирају води по својим пословним организацијама, Друштво није у могућности да изврши усаглашавање са филијалама РФЗО, иако су достављени изводи отворених ставки филијала РФЗО: Јагодина, Краљево, Крушевац, Ниш, Прокупље, Смедерево, Ваљево, Београд и Ниш.

Стање на рачуну Исправка вредности потраживања од фондова на дан 1. јануар 2022. године износила је 32.750 хиљада динара. По Одлуци Извршног одбора Друштва број 2130/1-1 од 13. марта 2022. године отписан је целокупан износ 32.750 хиљада динара који се налазио на конту Исправка вредности потраживања од фондова на дан 31. децембар 2022. године, због застарелости потраживања.

Откривена неправилност број 6: Друштво у 2022. години **није отклонило** неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер аналитичку евиденцију потраживања за зараде које се рефундирају није устројило према седишту филијале РФЗО у којој запослени остварује право на социјалну и здравствену заштиту већ према седиштима пословних организација Друштва. Вођењем овакве евиденције Друштво није у могућности да изврши усаглашавање са филијалама РФЗО по питању права на рефундацију средстава и по питању висине очекиваних прилива којим се не може потврдити да ће и у ком износу ова потраживања бити реализована.

Препорука број 6: Препоручујемо Друштву да аналитичку евиденцију потраживања за накнаде зарада које се рефундирају устроји у складу чланом 43 став 1 тачка 2 Закон о здравственом осигурању којим је прописано да у случају када постоји разлика у месту пребивалишта осигураника у односу на седиште обвезника уплате доприноса се врше према седишту осигураника. Такође се препоручује Друштву да по устројеној аналитици изврши усаглашавање потраживања са матичним филијалама РФЗО.

3.1.8 Неправилности везане за готовинске еквиваленте и готовину

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Попис чекова извршен је у следећим огранцима: ПО Међународни и међумесни саобраћај (15 хиљада динара), ПО Ласта-Авала (33 хиљаде динара), ПО Ласта-Срем, Стара Пазова, РЈ Инђија (10 хиљада динара), ПО Ваљево (2 хиљаде динара) и ПО Трговина, туризам, угоститељство, где је пописано 1.031 хиљада динара. У оквиру износа пописаних чекова у ПО Трговина, туризам, угоститељство, пописан је износ од 39.736,00 за који је наведено „Универзал банка стечајна маса“. Нисмо добили доказ да су ова потраживања пријављена у стечајну масу. Такође, иста нису исправљена иако је стечајни поступак Универзал банке ад, Београд покренут Решењем Привредног суда у Београду, 11 Ст.19/2014 од 3. фебруара 2014. године.

Сходно одредбама Закона о чеку, поред осталог, протекло је више од шест месеци од протека рока од осам дана за подношење чекова на исплату, па је наступила застарелост за регресни захтев против издаваоца (трасанта) због неисплате (члан 21), као и да нису поднети докази да је издавалац чекова тужен по основном уговору који је био основ за издавање чекова, извесно је да су ова потраживања ненаплатива.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Увидом у Аналитичку картицу рачуна Исправке вредности хартија од вредности (чекови) за период 1. јануара – 31. децембра 2016. године утврђено је да је Друштво извршило исправку вредности чекова Универзал банке. Као доказ приложен је - Налог за књижење број 200/98 од 9. децембра 2016. године као доказ свега наведеног.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је извршило исправку вредности чекова Универзал банке налогом за књижење број 200/98 од 9. децембра 2016. године.

3.1.9 Неправилност везана за дугорочне обавезе

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

На дан 31. децембра 2015. године бруто коефицијент задужености, израчунат по методологији из члана 23.1.6 Уговора о регулисању дужничко-поверилачких односа закљученог дана 31. августа 2015. године са 19 поверилаца, износио је 5,13. Друштво је по основу истог уговора било у обавези да коефицијент дуга износи највише 4,7 до 31. децембра 2015. године, односно највише 3,2 у периоду од 1. јануара 2016. године до 31. децембра 2016. године. Обзиром да повериоци, на основу наведеног, имају право да једнострано прогласе превремено доспеће свих уговорених обавеза Друштво није у складу са параграфом 74 МРС 1 све дугорочне обавезе које су регулисане поменутиим уговором, као и оне за које поверилац може да прогласи доспеће истих уколико се погорша финансијски положај Друштва, класификовало на крају извештајног периода, као краткорочне јер Друштво нема безусловно право да одложи њено измирење за најмање дванаест месеци после датума. Наведено је имало за ефекат исказивање у финансијским извештајима за 2015. годину потцењених краткорочних обавеза и прецењених дугорочних обавеза у износу од 2.862.862 хиљаде динара.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило важеће Уговоре по дугорочним кредитима, Уговоре са лизинг кућама, Уговоре са Фондом за развој републике Србије, кумулативни преглед синтетике и аналитике рачуна Дугорочни финансијски кредити, кумулативни преглед синтетике и аналитике рачуна Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године из кога се можемо уверити да Друштво врши рекласификацију обавеза, са дугорочних обавеза на краткорочне обавезе.

Уговор о регулисању дужничко-поверилачких односа закључен дана 31. августа 2015. године са 19 поверилаца није на снази од 2017. године. Друштво је доставило Налоге за књижење у којима је евидентирано измирење обавеза према повериоцима.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је вршило рекласификацију обавеза у складу са закљученим уговорима, за које нема безусловно право да одложи њихово измирење за најмање дванаест месеци после датума, са дугорочних обавеза на краткорочне обавезе.

3.1.10 Неправилност везана за краткорочне финансијске обавезе

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво у оквиру дела осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године на дан 31. децембра 2015. године исказује доспеле камате од финансијских институција у износу од 3.788 хиљада динара. Наведено није у складу са чланом 35 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у поступку ревизије доставило аналитичку картицу рачуна Обавезе за камате по основу финансијског лизинга које доспевају до једне године за период 1.1. до 31.12.2016. године из које се види да су све обавезе које доспевају до једне године искњижене са овог аналитичког рачуна.

У поступку ревизије Друштво је доставило: Уговор о дугорочним кредитима са банкама, Уговоре са лизинг кућама, Уговоре са Фондом за развој републике Србије, кумулативни преглед синтетике и аналитике рачуна Дугорочни финансијски кредити са валутном клаузулом, кумулативни преглед синтетике и аналитике рачуна Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године из кога се можемо уверити да је Друштво обавезе за камате по основу дугорочних кредита које се односе на текућу годину евидентирало на рачуну обавезе по основу камата и трошкова финансирања.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер доспеле обавезе за камате по основу дугорочних кредита које се односе на текућу годину евидентира на рачун обавезе по основу камата и трошкова финансирања.

3.1.11 Неправилности везане за обавезе из пословања

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Увидом у пословну документацију утврђено је да, у оквиру обавеза из пословања-туристички аранжмани, Друштво исказује и кумулиране уплате које потичу из ранијих година, а за које није могло да идентификује аранжмане на које се уплата односи, као ни кориснике аранжмана.

Закључивањем уговора о пријави аранжмана између корисника услуге организовања туристичког аранжмана и Друштва дефинишу се подаци о аранжману, кориснику, динамици плаћања, броју рачуна на који се врши уплата, као и инструкције приликом попуњавања уплатнице. Инструкцијом за плаћање је наведено да се обавезно уноси име корисника аранжмана, што није довољно прецизна инструкција обзиром да кумулиране уплате потичу из ранијих година.

Због тога што Друштво није успоставило адекватан систем праћења реализације уговора за туристичке аранжмане, по појединим уговорима, не могу се идентификовати уплате физичких лица на које се туристичке аранжмане односе.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Изјаву број 2242 од 16. марта 2023. године у којој је наведено да је услед измене одговарајућих прописа не примењују и нема више у употреби инструкције које се односе на вирманско плаћање од стране физичких лица корисника аранжмана када су у питању туристички аранжмани.

Друштво на рачуну обавезе из пословања – туристички аранжмани на дан 31. децембар 2022. године нема исказан стање. На овом рачуну Друштво је евидентирало обавезе по основу туристичких аранжмана - школских екскурзија. У 2019. години ступио је на снагу Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи²⁵. Чланом 11 овог Правилника прописано је да се избор агенције за реализацију наставе у природи и екскурзије спроводи у складу са законом који уређује јавне набавке. Школе врше поступак набавке за организацију путовања у складу са законом који уређује јавне набавке. Са школом се потписује уговор и уплату врши директно школа по рачуну, те не постоји потреба за појединачним инструкцијама за плаћање физичких лица.

Друштво на рачуну обавезе из пословања – трговина, туризам и угоститељство има исказано стање у износу од 1.472 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године. На овом рачуну исказане су обавезе по туристичким агенцијама и физичким лицима са бројем документа на основу кога је настала обавеза, те је могуће идентификовати аранжмане на које се обавеза (уплата) односи.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је евиденцију на рачуну обавезе из пословања – трговина, туризам и угоститељство вршило на начин да је могуће идентификовати аранжмане на које се обавеза/уплата односи, а на рачуну обавезе из пословања – туристички аранжмани нема исказано стање на дан 31. децембар 2022. године.

3.1.12 Неправилности везане за приходе од продаје производа и услуга

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије је утврђено:

1) Да је Друштво у пословним књигама по основу пружених услуга организовања туристичких путовања у иностранство по закљученим уговорима исказало приходе у пребијеним износима, односно није исказало засебно своје приходе и расходе настале пружањем наведених услуга, што није у складу са параграф 32 МРС 1, којим се захтева да се о имовини и обавезама, приходима и расходима извештава засебно. Због напред наведеног, у поступку ревизије није било могуће уверити се који би били ефекти у финансијским извештајима за 2015. годину да се о приходима и расходима насталим по основу пружања услуга приликом организовања туристичких аранжмана извештавало засебно.

²⁵ “Службени гласник РС”, број 30 од 25. априла 2019

2) У више путних листова, који су оверени на граници, а односе се на три туристичка путовања, ручно су додавана имена (по једно име), а за два туристичка путовања нису презентовани путни листови који су оверени на граници, што није у складу са чланом 6 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају²⁶, који прописује да се у рубрике путног листа подаци уносе писаћом машином или штампачем компјутера, да се подаци не могу прецртавати или исправљати, као и да је домаћи превозник дужан да путни лист са списком путника чува две године, рачунајући од дана његовог попуњавања. Такође, због непостојања путних листова за два туристичка путовања, као и због ручног дописивања у презентоване путне листове нисмо се уверили у број лица која су стварно обавила ова туристичка путовања.

3) Да за услуге хотелског смештаја, које су фактурисане од стране хотела INZ Italia by Tourplan s.r.l. Rim и Hotel Colorado, Lido di Jesolo, Италија не постоје закључени уговори о пружању тих услуга, што није у складу са чланом 886 Закона о облигационим односима којим је прописано да уговор о алотману (ангажовању угоститељских објеката) мора бити закључен у писаној форми. Укупна вредност рачуна, које су испоставили INZ Italia by Tourplan s.r.l. Rim и Hotel Colorado, Lido di Jesolo, Италија, за услуге хотелског смештаја је 3.201 хиљада динара, односно 26.573 EUR.

4) Друштво је у обрачун за четири туристичка путовања укључило рачуне за услуге хотелског смештаја, у укупном износу 9.032 хиљаде динара, које је издала „Агенција Sapienza“ Биљана Бајић предузетник, Нови Сад, са којом је 22. новембра 2010. године закључен Уговор о техничкој сарадњи. Предмет уговора о техничкој сарадњи је посредовање у проналажењу хотелског смештаја, а наведени предузетник није регистрован као посредник у Регистру туризма, како је прописано чланом 58 став 4 Закона о туризму²⁷, што је утврђено увидом у јавно доступне податке Агенције за привредне регистре, која води Регистар туризма.

Увидом у Регистар предузетника утврђено је да је уписана „Агенција Sapienza“ Биљана Бајић предузетник, Нови Сад којој је претежна делатност-Консултантске активности у вези с пословањем и осталим управљањем (шифра делатности: 7022). Чланом 42 став 2 Закона о туризму је прописано да ако привредно друштво, друго правно лице или предузетник и не обавља делатност туристичке агенције као претежну делатност, дужно је да образује и у одговарајућем регистру региструју огранак, односно простор ван пословног седишта или да на други начин образује одговарајућу организациону јединицу која се евидентира у Регистру туризма. Поред наведеног, рачуни које је издала „Агенција Sapienza“ Биљана Бајић предузетник, Нови Сад, не садрже податке о ценама хотелског смештаја, броју туриста (корисника) и туристичком аранжману, него само податке о називу хотела који је пружио услуге, периоду боравка туриста у њима и укупну цену хотелског смештаја. Због наведеног, нисмо се уверили у стварни садржај пословне промене, односно у њену потпуност, истинитост и у елементе за обрачун у смислу члана 8 и 9 Закона о рачуноводству.

5) Да је у обрачун по уговору 12796 од 22. октобра 2014. године укључен рачун Explorer travel services д.о.о, Нови Сад број 01/2015 од 30. априла 2015. године. У опису су наведене услуге консултовања при изради програма путовања за сезону пролеће/лето 2015. године, на износ 192 хиљаде динара, иако те услуге нису садржане у програму путовања, па нису трошак који се може признати у обрачуну, због чега издати рачун не представља веродостојну рачуноводствену исправу за обрачун туристичког путовања у смислу члана 8. Закона о рачуноводству.

²⁶ „Службени лист СРЈ“, бр. 60/98, 5/99, 44/99, 74/99, 4/2000, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 и „Службени гласник РС“, бр. 101/2005 - други закон и 18/2010

²⁷ „Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010, 99/2011 – др. закон, 93/2012 и 84/2015)

6) Да су услуге локалних туристичких водича, као и улазнице у манастире, галерије, дискотеке, за музичке вечери и сличне садржаје, плаћане готовински, ефективним страним новцем, који запослени у Друштву-туристички пратиоци подижу на девизној благајни по налогу за службено путовање. Према пословној документацији, неки туристички пратиоци су сопственим девизним средствима плаћали значајан део наведених услуга у иностранству, а та средства су им рефундирана по повратку, односно по обрачуна службеног путовања у иностранство. Као документ о исплати локалног туристичког водича приложене су ручно исписане признанице или „фактуре“. Због непостојања уговора са пружаоцима услуга и рачуна о пруженим услугама који садрже све елементе неопходне за књижење, нисмо се уверили да ли су, од кога и у ком обиму пружене наведене услуге. Један од таквих рачуна је и рачун Hotela Cassa Rossa, Монтекатини Терме, Италија је 21. априла 2015. године испоставио ручно исписану „фактуру“ за улазнице у галерију у Фиренци за 19. април 2015. године и услуге туристичког водича за 18. април 2015. године у Пизи. Укупна вредност фактуре је 3.801 EUR.

7) Приликом коначног обрачуна службеног путовања исплата запосленима-туристичким пратиоцима је вршена у ефективном страном новцу, што није у складу са чланом 34 став 9 Закона о девизном пословању, тачком 15 Одлуке о обављању платног промета са иностранством и тачком 35 став 5 Упутства о спровођењу Одлуке о обављању платног промета са иностранством, којим је прописано да се разлика до износа трошкова утврђених коначним обрачуном тог путовања уплаћује на девизни рачун резидента-физичког лица.

Такође, процедура Рад девизне благајне ПР 00 ФН 09 није у складу са наведеним прописом, јер предвиђа да се из девизне благајне исплаћује разлика уколико су трошкови службеног пута већи него што је планирано.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

1. Друштво у 2022. години не остварује приходе по основу пружених услуга организовања туристичких путовања у иностранство.

У поступку ревизије Друштво је доставило: Уговор о пословној сарадњи – субагентури број 6585 од 28. јула 2022. године закључен са Предузећем за трговину и услуге Белви д.о.о Београд (Нови Београд); Уговор о пословној сарадњи број 2275 од 16. марта 2022. године закључен са Thermana d.o.o Laško, Slovenija; Уговор о посредовању и продаји туристичких аранжмана и услуга број 10221 од 28. новембра 2022. године закључен са Друштвом за туризам, посредовање и услуге Фантаст турс д.о.о Нови Сад; Уговор о пословној сарадњи број 2274 од 16. марта 2022. године закључен са DOO „SG Harmony“ Чањ, Црна Гора; Уговор о посредовању број 1030 од 8. фебруара 2022. године закључен са „Turistrade“ д.о.о, Београд; Уговор о субагентури број 1872 од 7. марта 2022. године закључен са „Euroturs“ д.о.о, Ниш; Уговор о пословној сарадњи – субагентури од 1. децембра 2022. године закључен са Т.А. „Hellena travel“ Ниш.

У закљученим уговорима Друштво се јавља као посредник – субагент који за организатора путовања врши продају туристичких аранжмана. Као надокнаду за посредовање у продаји туристичких аранжмана организатор одобрава посреднику провизију у одређеном проценту у зависности од програма путовања. Друштво евидентира на рачуну Приходи од продаје туристичких путовања продате аранжмане физичким лицима. Друштво је приходе од туристичких услуга евидентирало у моменту наплате истих, а не у тренутку продаје туристичких аранжмана који се најчешће не подударују што није у складу са Одељком 5 Признавање прихода МСФИ 15 Приходи по основу уговора са купцима којим је прописано да се приходи евидентирају у тренутку када је вероватно да ће настати будућа економска корист притицати у субјект и када се износ прихода може

поуздано утврдити. Друштво са физичким лицима којима је продало туристичке аранжмане на одложено плаћање, закључује уговоре о краткорочном кредиту.

На рачуну Трошкови уговорених аранжмана Друштво евидентира вредност продатих аранжмана који се фактуришу од стране организатора путовања (туристичка агенција – власник аранжмана).

На рачуну Приходи од провизије туристичких агенција Друштво евидентира разлику између Приходи од продаје туристичких путовања и Трошкова уговорених аранжмана, што није у складу са одредбама Уговора којима је дефинисано да се провизија одређује у одређеном проценту у зависности од програма путовања. Друштво провизију од продатих туристичких аранжмана треба да евидентира на основу обрачуна о продатим туристичким путовањима коју испоставља организатор путовања.

Увидом у достављену документацију утврђено је да Друштво засебно евидентира трошкове и приходе у пуном износу настале на основу уговорених туристичких аранжмана.

У поступку ревизије достављена је:

- Аналитичка картица рачуна Трошкови уговорених аранжмана на којој се евидентирају вредност продатих аранжмана по испостављеној фактури од стране организатора путовања,

- Аналитичку картицу рачуна Приходи од туристичких услуга на којима се књижи,

- Аналитичку картицу рачуна Приходи од провизије туристичких агенција, три обрачуна путовања за туристичке услуге пружене Туристичкој организацији за промоцију туризма, рекреације и здравог живота Нови Београд за организацију три путовања са пратећом документацијом.

2. Увидом у Књигу евиденције уговора у 2022. години и Књигу евиденције продатих туристичких путовања у 2022. години утврђено је да Друштво није организовало туристичка путовања у иностранству у 2022. години, те Друштво није имало обавезу попуњавања путних листова који се оверавају на граници.

3. На дан 31. децембар 2022. године увидом у аналитичке картице добављача утврђено је да нема добављача: INZ Italia by Tourplan s.r.l. Rim и Hotel Colorado, Lido di Jesolo, Италија који су били предмет ревизије 2015. године. Друштво је у 2022. години има закључен само Уговор о пословној сарадњи број 2275 од 16. марта 2022. године са хотелом Thermana d.o.o Laško, Slovenija.

4. Увидом у аналитичку евиденцију добављача утврђено је да нема добављача „Агенција Sapienza“ Нови Сад који је био предмет ревизије 2015. године. У 2022. години Друштво није закључивало уговоре о техничкој сарадњи чији је предмет посредовање у проналажењу хотелског смештаја.

5. Увидом у аналитичку евиденцију добављача утврђено је да нема добављача Explorer travel services д.о.о, Нови Сад који је био предмет ревизије 2015. године. У узоркованим рачунима за туристичка путовања није било трошкова консалтинга који су улазили у обрачун путовања.

6. Увидом у Књигу евиденција продатих туристичких аранжмана утврђено је да Друштво није организовало путовања у иностранство у 2022. години, те нису ангажовани локални туристички водичи. Друштво је организовало путовања у земљи (домаћи туризам) и у складу са тим је ангажовало туристичке водиче по уговору о делу.

За организована туристичка путовања у земљи у 2022. години Друштво је, услуге туристичких водича и туристичких пратилаца, улазнице у манастире, галерије, угоститељске услуге и услуге осигурања, евидентирало на основу испостављених фактура.

7. У 2022. години Друштво није организовало туристичка путовања у иностранству, те није било потребе за ангажовањем туристичких пратиоца и није било исплате у ефективном страном новцу.

Откривена неправилност број 7: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину. Друштво у 2022. години нема закључене уговоре као организатор туристичких путовања у иностранству већ као субагент (посредник) те самим тим нема обавезу попуњавања и овере путних листова. Нема закључене уговоре: са хотелима у иностранству INZ Italia by Tourplan s.r.l. Rim и Hotel Colorado, Lido di Jesolo, Италија, са „Агенцијом Sapienza“ Нови Сад; као ни са Explorer travel services д.о.о, Нови Сад. Друштво није ангажовало туристичке водиче и туристичке пратиоце у иностранству, те није било потребе за исплатом ефективног страног новца из девизне благајне туристичким пратиоцима по основу туристичких путовања у иностранству.

Друштво евидентира на рачуну Приходи од продаје туристичких путовања продате аранжмане физичким лицима, у моменту наплате истих, а не у тренутку продаје туристичких аранжмана који се најчешће не подударaju што није у складу са Одељком 5 Признавање прихода МСФИ 15 Приходи по основу уговора са купцима којим је прописано да се приходи евидентирају у тренутку када је вероватно да ће настати будућа економска корист притицати у субјект и када се износ прихода може поуздано утврдити.

На рачуну Приходи од провизије туристичких агенција Друштво евидентира разлику између Приходи од продаје туристичких путовања и Трошкова уговорених аранжмана, што није у складу са одредбама Уговора којима је дефинисано да се провизија одређује у одређеном проценту у зависности од програма путовања. Друштво провизију од продатих туристичких аранжмана треба да евидентира на основу обрачуна о продатим туристичким путовањима коју испоставља организатор путовања.

Препорука број 7: Препоручујемо Друштву да приходе евидентира у складу са Одељком 5 Признавање прихода МСФИ 15 Приходи по основу уговора са купцима, а приходе од продатих туристичких аранжмана на основу обрачуна о продатим туристичким путовањима коју испоставља организатор путовања.

3.1.13 Неправилности везане за трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У току ревизије смо утврдили да је право на исплату 30 отпремнина стечено у 2014. години, док су обрачун и исплата обухваћени у 2015. години што није у складу са чланом 19. став 1. тачка 4. Закона о рачуноводству којим се дефинише опште рачуноводствено начело да се у обзир узимају сви приходи и расходи који се односе на пословну годину без обзира на датуме њихове наплате односно исплате.

Друштво обрачун и исплату 19 отпремнина за одлазак у пензију, за које је то право стечено у 2014. години, није извршило у складу са чланом 70. Колективног уговора број 14835 од 13. новембра 2013. године који је важио у моменту стицања права на отпремнину и у складу са донетим решењима о отказу уговора о раду. Исплаћени износи ових отпремнина не одговарају ни једном од утврђених критеријума наведеног Колективног уговора да је износ за исплату отпремнине при одласку у пензију висина три просечне

зараде исплаћене по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, или три просечне зараде код послодавца, или три зараде запосленог, у зависности од тога шта је повољније за запосленог.

Различитим поступањем у вези са обрачуном и исплатом отпремнина за одлазак у пензију Друштво је довело у неједнак положај лица која су стекла то право.

Укупан износ обрачунатих отпремнина за одлазак у пензију, у 2015. години, је исказан на трошковима отпремнина, јер у моменту обрачуна и исплате истих Друштво није имало исказано дугорочно резервисање по основу отпремнина за одлазак у пензију. Друштво је, на крају 2015. године, исказало резервисања за отпремнине по МРС 19 Примања запослених обрачунало за раније године 2013. и 2014. годину, као и за 2015. годину. У току ревизије смо извршили увид у збирни обрачун резервисања по годинама.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Уговор број 737 од 26. јануара 2023. године о пружању услуга финансијског саветовања односно израде извештаја о обрачуна резервисања за бенифиције запослених, Аналитичку картицу рачуна резервисања за отпремнине запослених за период 1. јануара до 31. децембра 2022. године на основу које смо се уверили да је Друштво евидентирало садашњу вредност будућих обавеза за отпремнине на дан 31. децембар 2022. године у износу 76.213 хиљада динара, што се може утврдити из Извештаја о актуарском обрачуна. Аналитичку картицу за рачун резервисања за јубиларне награде запослених за период 1. јануара до 31. децембра 2022. године на основу које смо се уверили да је Друштво евидентирало садашњу вредност будућих обавеза за јубиларне награде на дан 31. децембар 2022. године у износу 172.856 хиљада динара, што се може утврдити из Извештаја о обрачуна садашње вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде према МРС 19 на дан 31. децембар 2022. године.

Друштво је обрачун и исплату отпремнина за одлазак у пензију, за које је то право стечено у 2022. години извршило у складу са чланом 70 Колективног уговора који је важио у моменту стицања права на отпремнину и у складу са донетим решењем о отказу уговора о раду. Исплаћени износи отпремнина исплаћени су у складу са утврђеним критеријумом наведеног Колективног уговора којим је дефинисано да се исплата отпремнине при одласку у пензију врши у висини две просечене зараде исплаћене по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је извршило резервисања за отпремнине и јубиларне награде за период 1. јануара до 31. децембра 2022. године. Обрачун и исплату отпремнина запосленима, Друштво је извршило у складу са чланом 70 Колективног уговора који је важио у моменту стицања права на отпремнину и у складу са донетим решењем о отказу уговора о раду.

Прилог 4 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Саобраћајног предузећа Ласта а.д. Београд, за 2015. годину, у делу који се односи на правилност пословања

4.1.1 Недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво није успоставило адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору. Руководство Друштва није усвојило писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са чланом 7. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору. Друштво није прецизно утврдило функције и надлежности, као и делегирање овлашћења и одговорности, што је претпоставка одговарајуће контроле и њене адекватности и ефективности. Процедуре у оквиру система квалитета ISO 9000 нису усклађене са прописима, нису прецизне и потпуне, упућују на поједине правилнике који нису презентовани ревизорима, пословне активности се не спроводе у складу са процедурама које их уређују. Утврђено је да руководство Друштва није усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у поступку ревизије доставило Изјаву број 2390 од 21. марта 2023. године, у којој је наведено да Друштво не поседује Стратегију управљања ризиком, политике и процедуре за управљање ризиком и контролу њихове примене.

Откривена неправилност број 8: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер није донело писане политике и процедуре, Регистар ризика и није усвојило Стратегију за управљање ризицима.

Препорука број 8: Препоручујемо Друштву да успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који подразумева и усвајање стратегије управљања ризицима, с акцентом на следећим мерама:

- Усвајање стратегије управљања ризиком (у циљу идентификовања, процене и контроле над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати супротан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава и са задатком да пружи разумно уверавање да ће циљеви бити остварени),
- Усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво, а нарочито да усвоји:
(1) процедуре за ауторизацију и одобравање; (2) поделу дужности како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролу; (3) правила за приступ средствима и информацијама; (4) извештавање и преглед активности - процену ефективности и ефикасности трансакција; (5) надгледање процедура.

4.1.2 Интерна ревизија

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије утврђено је да Друштво није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава, што није у складу са одредбама члана 3. став 1. тачка 1. и члана 4. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору²⁸.

Друштво није сачинило Повељу интерне ревизије, Оперативни годишњи план рада интерне ревизије за 2015. годину, Процедuru интерне ревизије, Стратешки план за три године, годишњи план и план појединачне ревизије за 2015. годину, чиме је поступило супротно члану 23 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У 2015. години Друштво нема интерног ревизора и нема у систематизацији предвиђено радно место интерног ревизора.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у поступку ревизије доставило Изјаву број 2389 од 21. марта 2023. године, у којој је наведено да Друштво не поседује Повељу интерне ревизије, Етички кодекс, Стратешки план интерне ревизије и Годишњи план интерне ревизије за 2022. годину, Извештај интерне ревизије из 2022. године и Методологију рада интерне ревизије.

Откривена неправилност број 9: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер није организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, није донело Повељу интерне ревизије, Етички кодекс, Стратешки план интерне ревизије и Годишњи план интерне ревизије за 2022. годину, Извештај интерне ревизије из 2022. године, као и Методологију рада интерне ревизије.

Препорука број 9: Препоручујемо Друштву да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору.

4.1.3 Дугорочни финансијски пласмани

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво-закупац је на дан 31. децембра 2015. године у оквиру осталих дугорочних финансијских пласмана исказало депозит у износу од 376 хиљада динара (3.500 EUR), по основу Уговора о закупу број 16179 од 21. децембра 2010. године закљученог са физичким лицем-закуподавцем. Анексом број 426 од 14. јануара 2013. године, уговорено је да од 1. јануара 2013. године месечна закупнина износи 3.000 EUR, при чему Друштво није извршило повраћај депозита од 500 EUR у динарској противвредности, који прелази износ месечне закупнине. Уговор је истекао 1. јануара 2015. године. Са истим закуподавцем, за закуп истог пословног простора закључен је нови Уговор о закупу број 353 од 14. јануара 2015. године, којим није уговорено ниједно средство обезбеђења, а закупнина је уговорена у износу 3.000 EUR у динарској противвредности, коју је Друштво наставило да плаћа.

²⁸„Службени гласник РС“, број 99/11 и 106/2013

Друштво није извршило повраћај уплаћеног депозита одмах након истека Уговора о закупу број 16179 од 21. децембра 2010. године. Чланом 78 Закона о облигационим односима²⁹, прописано је да кад уговор престане да важи по истеку одређеног рока, сходно се примењују одредбе о раскидном услову. Чланом 132 став 2 истог закона, који дефинише дејство раскида, прописано је да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, даље, да свака страна дугује другој накнаду за користи које је у међувремену имала од онога што је дужна вратити, односно накнадити (став 4.), као и да страна која враћа новац дужна је платити затезну камату од дана кад је исплату примила (став 5.).

Такође, Друштво није вршило курсирање датог депозита у износу од 3.500,00 EUR, што је имало за ефекат исказивање у финансијским извештајима за 2015. годину потцењених осталих дугорочних финансијских пласмана за износ од 60 хиљада динара, потцењених прихода по основу ефеката валутне клаузуле за износ од 2 хиљаде динара, као и потцењеног нераспоређеног добитка ранијих година у износу од 58 хиљада динара.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило аналитичку картицу Остали дугорочни финансијски пласмани – депозит на дан 1. јануар 2016. године у којој је исказана обавеза закупца – физичког лица у износу од 376 хиљада динара. Као доказ да је извршен повраћај депозита Друштво је доставило аналитичку картицу Остали дугорочни финансијски пласмани – депозит за 2017. годину из које се може утврдити да је обавеза извршена уплатом на жиро рачун Друштва. Као доказ о извршеној уплати Друштво је доставило следеће изводе:

- Извод број 8 од 13. јануара 2017. године и уплата од 120 хиљада динара
- Извод број 25 од 07. фебруара 2017. године и уплата од 125 хиљада динара
- Извод број 38 од 28. фебруара 2017, године и уплата од 131 хиљада динара

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је у 2017. години физичко лице – закуподавац извршило повраћај депозита, који је био исказан на рачуну Остали дугорочни финансијски пласмани – депозит, на текући рачун Друштва у износу од 376 хиљада динара.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је 2006. године закључило уговоре о откупу станова (стан број 16 и стан број 25 у улици Доситеја Обрадовића број 81 који се налазе у Смедереву) са запосленима, иако није откупило станове, јер има исказане обавезе према Продавцу у износу од 1.187 хиљада динара. Наведено није у складу са чланом 9 Уговора о купопродаји станова изграђених средствима солидарности број 378/2004 закљученог дана 31. децембра 2004. године између СП Ласта, Смедерево-Купца и Фонда за солидарну стамбену изградњу Смедерево-Продавца, којим је уговорено да Купац може дати станове у откуп тек након измирених свих обавеза према Продавцу. Такође је утврђено да Друштво стиче право укњижбе власништва након измирења уговорених обавеза.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво на дан 31. децембар 2022. године је исказало стање Остали дугорочни финансијски пласмани – физичка лица за отплату станова у износу од 698 хиљада динара. Ово стање се односи на један закључен уговор о откупу стана са запосленим (стан број 16)

²⁹ „Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 –одлука УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 - Уставна повеља и „Службени гласник РС“, бр. 18/2020

на основу Одлуке стамбене комисије о додели станова солидарности број 454-1 од 28. фебруара 2006. године.

У поступку ревизије Друштво је (за стан број 16) доставило:

- аналитичку картицу Остали дугорочни финансијски пласмани – физичка лица за отплату станова на дан 31. децембар 2022. године у којој је исказано потраживање према физичком лицу за остатак дуга;

- аналитичку картицу Део дугорочних финансијских пласмана који доспевају до једне године на дан 31. децембар 2022. године, на којој исказано стање дела дугорочног кредита који доспева у 2023. години;

Физичко лице коме је додељен стан број 25 је извршило превремени откуп стана у 2008 години. Као доказ превременог откупа Друштво је доставило Потврду број 14-1364 од 2. јула 2008. године да је извршена исплата у целости уговорене цене стана, којом се омогућава укњижење стана код надлежног суда.

Друштво своје обавезе према Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево измирују путем компензација, и уједно и своја потраживања од Фонда по основу испостављених фактура на име куповине маркица за превоз запослених.

У ревидираном периоду Друштво није у целости измирило обавеза према Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево. Стање остатка дуга на дан 31. децембар 2022. године, исказано на аналитичкој картици Доспео дугорочни кредит – фонд солидарности, износи 237 хиљада динара.

Откривена неправилност број 10: Друштво је у поступку ревизије **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је у периоду од 2016. до 2022. године вршило уплате Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево на име откупа станова али дуг није измирен у целости. Закључно са 31. децембром 2022. године остатак дуга Друштва према Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево износи 237 хиљада динара.

Препорука број 10: Препоручујемо Друштву да измири обавезу на име откупа станова према Фонду за солидарну стамбену изградњу Смедерево.

4.1.4 Потраживања по основу продаје

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

1) Друштво је са ЈУБМЕС банком ад, Београд 1. децембра 2014. године закључило Уговор о краткорочном кредиту број 7781/2014 у износу 62.041 хиљада динара. Рок отплате кредита је 14. јануар 2015. године. Као средство обезбеђења кредита, поред осталог, закључен је Уговор о цесији потраживања ради наплаћивања бр. 7781/2014-3 од 31. октобра 2014. године. Предмет цесије је потраживање Друштва од Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен Колубара д.о.о, Лазаревац по фактури број 23863 од 30. новембра 2014. године за превоз радника за месец новембар 2014. године у износу од 62.041 хиљада динара, са доспећем 14. јануара 2015. године.

2) Друштво (уступилац) је са MS Comerc д.о.о, Добриња (пријемник) и Градском агенцијом за саобраћај д.о.о, Крагујевац (дужник) 30. новембра 2015. године закључило Уговор о цесији број 14286. Друштво је уступило доспело потраживање у износу 4.000 хиљаде динара.

Друштво је новчане обавезе по краткорочном кредиту према ЈУБМЕС банци ад, Београд у износу од 62.041 хиљада динара, као и обавезе према добављачу MS Comerc д.о.о, Добриња у износу од 4.000 хиљада динара измирило са потраживањем од Привредног

друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен Колубара д.о.о, Лазаревац и потраживањем од Градске агенције за саобраћај д.о.о, Крагујевац у истим износима, односно измирило је своје обавезе променом повериоца у облигационом односу.

Наведене промене нису евидентирани преко рачуна код банке, односно пружаоца платних услуга, што није у складу са одредбама члана 46. став 4. Закона о платном промету, односно одредбама члана 5. став 4. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност³⁰.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило:

- Уговор о процесији потраживања ради наплаћивања број 7781/2014-3 од 1. децембра 2014. године закљученог између Друштва и ЈУМБЕС банке а.д. Београд, којим је уговорено уступање потраживања од Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља рударски басен Колубара д.о.о. Лазаревац, ЈУМБЕС банци а.д. Београд према Друштву ради измирења обавезе по основу краткорочног кредита у износу од 62.041 хиљада динара;
- Аналитичку картицу рачуна Краткорочни кредити у динарима из 2015. године на којој нема исказаног стања, односно из које се види да је Друштво измирило обавезу по кредиту према Јумбес банци (Алта банка а.д. Београд);
- Потврду о извршеном налогу за пренос са рачуна ПБ РБ Колубара д.о.о на рачун Јумбес Банке а.д. Београд, у износу од 62.041 хиљада динара од 14. јануара 2015. године;
- Налог за књижење број 502/18 од 14. јануара 2015. године којим је одобрен рачун Обавезе по краткорочним кредитима у земљи и рачун Купци у земљи у износу од 62.041 хиљада динара. Овим налогом су затворене обавезе према Јумбес банци и потраживања према ПБ РБ Колубара д.о.о. Закључно са 31. децембра 2022. године Друштво није евидентирало преко рачуна код банке, односно пружаоца платних услуга износ од 62.041 хиљада динара. С обзиром да је члан 46 став 3 Закона о платном промету престао да важи 2014. године, Друштво није било у могућности да примени дату препоруку.
- Уговор о цесији број 14286 од 30. новембра 2015. године закљученог између Друштва, MS Comerc д.о.о, Добриња и ГАС д.о.о. Крагујевац, којим је уговорено уступање потраживања од Друштва од ГАС д.о.о. Крагујевац ради измирења својих обавеза према MS Comerc-у д.о.о, Добриња у износу од 4.000 хиљада динара;
- Изводи Vance Intesa ad Beograd из 2016. године као доказ да је измирена обавеза према MS Comerc д.о.о, Добриња и потраживања од Градске агенције за саобраћај д.о.о, Крагујевац у износу од 4.000 хиљада динара.

Налаз: Предузимање мере исправљања у вези утврђене неправилности код примене Законом о платном промету³¹ је **неприменљиво** јер није предвиђена могућност измирења међусобних новчаних обавеза путем цесије.

4.1.5 Готовина и готовински еквиваленти

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије је утврђено да Друштво:

- Правилником о организацији и систематизацији послова није предвидело огранак (филијалу) у иностранству као посебни организациони део,

³⁰ „Службени гласник РС“, број 68/2015

³¹ „Службени лист СРЈ“, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Службени гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006, 111/2009 - др. закон, 31/2011 и 139/2014 - др. закон

- није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, као лица које је овлашћено да води послове, односно има статус лица са посебним овлашћењима у Филијали у Гетеборгу, која је организациони, саставни део Друштва и обавља делатност, па представља огранак у смислу Закона о привредним друштвима³², а такође је и по упису код регистрационог органа у Шведској саставни део Друштва као правног лица,
- није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу за 2015. годину, него је накнаду у висини уговорене провизије од продатих и наплаћених карата евидентирало на рачуну Обавезе према добављачима из иностранства, чиме је извршном директору Филијале признало статус трећег лица, што је неспојиво са његовим статусом лица са посебним овлашћењима у Филијали.

У поступку ревизије су достављени докази да је у пословним књигама Филијале у Гетеборгу, које се воде по прописима Шведске, исказана зарада извршног директора Филијале и да је порез на зараду извршног директора плаћан са рачуна Филијале.

У поступку ревизије није нам презентована документације у вези са оснивањем огранка, односно није нам презентован акт о оснивању представништва или филијале у Гетеборгу, као ни Статут који је важио у време оснивања тог организационог дела Друштва у иностранству.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије утврђено је да:

- Друштво закључно са 31. децембром 2022. године није донело Правилник о организацији и систематизацији послова који превиђа постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела;
- Друштво закључно са 31. децембром 2022. није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, као лица које је овлашћено да води послове, односно има статус лица са посебним овлашћењима у Филијали у Гетеборгу, која је организациони, саставни део Друштва и обавља делатност, па представља огранак у смислу Закона о привредним друштвима, а такође је и по упису код регистрационог органа у Шведској саставни део Друштва као правног лица;
- Друштво није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу за 2022. годину. Накнаду у висини уговорене провизије од продатих и наплаћених карата Друштво је евидентирало на рачуну Обавезе према добављачима из иностранства, чиме је извршном директору Филијале признало статус трећег лица, што је неспојиво са његовим статусом лица са посебним овлашћењима у Филијали;
- Друштво је предочило документацију о оснивању представништва (филијале) у Гетеборгу, али не и Статут који је важио у време оснивања тог организационог дела Друштва у иностранству.

Откривена неправилност број 11: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер није донело Правилник о организацији и систематизацији послова који превиђа постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела, није регулисало радноправни статус извршног директора Филијале, као лица које је овлашћено да води послове, односно има статус лица са посебним овлашћењима у Филијали у Гетеборгу, није у пословним књигама исказало трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу.

³² „Службени гласник РС“, број 36/2011 и 99/2011

Препорука број 11: Препоручујемо Друштву да Правилником о организацији и систематизацији послова уреди постојање огранка (филијале) у иностранству као посебног организационог дела, да са извршним директором Филијале у Гетеборгу уреди радноправни статус, као и да у својим пословним књигама искаже трошкове накнада за обављање послова извршног директора у Филијали у Гетеборгу.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије је утврђено да Друштво:

- није евидентирало пословне промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству, односно промене у „ручној каси“ - благајни и на девизном рачуну у иностранству у роковима прописаним чланом 10 Закона о рачуноводству, односно чланом 19 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама који је друштво усвојило,
- евидентирање трошкова књиговодствених услуга није вршило на основу веродостојне документације у смислу члана 8 Закона о рачуноводству,
- није у пословним књигама промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству евидентирало на посебним субаналитичким рачунима у оквиру одређеног рачуна.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије утврђено је да је Филијала у Гетеборгу:

- вршила продају карата за међународне линије са наплатом у ефективном страном новцу, који је уплаћивала на девизни рачун отворен код Svenska Handelsbanken AB, Штокхолм,
- вршила плаћања са девизног рачуна филијале за трошкове пословања Филијале (огранка).

Друштво је промене на девизном рачуну Филијале у Гетеборгу евидентирало једном месечно, на основу месечних обрачуна Службе за девизно пословање, месечних извода девизног рачуна код банке у иностранству и документације коју је достављала Филијала.

На основу девизног извода Филијале за месец јул 2022. године Друштво је евидентирало приходе од међународног превоза од границе у износу од 2.067 хиљада динара (203.220 SEK), као и приходе од превоза путника на међународној линији до границе у износу од 164 хиљада динара.

У оквиру пословне организације „Финансије ПО МИМС – контрола прихода“ Друштво води евиденцију о вредности продатих карата у Филијали Гетеборг састављањем документа месечни „обрачун дневне продаје карата“ у којем је наведен серијски број карте, цена карте, релација и датум поласка. Друштво је за јул месец приказало кроз „обрачун дневне продаје карата“ вредност продатих карата у Филијали у Гетеборгу износу од 3.623 хиљада динара (327.606 SEK).

Филијала Гетеборг за месец јул није евидентирала преко свог жиро рачуна целокупну вредност оствареног пазара по основу продатих карата. Разлика између 327.606 SEK и 203.220 SEK се задржава у „ручној каси“ – благајни и уплаћује на девизни рачун у наредним месецима. У свих 12 (дванаест) месеци 2022. године јавља се разлика између вредности продатих карата приказаних кроз „обрачун дневне продаје карата“ и вредности продатих карата евидентираних преко девизног извода.

Друштво приходе од међународног превоза од границе евидентира у износу умањеним за вредност плаћених трошкова, а не за вредност насталих трошкова за дати месец, и истовремено врши пребијање прихода и расхода. Трошкове канцеларијског материјала, трошкове накнаде преноћишта на службеном путу, трошкове транспортних услуга, трошкове одржавања опреме, трошкове непроизводних услуга Друштво евидентира у месецу када су плаћени са девизног рачуна а не у моменту њиховог настанка.

У поступку ревизије утврђено је да рачуни о пруженим књиговодственим услугама у иностранству гласе на различите износе, садрже само износ који треба платити за одређени месец или период, али нису презентовани докази на основу којих се може утврдити начин обрачуна вредности извршених услуга (број сати рада, цена сата или други елементи или критеријуми), као ни уговор са књиговодственом агенцијом из којег би се утврдиле уговорене цене и услови плаћања тих услуга.

Друштво у пословним књигама промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству евидентира на посебним субаналитичким рачунима у оквиру одређеног рачуна.

Откривена неправилност број 12: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину. Друштво пословне промене које настају у обављању послова огранка (филијале) у иностранству евидентира на посебним субаналитичким рачунима у оквиру одређеног рачуна, док пословне промене које настају у обављању послова огранка, односно промене у „ручној каси“ – благајни и на девизном рачуну у иностранству и даље не евидентира у роковима који су прописани чланом 10 Закона о рачуноводству, односно чланом 19 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва. Такође евидентирање трошкова књиговодствених услуга није вршено на основу веродостојне документације у смислу члана 9 Закона о рачуноводству.

Препорука број 12: Препоручујемо Друштву да пословне промене које су настале у пословању огранка у иностранству евидентира у прописаним роковима и на основу веродостојне документације.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Уговори са агентима - физичким лицима, којима је уговорено да предају девизних средстава остварених од продаје карата, могу да врше преко возног особља, као и све извршене наплате у ефективном страном новцу по том основу нису у складу са чланом 34 став 9 Закона о девизном пословању³³, као и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је важила до 30. јуна 2015. године и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је на снази од 1. јула 2015. године, јер наведеним одлукама није прописан тај основ за наплату у ефективном страном новцу.

Такође, процедура Рад девизне благајне ПР 00 ФН 09 није у складу са наведеним прописима у делу којим је предвиђена наплата „ девизног пазара од продајних места и физичких лица из иностранства“.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је процес рада девизне благајне уредило доношењем Одлуке број 11677/3 од 21. децембра 2021. године. Овом Одлуком је уређено:

- да се наплата девизног пазара од возног особља и полог новца на девизни рачун Друштва врши најмање два пута недељно,
- да се свакодневно од стране девизног благајника праве благајне пазара по валутама и достављају девизним референтима на контролу,
- да уз новац, динарски благајник предаје девизном благајнику и Обрачун пријема пазара (из софтвера) са навођењем имена возача аутобуса који је предао пазар, линије, датум и час поласка, приходе од продаје карата и приходе од уплате пртљага,
- да се Обрачун пријема пазара прави посебно за БИХ, посебно за Црну Гору, а за све остале земље заједно.

³³ „Службени гласник РС“, бр. 62/06, 31/11, 119/12 и 139/14

Увидом у благајничке дневнике Друштва утврђено је да се од стране девизног благајника сачињавају благајне примљеног пазара по валутама. Друштво продају и наплату карата за међународне линије врши у ефективном страном новцу у складу са подтачком 4 тачке 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу³⁴, којом је дефинисано да резидент – правно лице, предузетник и огранак страног правног лица могу, у обављању делатности за коју су регистровани, вршити наплату у ефективном страном новцу у по основу продаје путничких карата и прехранбених и других производа путницима у току међународног путничког превоза.

Ефективни страни новац остварен продајом карата у земљи Друштво уплаћује на свој девизни рачун код банке најкасније у року од три радна дана од дана наплате у складу са тачком 4 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу.

Одлуком којом је уређен процес рада девизне благајне број 11677/3 од 21. децембра 2021. године, није предвиђена могућност да се путем возног особља, уплаћује пазар остварен продајом карата у иностранству преко партнера (агената) – физичких лица.

Друштво има више закључених уговора са физичким и правним лицима који пружају услуге продаје карата у иностранству. Уговорима је дефинисано да се Партнер обавезује да ће новчани износ на име продатих карата уплаћивати на рачун Друштва који се води код Комерцијалне банке. Такође Уговором, Партнер се обавезује да по уплати девизних средстава на текући рачун Друштва, оверени примерак уплатнице са прилозима (обрачун продаје карата са одговарајућим купонима истих) достави на крају сваке декаде Друштву.

Увидом у благајничке дневнике утврђено је да Партнери (агенти), ефективни страни новац остварен продајом карата у иностранству, врше предају у девизну благајну путем возног особља, што није у складу са чланом 32 став 1 Закона о девизном пословању којим је дефинисано да се платни промет са иностранством обавља у девизама и у динарима преко банке. Само два Партнера – нерезидента врше уплату пазара оствареног продајом карата на жиро рачун Друштва (Bavaria Reisedienst GbR Munchen и ReiseAgentur Gotowala Stuttgart).

Откривена неправилност број 13: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер Партнери (агенти) ефективни страни новац остварен продајом карата у иностранству предају у девизну благајну путем возног особља, што није у складу са чланом 32 став 1 Закона о девизном пословању којим је дефинисано да се платни промет са иностранством обавља у девизама и у динарима преко банке, као и са чланом 34 став 9 Закона о девизном пословању, као и тачком 3 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу.

Препорука број 13: Препоручујемо Друштву да начин наплате потраживања из иностранства усклади са одредбама Закона о девизном пословању.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије, на основу дневника девизне благајне-службена путовања, за децембар 2015. године, утврђено је да је Друштво у децембру 2015. године просечно држало у девизној благајни ефективни страни новац у динарској противвредности од 12.685,58 EUR, односно у износу који је већи од дозвољеног, што није у складу са одредбама тачке 5а Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је на снази до 30. јуна 2015. године и тачке 6

³⁴ Службени гласник РС", бр. 51 од 12. јуна 2015, 3 од 15. јануара 2016, 29 од 18. марта 2016, 91 од 10. новембра 2016, 24 од 17. марта 2017, 29 од 13. априла 2018.

Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, која је на снази од 1. јула 2015. године.

Тачком 5а, односно тачком 6 наведених одлука прописано је да резидент који пружа услуге међународног робног и путничког превоза може у својој девизној благајни држати ефективни страни новац за плаћање накнаде трошкова за службено путовање у иностранство запосленог који врши превоз, као и за плаћање трошкова у вези с превозним средством и робом на путу у иностранству у износу који не прелази 1.000 ЕУР, односно противвредност у другој страни валути обрачунату по званичном средњем курсу Народне банке Србије. Такође, да тај износ представља просечно дневно стање ефективног страног новца на месечном нивоу и израчунава се тако што се збир тих дневних стања подели бројем календарских дана у том месецу.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије, на основу дневника девизне благајне-службена путовања, за јул 2022. године, утврђено је да је Друштво у јулу 2022. године просечно држало у девизној благајни ефективни страни новац у динарској противвредности од 750,40 EUR, односно у износу који је дозвољен, у складу са одредбама тачке 6 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, којом је прописано да резидент, који пружа услуге међународног робног и путничког превоза може у својој девизној благајни држати ефективни страни новац за плаћање накнаде трошкова за службено путовање у иностранство запосленог који врши превоз, као и за плаћање трошкова у вези с превозним средством и робом на путу у иностранству – у износу који не прелази 1.000 евра, односно противвредност у другој страни валути обрачунату по званичном средњем курсу Народне банке Србије.

Друштво, води посебно девизну благајну везано за пријем ефективног страног новца у земљи и иностранству. Одлуком којом је уређен процес рада девизне благајне број 11677/3 од 21. децембра 2021. године, дефинисано је да се наплата девизног пазара од возног особља и полог новца на девизни рачун Друштва врши најмање два пута дневно. Друштво предају ефективног страног новца оствареног продајом карата у иностранство, које се доставља путем возног особља, уплаћује на свој девизни рачун уторком и четвртком.

У поступку ревизије, на основу дневника девизне благајне за месец јул, утврђено је да Друштво у девизној благајни задржава већи износ ефективног страног новца од дозвољеног, јер Друштво у раду девизне благајне примењује Одлуку којом је уређен процес рада девизне благајне и уплаћује пазар на свој девизни рачун два пута недељно. Овакав начин није у складу са тачком 5 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, којом је прописано да резидент, при уплати ефективног страног новца код банке у својој девизној благајни, може задржати највише 5% износа последњег дневног промета оствареног у ефективном страном новцу – ради враћања остатка овог новца купцу.

Откривена неправилност број 14: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину. У девизној благајни – службена путовања, Друштво не задржава ефективни страни новац више од износа који је прописан тачком 6 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, којом је прописано да резидент, који пружа услуге међународног робног и путничког превоза може у својој девизној благајни држати ефективни страни новац за плаћање накнаде трошкова за службено путовање у иностранство запосленог који врши превоз, као и за плаћање трошкова у вези с превозним средством и робом на путу у иностранству – у износу који не прелази 1.000 евра.

У девизној благајни за пријем ефективног страног новца из земље и иностранства Друштво задржава већи износ од износа који је прописан тачком 5 Одлуке о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, којом је прописано да резидент, при уплати ефективног страног новца код банке у својој девизној благајни, може задржати највише 5% износа последњег дневног промета оствареног у ефективном страном новцу.

Препорука број 14: Препоручујемо Друштву да девизно благајничко пословање усклади са Одлуком о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу, тако што ће у својој девизној благајни држати ефективни страни новац највише 5% износа последњег дневног промета оствареног у ефективном страном новцу.

4.1.6 Обавезе из пословања

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Према књиговодственој документацији приложеној уз ревидиране налоге за књижење, уз слипове и фискалне исечке у највећем броју случајева нису приложени рачуни, тако да платне картице нису коришћене на начин који је прописан Правилима, односно спроведена књижења нису вршена на основу веродостојне исправе у смислу члана 8 Закона о рачуноводству.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Правилник о коришћењу платних картица број 206 од 12. јануара 2021. године.

У поступку ревизије Друштво је доставило шест налога за књижење који се односе на коришћење платних картица. Од тога према књиговодственој документацији приложеној уз три налога, уз слипове и фискалне исечке приложени су и готовински рачуни насловљени на Друштво, што је у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству као и у складу са Правилником о коришћењу платних картица број 206 од 12. јануара 2021. године. Према књиговодственој документацији у друга три налога за књижење уз слипове и фискалне рачуне, нису приложени готовински рачуни, тако да платне картице нису коришћене у складу са чланом 3 Правилника о коришћењу платних картица број 206 од 12. јануара 2021. године, којим се прописује да приликом сваке употребе платне картице корисник картице је дужан да рачуне и другу документацију – слип о коришћењу картице издат на продајном месту, фискални и готовински рачун, којим се правда употреба средстава достави Сектору за финансије.

Откривена неправилност број 15: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер су у делу узорковане документације уз слипове и фискалне исечке приложени и готовински рачуни насловљени на Друштво у складу са Правилником о коришћењу платних картица број 206 од 12. јануара 2021. године, док у делу узорковане документације нису приложени готовински рачуни.

Препорука број 15: Препоручујемо Друштву да приликом коришћења платних картица прибави рачун који гласи на Друштво, односно да евидентирање пословних промена врши у складу са чланом 3 Правилника о коришћењу платних картица донетим од стране Друштва.

4.1.7 Остале краткорочне обавезе

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је у току 2015. године обавезе по основу пореза и доприноса на зараде није измиривало у законским роковима сходно члану 101 Закона о порезу на доходак грађана и члану 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Наведене обавезе на рачунима пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада се односе на обавезе из ранијих година у износу од 833.166 и на обавезе из 2015. године у износу од 215.857 хиљада динара. Део обавеза из ранијих година је обухваћен споразумима о одлагању плаћања пореског дуга које је Друштво закључило са Министарством финансија РС (износ „старог“ дуга који није обухваћен репрограмима је 297.054 хиљаде динара). У току 2015. године Пореска управа ЦВПО је прекршајним налозима изрицала новчане казне Друштву и одговорном лицу Друштва за неизмиривање обавеза по поднетим пореским пријавама ППП ПД чиме је чињен прекршај из члана 177 став 9 Закона о пореском поступку и пореској администрацији³⁵.

У 2015. години Друштву и одговорном лицу Друштва је, због неплаћених обавеза по основу задужења по пореским пријавама ППП ПД, Пореска управа издала 78 прекршајних налога и изрекла новчане казне у укупном износу од 7.800 хиљада динара. Друштво је уплатом у року 8 дана од дана издавања прекршајног налога смањило своју обавезу за половину.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило појединачне пореске пријаве о обрачунатим порезима и доприносима за 2022. годину за све извршене исплате запосленима за које постоји обавеза плаћања пореза на доходак грађана и за које постоји обавеза предаје ППП ПД. Друштво је платило порезе и доприносе на зараде за децембар месец 2022. године током фебруара и марта 2023. године (и то: 10, 20. и 24. фебруара 2023. године, као и 10. и 16. марта 2023. године), као доказ извршених плаћања Друштво је доставило Изводе банака преко којих је вршено плаћање. Друштво је измиривало обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања за 2022. годину у складу са својим финансијским могућностима, а не у законски прописаним роковима. Друштво је измирило све обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања за 2022. годину закључно са 16. мартом 2023. године, а не у законом прописаним роковима.

Откривена неправилност број 16: Друштво **није отклонило** неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер у 2022. години није измиривало обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања у складу са законским роковима, односно у складу са чланом 101 Закона о порезу на доходак грађана, као и члану 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Препорука број 16: Препоручујемо Друштву да обавезе по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања измирује у складу са законским роковима.

4.1.8 Обавезе по основу пореза на додату вредност

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У Друштву се ПДВ пријаве формирају на основу обједињавања евиденција о улазним и излазним фактурама и извештаја фискалних каса, формираних у свакој од пословних организација, без могућности да Пореско одељење изврши детаљнију контролу

³⁵ Службени гласник РС, број 80/2002, 84/2002 – испр., 23/2003 - испр., 70/2003, 55/2004, 61/2005, 85/2005 - др. закон, 62/2006 - др. закон, 63/2006 - испр. др. закона, 61/2007, 20/2009, 72/2009 - др. закон, 53/2010, 101/2011, 2/2012 -испр., 93/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 105/2014, 91/2015 – аутентично тумачење, 112/2015 и 15/2016).

евиденција и извештаја пословних организација. Због програмске неповезаности стручних служби Друштва и пословних организација, Пореско одељење нема могућности увида у оригиналну-изворну документацију те су, због немогућности контроле, често вршене накнадне измене.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Служба пореза и камата користи програм Hubierg модул Финансијско пословање. У модулу Финансијско пословање постоји евиденција књиге улазних и излазних фактура. У књигама улазних и излазних рачуна могуће је извршити увид свих рачуна по пословним организацијама. У модулу Финансијско пословање постоји ПО ПДВ евиденција која је повезана са књигама улазних и излазних рачуна. У ПО ПДВ евиденцији могуће је вршити преглед промета ПДВ-а по рачунима по свим пословним организацијама, као и на нивоу Друштва. Из ове евиденције креира се пореска пријава.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости** отклонило утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер се ПДВ пријаве формирају на основу обједињених евиденција о улазним и излазним фактурама и извештаја фискалних каса, формираних у свакој од пословних организација, а Служби пореза и камата је омогућена контрола евиденција и извештаја пословних организација, због програмске повезаности стручних служби Друштва и пословних организација.

4.1.9 Приходи од продаје производа и услуга

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије је утврђено да спецификације броја запослених по релацијама на којима се превозе и по корисницима услуга из члана 13 уговора, које доставља ПД РБ Колубара д.о.о, Лазаревац, а које су документ, односно подлога за израчунавање цене превоза по релацијама и јединичне цене превоза по запосленом, нису заведене, потписане ни оверене од стране ПД РБ Колубара д.о.о, Лазаревац, а по пријему нису заведене, због чега издати рачуни корисницима услуга не представљају веродостојне рачуноводствене исправе у смислу члана 8 Закона о рачуноводству.

Друштво уз издате фактуре прилаже спецификације (уговорене чланом 18. став 3. Уговора) које не садрже број запослених по релацијама, а у исказаним ценама садржан је ПДВ, што није у складу са одредбама закљученог уговора.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Уговор број 9849 од 1. јануара 2021. године, о јавној набавци услуга ванлинијског превоза запослених по посебном захтеву закљученим са Јавним предузећем Електропривреда из Београда, као и Уговор број 9850 од 1. новембра 2011. године, о јавној набавци услуга посебног линијског превоза запослених – партија 2, закључен са: Јавним предузећем Електропривреда из Београда, Привредним друштвом ПРО ТЕНТ д.о.о Ушће, као и са Предузећем за заштиту имовине и одржавање објеката КОЛУБАРА-УСЛУГЕ ДОО, Лазаревац.

Наведеним уговорима предвиђено је да корисник услуге плаћа превознику за извршен превоз запослених цену по ауто-дану.

Друштво је доставило налоге за књижења, фактуре са спецификације услуга превоза по месецима издате у 2022. години следећим корисницима услуга: Јавном предузећу Електропривреда Београд, Привредном друштву ПРО ТЕНТ д.о.о. Ушће, као и Предузећу за заштиту имовине и одржавање објеката Колубара – услуге д.о.о. Лазаревац.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости** отклонило неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину јер су уговори за ван линијски превоз закључени на начин да се цена утврђује по ауто-дану. Спецификације услуга превоза, које су подлога за месечне рачуне превоза, су потписане од стране Корисника услуга, заведене су од стране Друштва, што је у складу са чланом 9 став 1 Закона о рачуноводству. Друштво у издатим фактурама исказује цене које су увећане за ПДВ, у складу са одредбама закључених уговора.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Уговором о превозу-услугу број 28801 од 4. августа 2015. године уговорено је изнајмљивање 10 аутобуса за превоз 500 путника и цена по ауто-дану од 25 хиљада динара, али није наведен тип аутобуса, нити број седишта, који су важни елементи за одређивање цене услуге, односно од којих зависи примена Ценовника. Због наведеног нисмо се уверили да је уговорена цена по ауто-дану одговарајућа, те да евидентирање прихода од ванлинијског саобраћаја није извршено у складу са чланом 8 и 9 Закона о рачуноводству.

Услуга је извршена 4. августа 2015. године, а плаћање по уговору је извршено готовински, у пет рата, након извршене услуге, иако то уговором није прецизно утврђено. Друштво уз издате фактуре прилаже спецификације (уговорене чланом 18 став 3 Уговора) које не садрже број запослених по релацијама, а у исказаним ценама садржан је ПДВ, што није у складу са одредбама закљученог уговора.

Наведено није у складу са чланом 31. став 4. и 6. Закона о превозу у друмском саобраћају³⁶ којима је прописано да уговор на основу кога се обавља ванлинијски превоз путника и ствари мора бити попуњен читко, тачно и закључен пре постављања возила за укрцавање путника у полазишту (став 4.) и да у ванлинијском превозу путника, превозник мора да има доказ о уплати цене ванлинијског превоза-вожње, утврђене уговором, за све време обављања превоза (став 6.). Од те обавезе су ослобођени уговори из члана 31а., који се односе на уговорени ванлинијски превоз радника на посао и са посла, као и ђака и студената до школе и од школе.

Типски уговор садржи алтернативне одредбе о битним условима уговора (условима и року плаћања) као и уговорне одредбе које нису применљиве на неке кориснике услуга-физичка лица (средства обезбеђења, фактурисање/обрачун), због чега није могуће утврдити стварни садржај сагласности воља уговорних страна.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило типске Уговоре о превозу – услузи о изнајмљивању аутобуса. Друштво, уговоре на основу којих се обавља ванлинијски превоз попуњава читко и тачно. Чланом 2 Уговора је предвиђена авансна уплата, а чланом 3 да ће коначан обрачун и фактура се испостављају по завршетку путовања на основу укупне пређене километраже (или ауто-дана), а Корисник се обавезује да превознику – даваоцу услуге плати фактурисани износ у готовом на благајни Друштва или на жиро рачун код надлежне банке у року од 8 дана по добијању фактуре. Друштво у уговорима наводи број и тип аутобуса (са одређеним бројем седишта), релацију и број дана ангажовања што је неопходно за примену цена из Ценовника.

Увидом у аналитичке картице купаца – корисника услуга ванлинијског превоза утврђено је да Друштво приликом наплате услуга поступа у складу са одредбама закључених уговора, јер је извршена авансна уплата пре пружања услуге, а након извршене услуге је испостављена и наплаћена коначна фактура.

³⁶ „Службени гласник РС“, бр. 46/95, 66/2001, 61/2005, 91/2005, 62/2006, 31/2011 и 68/2015 - др. закони

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину јер уговоре на основу којих се обавља ванлинијски превоз садрже све елементе за одређивање цене услуге из ценовника Друштва. Плаћање се врши у складу са одредбама уговора авансном уплатом пре пружања услуге, а након извршене услуге се испоставља и наплаћује коначна фактура што је у складу са чланом 31 став 4 и 6 Закона о превозу у друмском саобраћају.

4.1.10 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је Правилником о организацији и систематизацији послова за 169 описа послова (од укупно 252), односно за 67% описа послова одредило два степена стручне спреме, односно образовања у погледу услова за радно ангажовање на тим пословима, што није у складу са чланом 24 Закона о раду³⁷ којим је прописано да за рад на одређеним пословима изузетно могу да се утврде два узастопна степена стручне спреме, односно образовања.

Сходно члану 110 Закона о изменама и допунама Закона о раду Друштво није усагласило Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији са одредбама закона у року од 60 дана од дана ступања на снагу тог закона, а тај рок је истекао 27. септембра 2014. године.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Правилник о организацији и систематизацији послова СП Ласта а.д. Београд број 2630/1-2 од 4. марта 2015. године, Одлуку о измени Правилника о организацији и систематизацији послова број 11677/2 од 21. децембра 2021. године уз документацију о описима послова, Одлуку о измени Правилник о организацији и систематизацији послова број 405 од 18. јануара 2022. године, 6751/1 од 3. августа 2022. године којом је предвиђено 215 описа послова, односно постојећих радних места – послова у Друштву уз одређене коефицијенте. Према описима послова у прилозима Одлуке број 11677/2 од 21. децембра 2021. године постоји 125 радних места за чије описе послова су предвиђена два узастопна степена стручне спреме што није у складу са чланом 24 Закона о раду, којим је прописано да за рад на одређеним пословима изузетно могу да се утврде два узастопна степена стручне спреме, односно образовања, док су Одлуке о изменама Правилника доношене након 21. децембра 2021. године у складу са овом законском одредбом.

У поступку је израда новог Правилника о организацији и систематизацији послова, којим ће се предвидети само одређени послови за које могу да се утврде два узастопна степена стручне спреме односно образовања.

Откривена неправилност број 17: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је Друштво донело Правилник о организацији и систематизацији послова од 21. децембра 2021. године којим је смањен број послова који предвиђа два узастопна степена стручне спреме односно образовања али постоји још увек значајан број радних места који би требало да буде обухваћен новим Правилником о организацији и систематизацији послова који је у изради.

³⁷ Службени гласник РС број 75/2014

Препорука број 17: Препоручујемо Друштву да Правилник о организацији и систематизацији послова усклади са чланом 24 Закона о раду, на начин, да одреди послове за које ће изузетно предвидети два узастопна степена захтеване стручне спреме, односно образовања.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У току ревизије је утврђено различито вредновање рада запослених, утврђивањем различитих коефицијената за исти опис посла у оквиру исте или различите организационе јединице чиме су запослени стављени у неједнак положај, што је супротно члану 104. Закона о раду и члану 48 Колективног уговора којим се запосленом гарантује право на једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности који подразумева исти степен стручне спреме, односно образовања, знања и способности у коме је остварен једнак радни допринос, уз једнаку одговорност. За исти опис посла, Друштво је у Табели послова, утврдило и применило више различитих коефицијената. Укупан број описа послова за које је утврђено више различитих коефицијената је 97, односно 38% од укупног броја (252) (нпр. за исти опис посла аутомеханичар у Табели послова је предвиђено 26 различитих коефицијената у распону од 2,00 до 3,98, од чега је у одређеној организационој јединици дефинисано 13; за опис посла бравар – лимар 18 различитих коефицијената у распону од 2,11 до 4,06; за опис посла благајник 10 различитих коефицијената у распону од 2,00 до 3,44; за опис посла контролор прихода 10 различитих коефицијената у распону од 2,00 до 4,04).

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Колективни уговор Друштва број 5601 од 23. јуна 2021. године и списак систематизованих послова – радних места са коефицијентима који су важили у 2022. години, на основу којег је утврђено да се за пет од укупно 215 систематизованих радних места примењује више различитих коефицијената, односно 2% од укупног броја систематизованих радних места, и то за опис посла руководилац пословне организације одређени су коефицијенти 4.00 и 3.00, за опис посла шеф радне јединице одређени су коефицијенти 3.00, 2.50 и 2.00, за опис посла самостални књиговођа контиста билансиста одређени су коефицијенти 1.50 и 1.40, за опис посла књиговођа контиста билансиста одређени су коефицијенти 1.50 и 1.40 и за опис посла самостални референт за саобраћај одређени су коефицијенти 1.30, 1.25 и 1.15).

Откривена неправилност број 18: Друштво је **делимично отклонило** неправилност утврђену у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је Колективним уговором смањен број систематизованих радних места за чије описе послова су предвиђени различити коефицијенти. Од укупно 215 систематизованих радних места за које се примењују исти коефицијенти за пет радних места који имају исти опис послова предвиђени су различити коефицијенти.

Препорука број 18: Препоручујемо Друштву да у Табели послова, која је саставни део Колективног уговора, за исти опис посла утврди један коефицијент посла чиме ће запосленима гарантовати једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности у складу са одредбама члана 104 став 2 Закона о раду и члана 48 Колективног уговора.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У току ревизије утврђено је да је код 2.661 запосленог основна зарада мања од минималне зараде утврђене за месец за који се врши обрачун, што није у складу са чланом 111 Закона о раду и чланом 60 Колективног уговора. У 2015. години мања основна зарада од минималне зараде је исказана у 19.136 обрачуна.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

На основу узорковане документације обрачуна зарада и рекапитулације по врстама зарада и радницима за 2022. годину утврђено је да је Друштво основну зараду исплаћивало у складу са Законом о раду и Колективним уговором.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је исплаћивало основну зараду која је виша у односу на износ минималне зараде у 2022. години.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је на основну зараду увећану за „разлику бода“ (коэффицијент 0,716) извршило обрачун минулог рада, односно није поступило у складу са одредбама члана 108 став 5 Закона о раду и члана 59 Колективног уговора којима је дефинисано да је основица за обрачун увећане зараде основна зарада. Минули рад обрачунат на увећање зараде („разлика бода“ - коэффициент 0,716), обрачунат у 2015. години, износи 10.558 хиљада динара.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило обрачуне зарада са обрачунима минулог рада, на основу којих је утврђено да је обрачунавало минули рад на основну зараду у складу са чланом 108 став 5 Закона о раду и чланом 59 Колективног уговора Друштва.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер Друштво минули рад обрачунава на основну зараду у складу са Законом о раду и Колективним уговором.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

На дан доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, 27. октобра 2014. године, за обрачун и исплату зарада била је у примени бруто основица у износу од 7.616,98 динара, односно нето основица од 6.482,80 динара, коју Друштво није умањило за 10% и као такву применило за обрачуне и исплате зараде почев од обрачуна за новембар 2014. године па до дана вршења ревизије што није у складу са одредбама члана 5. наведеног закона.

У 2015. години, на рачун јавних прихода Републике Србије Друштво није уплатило разлику укупног износа зарада обрачунатих применом основице која није умањена са урачунатим доприносима који се исплаћују на терет послодавца и укупног износа зарада обрачунатих применом умањене основице са урачунатим доприносима који се исплаћују на терет послодавца, што није у складу са одредбама члана 7. става 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Није било могуће утврдити ефекте утврђених неправилности на финансијске извештаје за 2015. годину.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Дана 6. децембра 2019. године престао је да важи Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава³⁸ ступањем на снагу Закону о престанку важења Закон о

³⁸ “Службени гласник РС”, бр. 116 од 27. октобра 2014, 95 од 8. децембра 2018.

привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Налаз: Препорука је **непримењива** зато што је Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава стављен ван снаге дана 6. децембра 2019. године. На овај начин Друштво више нема обавезу умањења основице за обрачун зараде за 10%.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Укупни трошкови накнада за 55 закључених уговора о делу су износили 3.513 хиљада динара, а у корист обавеза према физичким лицима за накнаде и одговарајућих рачуна обавеза за порезе и доприносе. Ови уговори су закључени за послове: изнајмљивања аутобуса трећим лицима, продаје авио карата, пратилаца екскурзија, водича, посредника, одржавање сајта, израде пројекта и др. Велики број уговорених послова није ван делатности Друштва, што није у складу са чланом 199 Закона о раду којим се дефинише да се уговори о делу могу закључивати ради обављања послова који су ван делатности послодавца. Уговори су углавном типског карактера са бројним недостацима у погледу садржине и неопходних елемената за утврђивање обавеза које из њих произилазе (нпр. у 46 уговора са професорима – пратиоцима екскурзије не наводи се опис посла, начин утврђивања обима и квалитета посла, за место обављања посла наводе се просторије наручиоца посла, иако се ради о туристичком путовању – екскурзији и др.). За велики број уговора не може се поуздано потврдити да ли су послови извршени (не постоје документи који би пружили уверавање да је посао обављен). Друштво је накнаду по одређеном броју уговора о делу исплатило пре извршења посла (нпр. исплата по уговорима о делу број 4121, 4122 и 4123 који су закључени 3. априла 2015. године са наставницима пратиоцима екскурзије је извршена пре путовања, иако је дефинисана исплата у року од 8 дана од дана „преузимања квалитетно обављеног посла, односно од дана када је утврђено да је посао квалитетно обављен“).

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило 234 Уговора о делу које је закључивало са физичким лицима за обављање послова који су по свом предмету ван делатности Друштва, што је у складу са чланом 199 Закона о раду. Послови се углавном односе на туристичке пратиоце и медицинске техничаре као пратиоце на организованим излетима пензионера и ђака. Уговорима о делу је дефинисано да се уговорена накнада исплаћује по дану на текући рачун пружаоца услуге без прецизирања рока исплате.

Увидом у аналитику обавезе по основу уговора о делу утврђено је да се иста исплаћује по обављеном послу.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је уговоре о делу закључивало за обављање послова који су по свом предмету ван делатности Друштва, што је у складу са чланом 199 Закона о раду. Уговорима о делу је дефинисано да се уговорена накнада исплаћује по дану на текући рачун пружаоца услуге без прецизирања рока исплате. Друштво исплате накнада по уговорима о делу врши по обављеном послу.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије су утврђене следеће неправилности:

- Друштво је закључивало уговоре са физичким лицима, нерезидентима, супротно члану 42 Закона о туризму којим је дефинисано да послове из делатности туристичких агенција могу обављати привредна друштва, друга правна лица, предузетници или огранак страног правног лица, ако је регистровано у одговарајућем регистру, а не физичка лица;

- Као превозник у линијском саобраћају Друштво није поступило у складу са чланом 28 став 1 и чланом 30 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају којима се дефинишу услови коришћења станичних услуга, издавања возних карата и других возних исправа, места издавања карата и др. Наведени закон не предвиђа могућност да возне карте издаје физичко лице, те није постојао основ за закључивање уговора о делу за послове продаје карата на међународним линијама.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило четири Уговора о продаји карата закључених са правним лицима и физичким лицима нерезидентима, и то:

1. Уговор о продаји карата број 9003/1 од 7. октобра 2021. године закључен са Euro Tours Reisebüro GmbH из Манхајма, СР Немачка и Анекс број 1 Уговора број 8816/7 од 17. октобра 2022. године
2. Уговор о продаји карата број 9003/2 од 7. октобра 2021. године закључен са Reise Agentur Gotowala из Штутгарта, СР Немачка и Анекс број 1 Уговора број 8816/6 од 17. октобра 2022. године
3. Уговор о продаји карата број 9003/3 од 7. октобра 2021. године закључен са Korabi Reisebüro из Берлина, СР Немачка и Анекс број 1 Уговора број 8816/1 од 17. октобра 2022. године
4. Уговор о продаји број 9003/4 од 7. октобра 2021. године закључен са Mitrović Reisen, Reisenbüro, из Франкфурта на Мајни, СР Немачка и Анекс број 1 Уговора број 8816/2 од 17. октобра 2022. године
5. Уговор о продаји карата број 14104 од 2. децембра 2019. године закључен са физичким лицем са пребивалиштем у Белгији на име продаје карата на линији Београд – Антверпен – Амстердам – Београд
6. Уговор о продаји међународних аутобуских карата број 1986 од 28. децембра 2015. године закључен са физичким лицем са пребивалиштем у Холандији на име продаје карата на линији Београд – Антверпен – Амстердам – Београд

Откривена неправилност број 19: Друштво је у 2022. години **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, већину послова у 2022. години који се односе на продају међународних аутобуских карата обављају правна лица нерезиденти, а да су на снази још два закључена уговора о продаји међународних аутобуских карата са нерезидентима физичким лицима што није у складу са чланом 42 Закона о туризму³⁹, као и чланом 28 став 1 и чланом 30 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају.

Препорука број 19: Препоручујемо Друштву да продају возних карата на међународним линијама врши у складу са одредбама Закона о туризму, Закона о међународном превозу путника у друмском саобраћају и Општих услова пословања аутобуских станица који не предвиђају закључивање уговора са физичким лицима.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У 2015. години промет на рачуну трошкова накнада по уговорима о делу, у делу, накнада исплаћених локалним туристичким водичима у иностранству, је износио 10.574 хиљада динара. Друштво са овим лицима није имало закључене уговоре што није у складу са чланом 45 Закона о туризму који дефинише обавезу туристичке агенције да нуди и продаје програме путовања који су припремљени на основу закљученог уговора са трећим лицима којима је поверио извршење услуга из тог програма путовања.

³⁹ „Службени гласник РС”, бр. 17/2019

У достављеној документацији не налази се извештај са путовања који би потврдио да су наведене услуге водича извршене.

Евидентирање исплата ино водичима се врши на основу типских признаница издатих од стране тих лица. Како не постоје закључени уговори са овим лицима, а наведене признанице не садрже основне елементе уговорног односа (врсту посла, време извршења, јединицу мере, количину, јединичну цену и др.) исте се не могу сматрати веродостојним рачуноводственим исправама из члана 8 став 2 Закона о рачуноводству и не могу потврдити да су трошкови у износу од 10.573 хиљада динара настали у сврху пословања. Приликом коначног обрачуна трошкова туристичких путовања, Друштво је, извршило сторнирање износа од 9.070 хиљада динара исплаћених накнада туристичким водичима, који су били прокњижени на овом рачуну, и исти пренело на рачун краткорочних кредита у земљи-туристички аранжмани. Сторнирање износа трошкова није у складу са чланом 19 став 1 тачка 4 Закона о рачуноводству који дефинише правила вредновања позиција, које се приказују у редовним финансијским извештајима правних лица, у складу са општим рачуноводственим начелима да се у обзир узимају сви приходи и расходи који се односе на пословну годину без обзира на датуме њихове наплате односно исплате. Наведено није ни у складу са параграфом 32 МРС 1 Презентација финансијских извештаја и Концептуалним оквиром за финансијско извештавање.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Изјаву од 28. фебруара 2023. године потписану од стране руководиоца туризма Друштва да у току 2022. године Друштво није имало ангазоване водиче у иностранству и да немају склопљене уговоре. Увидом у закључене уговоре о делу утврђено је да Друштво у 2022. години није имало закључене уговоре о делу са туристичким водичима у иностранству.

Налаз: Мера исправљања је **непримењива** јер Друштво нема закључене уговоре са туристичким водичима у иностранству.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Примања чланова Надзорног одбора Друштва, закључно са септембром 2015. године, нису исплаћена у складу са Одлуком Скупштине акционара Друштва, односно нису исплаћена у износу од 30% од основне зараде генералног директора. Иста су исплаћена у већем износу јер су обрачуната на већу основицу, а садржала су и увећање обрачунато по налогу генералног директора исказано у фиксно утврђеном износу за месец за који се врши исплата. Друштво је, у односу на Одлуку број 10433/1-17 од 19. септембра 2015. године којом је утврђена накнада за рад члановима Надзорног одбора у висини једне просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији, различито поступило, јер је у обрачунима за октобар и новембар исплатило износ бруто просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији, а у децембру је за шест дана за обрачун применило бруто, а за 25 дана нето просечну месечну зараду по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

У јануару и фебруару 2015. године исплаћена су и примања члановима комисија у износима који такође нису у складу са одлукама Надзорног одбора јер нису обрачуната на основицу коју чини основна зарада генералног директора како је то утврђено у одлукама.

Укупан износ појединачног примања који је исплаћен председнику и члановима Надзорног одбора у 2015. години износи 520 хиљада динара нето.

У току ревизије нисмо могли квантификовати ефекте наведене неправилности због промена чланова Надзорног одбора, чланова Комисија и промена начина обрачуна висине накнада у току 2015. године.

Осим наведеног Друштво није, како је прописано чланом 6. и 7. Закона о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, извршило умањење у висини 10% нето другог сталног примања - нето накнаде члановима Надзорног одбора и није извршило уплату разлике између укупног износа другог сталног примања који није умањен у смислу члана 6. став 1. Закона о привременом уређивању основица и укупног износа другог сталног примања који је обрачунат са умањењем у смислу члана 6. став 1. Закона о привременом уређивању основица.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило податке о томе да су укупно седам чланова Надзорног одбора, такође и чланови одговарајућих комисија, и то Комисије за ревизију и Комисије за маркетинг, комерцијалне послове и логистику.

Поред наведеног, Друштво је доставило, Одлуку број 13970/1.3 од 27. новембра 2018. године којом је утврђена висина накнаде председнику и члановима Надзорног одбора друштва. Висина накнада за рад у Комисији за ревизију и Комисији за маркетинг и комерцијалне послове утврђена је: Одлуком број 699/1.14 од 27. јануара 2022. године и број 9950/1.10 од 25. новембра 2022. године о образовању Комисије за маркетинг, комерцијалне послове и логистику, као и Одлуком број 1275/1.3 од 6. фебруара 2019. године о образовању Комисије за ревизију.

Увидом у појединачне месечне обрачуне по члановима Надзорног одбора, утврђено је да је Друштво вршило обрачун зарада у складу са утврђеном накнадом за рад члановима Надзорног одбора, у висини једне просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, како је то прописано Одлуком број 13970/1.3 од 27. новембра 2018. године о накнадама за рад председника и чланова Надзорног одбора и висини која је утврђена Одлукама о образовању комисија у којима су чланови Надзорног одбора такође именовани.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је вршило обрачун зарада председнику и чланова Надзорног одбора у складу са Одлуком број 13970/1.3 од 27. новембра 2018. године, као и Одлукама о образовању Комисије за маркетинг, комерцијалне послове и логистику бр. 699/1.14 од 27. јануара 2022. године и бр. 9950/1.10 од 25. децембра 2022. године и Одлуком о образовању Комисије за ревизију бр. 1275/1.3 од 6. фебруара 2019. године, којим је прописана висина накнаде за рад председника и чланова комисија.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је накнаду за долазак и одлазак са рада исплатило свим запосленима за месец јануар и фебруар 2015. године у укупном износу од 4.547 хиљада динара, док су за поједине запослене пословних организација Приградски саобраћај, Београд и Lasta travel&tourism pet, Ниш исплате вршене за све месеце 2015. године. На благајни Друштва вршене су и појединачне исплате за одређене запослене који нису могли на другачији начин да обезбеде долазак и одлазак са рада. Укупан износ обрачунатих и исплаћених накнада за долазак и одлазак са рада, за одређене запослене, је износио 2.678 хиљада динара.

Обзиром да Друштво није обрачунало и исказало трошкове накнада запослених за долазак и одлазак са рада за све запослене за 12 месеци, није поступило у складу са чланом 118 Закона о раду, чланом 66 Колективног уговора који дефинишу право запослених на ову врсту накнаде и чланом 19 став 1 тачка 4 Закона о рачуноводству којим се дефинише вредновање у складу са основним рачуноводственим начелом да се у обзир узимају сви приходи и расходи који се односе на пословну годину без обзира на датум њихове наплате, односно исплате.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило спискове запослених за исплату накнада за превоз по градовима, односно по организационим целинама Друштва, који су били предмет исплате зараде. Друштво је посебно доставило спискове запослених којима су уплаћивани трошкови превоза путем „БусПлус“ допуне, и то за ПО М и МС (Београд), ПО Авала, Стручне службе Друштва, Техничко одржавање Београд, Туризам, ПО Младеновац и ПО Обреновац, а посебно спискови запослених којима су исплаћивани трошкови превоза уплатом на текући рачун, и то за ПО Смедерево, ПО Младеновац, ПО Ниш и РЈ Сопот. За лица запослена у ПО Ваљево, ПО Срем, ПО Смедеревска Паланка и РЈ Барајево се не врши исплата трошкова за долазак и одлазак са рада, већ постоји успостављени превоз запослених до и од посла. Један део запослених користи градски, приградски и локални превоз путника који обавља Друштво и то на територији Ваљева, Старе Пазове, Инђије и Смедеревске Паланке. Такође, трошкове превоза Друштво не уплаћује ни запосленима који су задужили службено возило.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је Друштво обрачунавало и исказивало трошкове накнада запослених за долазак и одлазак са рада за запослене који остварују право на исплату накнаде уплатом на текући рачун, један број запослених ово право остварује коришћењем превоз до и од посла који организује Друштво, део запослених користи градски, приградски и локални превоз путника који обавља Друштво, запосленима који су задужили службена возила се не уплаћује накнада за превоз, у складу са Законом о раду и Колективним уговором број 5601 од 23. јуна 2021. године.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Увидом у документацију која је достављена у току ревизије утврђено је да поједини рачуни за ноћење на службеном путу, које возно особље и запослени Друштва прилажу по повратку са службеног путовања, не садрже елемент број особа које су преноћиле сходно Упутству-наредби број 8484 од 21. јануара 2015. године. Друштво не поседује интерни документ којим дефинише врсте и висину трошкова насталих на службеном путу који се могу признати запосленом (нпр. износ максималне цене за преноћиште по особи, односно категорији смештајног објекта и др.).

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Одлуку број 11677/4 од 21. децембра 2021. године, којом је утврђено име и презиме запосленог који се упућује на службени пут, циљ путовања, место односно држава у коју се запослени упућује на службено путовање, планирани временски период у коме ће се обавити службено путовање, износ аконтације и остало. Овом одлуком је дефинисано да запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, и то: дневницу, путне трошкове и трошкове преноћишта. По повратку са службеног пута запослени подноси уредно попуњен, потписан и заведен Налог за службено путовање са рачунима којима се правдају настали трошкови (ноћења, путарина, гориво, боравишне таксе и сл.).

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је Друштво донело интерни документ којим су дефинисана права и обавезе запослених упућених на службено путовање, уз прецизно прописане услове признавања и начина правдања трошкова начињених на службеном путу чиме је успостављен обрачун и контрола трошкова насталих на службеним путовањима.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Првим посебним Програмом решавања вишка запослених број 15649/1 од 22. децембра 2014. године утврђено је да је оптималан број запослених у Друштву 2.910, односно 404 запослена су утврђена као вишак запослених и оптималан број запослених у зависном друштву Ластра д.о.о, Лазаревац 321, односно 56 запослених као вишак. Обрачун и исплата по овом посебном Програму је извршен за 412 лица запослених у Друштву и за 52 запослена у зависном друштву Ластра д.о.о, Лазаревац у укупном износу од 290.013 хиљада динара. Другим посебним Програмом решавања вишка запослених утврђен је оптималан број запослених у Друштву 2.965 (већи број извршилаца од оптималног броја извршилаца који је утврђен у првом посебном Програму за решавање вишка запослених), односно 238 запослених представљају вишак запослених и оптималан број запослених у зависном друштву Ластра д.о.о, Лазаревац 310, односно 15 запослених као вишак. Обрачун и исплата су извршени за 231 лице запослено у Друштву и 13 запослених у зависном друштву Ластра д.о.о, Лазаревац у укупном износу од 139.464 хиљада динара. У Буџет су враћена више опредељена средства у укупном износу од 3.656 хиљада динара.

Посебним Програмима за решавање вишка запослених Друштво је обухватило и запослене у зависном друштву Ластра д.о.о, Лазаревац што је супротно Одлукама о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у којима није предвиђена та могућност.

Критеријум за утврђивање вишка запослених, којим се Друштво руководило и који је наведен у оба донета посебна Програма, је принцип добровољности. Друштво није извршило прецизну анализу постојећих и потребних кадрова у смислу одређивања послова и броја извршилаца на тим пословима који представљају вишак, односно посебни Програми нису донети у складу са одредбама Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у процесу рационализације и реструктурирања и припреме за приватизацију, Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину, као ни у складу са чланом 155 Закона о раду који дефинише садржину програма за решавање вишка запослених. Посебни Програми нису садржали називе послова нити број извршилачких места за послове који се проглашавају непотребнима. Оптималан број потребних кадрова утврђен је на основу спроведених анкета и списка добровољно пријављених запослених, не водећи рачуна да ће отпуштањем кадрова неопходних за несметано одвијање пословних процеса настати поремећај у пословању Друштва.

Друштво је, након спроведених активности по Програмима за решавање вишка запослених, због потреба процеса рада вршило ново запошљавање кадрова на пословима које су обављала лица проглашена технолошким вишком те се не може потврдити да су постигнути очекивани циљеви рационализације броја запослених и стварање економских услова за профитабилно пословање и раст продуктивности и ефикасно и економично обављање делатности. Радни однос је заснован са 310 нових лица, што није у складу са чланом 182 Закона о раду којим се дефинише да уколико се откаже уговор о раду због престанка потребе за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла услед технолошких, економских или организационих промена, послодавац не може на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа.

На крају 2015. године, у току које је 643 запослена проглашено вишком запослених, број запослених на неодређено време је 2.875, на одређено време 154, укупно 3.029.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Изјаву број 2198 од 14. марта 2023. године да Друштво није спроводило Програм решавања вишка запослених у 2022. години. Друштво је доставило преглед лица која су засновала радни однос у 2022. години на неодређено и одређено време и лица која су била запослена на неодређено време, а којима је престао радни однос у 2022. години. У току 2022. године Друштво је напустило 92 лица код којих је као разлог престанка радног односа наведен „отказ на лични захтев запосленог“. Увидом у обрачунске листе запослених утврђено је, да лица која су дала отказ на лични захтев, се нису појавила у евиденцији запослених након испостављеног решења о раскиду радног односа.

Налаз: Мера исправљања је **непримењива**, јер Друштво није спроводило Програм решавања вишка запослених у 2022. години.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је у 2015. години засновало радни однос, без потребне сагласности, са 310 лица чиме је поступио супротно члану 27е Закона о буџетском систему, којим је дефинисано да корисник јавних средстава не може заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31. децембра 2015. године, сем изузетно, када се радни однос са новим лицима може засновати уз сагласност Владе, на надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства, сходно Уредби о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Осим наведеног Друштво није поступио ни у складу са чланом 182 Закона о раду, јер је на истим пословима (за којима је престала потреба за обављањем сходно посебним Програмима за решавање вишка запослених) запослило друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа.

У току ревизије, од стране кадровске службе, достављен је списак запослених на дан 01. јануар 2015. године, списак новозапослених радника и списак запослених са којима је престао радни однос у току 2015. године (технолошки вишак, отказ уговора о раду и др.).

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У 2022. години Друштво је засновало радни однос са 349 лица на одређено и неодређено време. Као основ за број лица које Друштво може примити у радни однос у 2022. години примењујући члан 27к Закона о буџетском систему релевантан је број лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години). Друштво је у 2021. години запослило на неодређено време 78 лица, док је за 137 лица престао радни однос на неодређено време по било ком основу. На основу ових података утврђено је да је Друштво засновало радни однос са 308 лица за које није тражена сагласност надлежног Министарства. У складу са Законом о буџетском систему Друштво је имало право да заснује радни однос са 41 лицем.

Откривена неправилност број 20: Друштво у 2022. години **није отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је у 2022. години радни однос засновало са 308 лица без сагласности надлежног Министарства што није у складу са чланом 27к Закона о буџетском систему којим је прописано да је корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години.

Препорука број 20: Препоручујемо Друштву да за случај новог запошљавања прибави сагласност надлежног Министарства, односно другог надлежног органа у складу са Законом о буџетском систему.

Према образложењу Друштва број 6923 од 11. августа 2023. године у коме је наведено да процедура која се спроводи приликом тражења сагласности за новозапошљавање преко надлежног министарства и надлежне комисије траје преко 30 дана. Оваквом процедуром у великој мери би се угрозио сам процес рада у Друштву јер не би било у могућности да прими у радни однос или да радно ангажује запослене пре свега возаче аутобуса који су неопходни за несметано вршење делатности Друштва – превоз путника. Друштво је навело да у поступцима прикупљања понуда које се спроводе од стране правних лица који нису наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама рокови за подношење понуда и закључење уговора о превозу су увек знатно краћи од рока за добијање сагласности за ново запошљавање. Доследна примена члана 27к Закона о буџетском систему би онемогућила Друштву да уопште учествује у поменути поступцима које спроводе приватне фирме јер је немогуће у оваквим ситуацијама и кратким роковима за подношење понуда планирати било какво новозапошљавање у смислу поменуте процедуре. Спровођење наведене процедуре довело би у неравноправан положај Друштво у односу на приватне превознике, односно конкуренте, као и до онемогућавања да се извршавају постојећи послови или да се добију нови послови везано за вршење услуге превоза, самим тим долази до смањивања прихода Друштва и негативног утицаја на нормално функционисање Друштва.

4.1.11 Трошкови производних услуга

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије су утврђене следеће неправилности у вези са уговарањем, обрачуном и плаћањем провизије по основу продаје карата на међународним линијама:

- Друштво је са 14 физичких лица у иностранству и три физичка лица у земљи (у даљем тексту: агенти) у 2015. години закључило уговоре, да у име и за рачун Друштва врше продају карата за једну или више међународних линија. Друштво није имало основа да са физичким лицима закључи уговоре о продаји карата на међународним линијама, јер је чланом 28 став 1 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају прописано да је домаћи, односно страни превозник дужан да возне карте продаје на аутобуској станици и на другим посебно организованим продајним местима (туристичке агенције, туристички бирои, пословнице и сл.). Наведено је супротно и члану 7 став 4 Општих услова пословања аутобуских станица, којим је прописано да се возне карте и друге превозне исправе могу продавати и преко привредних друштава која су регистрована за пружање услуга у друмском саобраћају и туристичких услуга, са којима привредно друштво које управља аутобуском станицом или превозник закључи уговор.

- У случајевима када ефективу предаје возно особље није сачињавана обострано потписана признаница између агента и возача, што није у складу са закљученим уговором.

- Руководилац туризма, продајних места, букинга и угоститељства је 16. јуна 2015. потписао Протокол о признавању трошкова од 1.100 ЕУР (8.250 ДКК) физичком лицу „на име трошкова превоза, рекламирања и осталог по уговору“, иако накнада трошкова превоза, рекламирања није уговорена. Тај протокол је потписао само наведени руководилац, а настао је поводом раскида уговора о продаји карата са једним физичким лицем-нерезидентом из Копенхагена у Данској. Због наведеног, није било основа за одобравање накнада трошкова превоза, рекламирања које нису уговорене.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Друштво је у 2022. години има закључена два уговора о продаји карата у иностранству на међународним линијама са физичким лицима нерезидентима (агенти), и то: Уговор о продаји карата број 14104 од 2. децембра 2019. године закључен са физичким лицем са пребивалиштем у Белгији на име продаје карата на линији Београд – Антверпен – Амстердам – Београд и Уговор о продаји међународних аутобуских карата број 1986 од 28. децембра 2015. године закључен са физичким лицем са пребивалиштем у Холандији на име продаје карата на линији Београд – Антверпен – Амстердам – Београд. Овим уговорима је дефинисано да агенти у име и за рачун Друштва врше продају карата на наведеним међународним линијама. Као накнада за продате међународне карте агентима се исплаћује накнада обрачуната као проценат од износа пуне цене карте.

Друштво није имало основа да са физичким лицима закључи уговоре о продаји карата на међународним линијама, јер је чланом 28 став 1 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају прописано да је домаћи, односно страни превозник дужан да возне карте продаје на аутобуској станици и на другим посебно организованим продајним местима (туристичке агенције, туристички бирои, пословнице и сл.). Наведено је супротно и члану 7 став 4 Општих услова пословања аутобуских станица, којим је прописано да се возне карте и друге превозне исправе могу продавати и преко привредних друштава која су регистрована за пружање услуга у друмском саобраћају и туристичких услуга, са којима привредно друштво које управља аутобуском станицом или превозник закључи уговор.

Трошкови за услуге у промету карата (провизије) по основу ова два закључена уговора у 2022. години износе 2.024 хиљада динара.

Уговорима је дефинисано да приход од продаје међународних карата, агент ће уз потписану обострану признаницу слати по возном особљу сваких 15 дана са прилозима (обрачун продаје карата са одговарајућим купонима). Увидом у девизну благајну утврђено је да се приликом предаје ефикасне возног особља од стране агента сачињава обострано потписана признаница у складу са закљученим уговором.

На основу узорковане документације утврђено је да у оквиру рачуна Трошкови услуге у промету карта насталих по основу закључених уговора о продаји карата у иностранству на међународним линијама са физичким лицима нерезидентима, није било трошкова превоза, рекламирања и осталих трошкова који нису били ни уговорени.

Откривена неправилност број 21: Друштво у 2022. години је **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер и даље су на снази, уговори о продаји карата у иностранству на међународним линијама, закључени са физичким лицима нерезидентима што није у складу са чланом 28 став 1 Закона о међународном превозу у друмском саобраћају којима је прописано да је домаћи, односно страни превозник дужан да возне карте продаје на аутобуској станици и на другим посебно организованим продајним местима (туристичке агенције, туристички бирои, пословнице и сл.). Наведено је супротно и члану 7 став 4 Општих услова пословања аутобуских станица, којим је прописано да се возне карте и друге превозне исправе могу продавати и преко привредних друштава која су регистрована за пружање услуга у друмском саобраћају и туристичких услуга, са којима привредно друштво које управља аутобуском станицом или превозник закључи уговор.

Приликом предаје ефикасне од стране возног особља, у девизну благајну, је сачињавана обострано потписана признаница између агента и возача у складу са одредбама закљученог уговора.

Увидом у аналитичку картицу Трошкови услуге у промету карта насталих по основу закључених уговора о продаји карата у иностранству на међународним линијама са

физичким лицима нерезидентима, утврђено је да није било трошкова превоза, рекламирања и осталих трошкова који нису били ни уговорени.

Препорука број 21: Препоручујемо Друштву да продају и наплату путничких карата на међународним релацијама усклади са важећим прописима: Законом о међународном превозу путника, Одлуком о случајевима и условима плаћања, наплаћивања, уплата и исплата у ефективном страном новцу и Општим условима пословања аутобуских станица.

4.1.12 Нематеријални трошкови

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

У поступку ревизије, на основу благајничких дневника и увидом у појединачне фискалне исечке које предаје рачунополагач у ресторану, утврђено је да се део дневног пазара који се не плаћа у готовини односи на утрошке по основу репрезентације за кабинет директора Друштва, руководиоце сектора и руководиоце два синдиката. На фискалном исечку касе који се односи на потрошњу од стране тих руководилаца, у рубрику плаћања, само се уноси „чек“, иако та лица исте не предају. Уз те фискалне исечке приложене су спецификације утрошене хране и/или пића, а парафирају их наведена лица приликом доставе.

Служба рачуноводства на основу фискалног исечка и спецификације евидентира трошкове репрезентације, иако Друштво нема усвојен правилник о репрезентацији којим су утврђени услови под којима одређени запослени могу, до одређених износа и за одређене пословне сврхе користити средстава за репрезентацију, а на спецификацији или другом документу нису наведени корисници-пословни партнери, предмет састанка или друге околности из који је евидентно да су услуге и добра утрошени у пословне сврхе. Због наведеног, нисмо се уверили да су трошкови репрезентације настали у пословне сврхе.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије утврђено је да је Друштво донело Одлуку број 11217 од 20. септембра 2018. године којом се брише сектор угоститељства и сви послови у оквиру сектора. Ресторан је издат у закуп тако да у 2022. години правном лицу. Увидом у благајничке дневнике утврђено је да не постоји предаја дневног пазара по основу услуга пружаних у ресторану. Друштво је дана 21. децембра 2021. године донело Правилник о репрезентацији број 11676/1-1 којим је дефинисан максимални годишњи износ намењен трошковима репрезентације али не и списак запослених који имају право на трошкове репрезентације као и висину исте.

Такође, на приложеним рачунима (готовински и фискални) којима се правдају трошкови репрезентације нису наведени корисници – пословни партнери, предмет састанка или друге околности.

Откривена неправилност број 22: Друштво је у 2022. години делимично је отклонило утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину. Друштво је донело Одлуку број 11217 од 20. септембра 2018. године којом се брише сектор угоститељства и сви послови у оквиру сектора, усвојило Правилник о репрезентацији број 11676/1-1 којим је дефинисан максимални годишњи износ намењен трошковима репрезентације али не и списак запослених који имају право на трошкове репрезентације као и висину исте.

На приложеним рачунима (готовински и фискални) којима се правдају трошкови репрезентације нису наведени корисници – пословни партнери, предмет састанка или друге околности.

Препорука број 22: Препоручујемо Друштву да Правилником о репрезентацији дефинише услове под којима одређени запослени могу, до одређених износа, и за одређене пословне сврхе, користити средстава за репрезентацију.

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Директори Пословних организација нису имали овлашћења за потписивање и нису имали одлуку надлежног органа, да поред уговорених основних премија осигурања запослених од последица несрећног случаја (незгоде), уговарају додатне премије осигурања запослених од последица несрећног случаја (незгоде) са „Uniqа osiguranje“.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Полису за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде) број 1527969 од 13. априла 2021. године закључену са Генерали осигурање Србије а.д.о Београд на износ од 688 хиљада динара и Полису за осигурање лица од последица несрећног случаја (незгоде) број 1533133 од 18. марта 2021. године закључену са Генерали осигурање Србије а.д.о Београд на износ од 667 хиљада динара.

Налаз: Друштво је у 2022. години **у целости отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину, јер је Друштво осигурало запослене за период 1. јанура до 31. децембра 2022. године у складу са чланом 53 Закона о безбедности и здрављу на раду⁴⁰ којим је прописано да је послодавац дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

4.1.13 Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Индиректни отпис краткорочних потраживања старијих од 270 дана од дана доспелости за потраживања у земљи и старијих од 365 дана од дана доспелости за инострана потраживања у 2015. години, односно исправка вредности потраживања на дан 31. децембра 2015. године, извршен је без сагласности руководиоца сектора на који се услуга односи и без одлуке Извршног одбора чије надлежности су дефинисане Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, што није у складу са чланом 34 став 4 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 1823/1-4 од 18. фебруара 2005. године са изменама и допунама.

За процену ненаплативости потраживања није коришћен критеријум процене, него је коришћен само критеријум броја дана од њихове доспелости.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво је доставило Аналитичку картицу рачуна Исправка вредности потраживања од купаца у земљи за период 1. јануара до 31. децембра 2022. године на износ од 96.186 хиљада динара, Аналитичку картицу рачуна Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године на износ од 18.634 хиљада динара, Предлоге пословних организација да се изврши исправку вредности ненаплаћених потраживања на дан 31. децембар 2022. године, Предлог за доношење одлуке о исправци вредности потраживања на дан 31. децембар 2022. године број 2196 од 14. марта 2023. године, Одлука Извршног одбора о исправци вредности

⁴⁰ “Сл. Гласник РС” бр. 101/2005, 91/2015 И 113/2017 – др. закон

ненаплаћених потраживања на дан 31. децембар 2022. године број 2197/1-1 од 14. марта 2023. године.

Увидом у достављену документацију утврђено је да је индиректни отпис краткорочних потраживања извршен на предлог руководиоца пословних организација уз сагласност надлежног органа – Извршног одбора али није коришћен критеријум процене наплативости потраживања већ само број дана од њихове доспелости.

Друштво није дефинисало јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише исправку вредности потраживања.

Откривена неправилност број 23: Друштво у 2022. години **делимично отклонило** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2015. годину јер је индиректни отпис краткорочних потраживања извршен на предлог руководиоца пословних организација уз сагласност надлежног органа – Извршног одбора али није коришћен критеријум процене наплативости потраживања већ само број дана од њихове доспелости и Друштво није дефинисало јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у делу који регулише исправку вредности потраживања.

Препорука број 23: Препоручујемо Друштву да приликом индиректног отписа потраживања као критеријум користи и процену наплативости потраживања и да дефинише јасне и прецизне одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у вези са исправком вредности потраживања.

4.1.14 Јавне набавке

Откривена неправилност у ревизији правилности пословања за 2015. годину

Друштво је у 2015. години, без примене Закона о јавним набавкама⁴¹, вршило набавке добара и услуга за обављање делатности од општег интереса - градског и приградског превоза, које су му поверене уговорима закљученим са јединицама локалних самоуправа, иако је до 11. августа 2015. године био наручилац из члана 117 став 1 тачка 2) Закона о јавним набавкама, а од 12. августа 2015. године је наручилац из члана 117 став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама⁴².

За обављање делатности градског и приградског превоза које Друштво обавља аутобусима неопходне су набавке добара горива и резервних делова за аутобусе, као и набавке услуга сервисирања, обавезног осигурања возила и друге набавке које су везане за делатност од општег интереса. Није било могуће квантификовати количине и вредност набавки услуга обавезног осигурања возила, сервисирања возила, као ни набавки резервних делова које се односе на обављање делатности од општег интереса а извршене су без примене Закона о јавним набавкама у 2015. години.

У поступку ревизије је утврђено да Друштво:

- извршило је, без примене Закона о јавним набавкама, иако нису постојали разлози за изузеће од примене из члана 7, 7а, 39. став 2, 122. и 128. Закона о јавним набавкама, набавке добра - горива у количини 13.955.770 литара, што је утврђено на основу достављених података о утрошку горива за возила која су у 2015. години била укључена искључиво у градски и приградски превоз,
- није до 31. јануара 2015. године донело план набавки за 2015. годину, што није у складу са чланом 51 Закона о јавним набавкама⁴³,

⁴¹ „Службени гласник РС“ број 124/2012 и 14/2015

⁴² „Службени гласник РС“ број 124/2012, 14/2015 и 68/2015

⁴³ „Службени гласник РС број 124/2012

- није Правилником о организацији о систематизацији послова одредило радно место у оквиру кога ће се обављати послови јавних набавки и нема службеника за јавне набавке, што није у складу са чланом 134 став 1 и 2 Закона о јавним набавкама⁴⁴.

Није било могуће утврдити вредност горива набављеног за потребе обављања делатности градског и приградског превоза, јер је набављано по различитим ценама, сукцесивно током 2015. године.

Пословање Друштва у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије Друштво се обратило Канцеларије за јавне набавке Захтевом за мишљење у вези са применом одредаба Закона о јавним набавкама бр. 011-00-29/2023 од 2. марта 2023. године, са питањем да ли је Друштво наручилац у смислу Закона о јавним набавкама.

У поступку ревизије Друштво је доставило мишљење Канцеларије за јавне набавке да Друштво није наручилац у смислу наведеног Закона те самим тим није дужно да примењује његове одредбе у смислу члана 3 Закона о јавним набавкама.

Налаз: Мера исправљања је **непримењива** зато што Друштво нема својство јавног наручиоца у смислу члана 3 Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 91/19), те није дужно да примењује одредбе овог закона, у складу са прибављеним Мишљењем Канцеларије за јавне набавке бр. 011-00-29/2023 од 2. марта 2023. године.

⁴⁴ „Службени гласник РС“ број 124/2012, 14/2015 и 68/2015